

MÅNDAG

Nya Åland

17 SEPTEMBER 2007 NR 206 PRIS 1,20 €

Stretrace i två dagar

SPORT. Tappert väntade stretracedeltagarna ut regnet på lördagen, men fick till slut ge sig efter några genomförda repor för att istället återuppta tävlingarna på söndagen. På plats fanns tjejer och killar i allehanda fordon för att göra upp i årets andra tävling. SIDORNA 18-19

Nu är det dags att välja!

Jovisst. Det är valhöst. Du kan välja en ny garderob, en ny livsstil, ett nytt lagting och en ny regering.

Och, framför allt, du kan välja Nya Åland.

Allt behöver inte vara grått och trist och som det alltid varit.

För att underlätta ditt tidningsval bjuder vi på Nyan denna vecka. Vi tycker absolut att du ska jämföra oss med andra tidningsalternativ, för vi är både billigare och bättre.

Ha en skön höst!

Du som redan är prenumerant!

Skicka **NYAN ROCK NAMN ADRESS** till **173520** eller ring **23 444** så deltar du i utlottningen av **50 st morgonrockar.** Kostnad **0€, senast den 30 september.**

Ja visst,

jag vill prenumerera på Nya Åland, 15 månader, **till 31/12 2008 för endast 164€** (norm. 205€). Dessutom får jag en fin morgonrock på köpet! (Värde 30€)

Erbjudandet avser en fortlöpande prenumeration och är riktat enbart till nya prenumeranter.

Nya Åland

Namn:
Adress:
Postadress:
Telefon:
Underskrift:

Nya Åland
☆☆☆

bjuder på portot

NYA ÅLAND

Svarsförsändelse
Avtal 22100/41

22103 Mariehamn

TILLFÄLLET

Hej, förra helgens jubileumsfest blev vår största succé någonsin försäljningsmässigt. Ser du priserna här så förstår du säkert varför, men nu måste du skynda dig för snart går tåget, partiet är begränsat.

Skinngrupp
(helt i skinn)
3+2 svart, brun
eller kaki
840€

**Formula
recliner**
i Buffalo
205€

Jubileumsdivan:

Med pocketspring fjädrar,
finns i beige, brunt.
En stor pall, gör att divanen
kan användas som extra säng.

Pris exkl. pall

595€
normalpris 1.595€
(begränsat antal)

Hörnsoffa:

I svart Buffalo,
går att ändra enligt
dina önskemål, 2/3 alt 3/2

651€
(begränsat antal)

TILLFÄLLET

-ett företag i Nordiska Tjänster AB

VI HAR ÖPPET NÄR DU ÄR LEDIG!

Vardagar 10-19 Lördag -Söndag 11-16

Tel. 17 570, fax 17 581. Vi finns i industriområdet vid Kalmsta Se även vår hemsida: www.nordiska.ax

Plats för fler på Rosengården

NYHETER. Elsa Jansson, 97 år, bor på servicehemmet Rosengården i Godby. Men det är många fler som vill göra det och nu vill kommunen bygga till hemmet. En satsning på drygt en miljon euro, om den förverkligas.
– Det är många som vill hit, så det är bra att de bygger rum för flera. Här får man vad man behöver och vad man vill ha, säger Elsa Jansson.

SIDORNA 12-13

Det här har blivit en dyr bristvara

Solberget-bygggena slukar massor av fyllnadsjord

NYHETER. Vem hade trott det? Fyllnadsjord har blivit en bristvara.

Husbyggena på Solberget i Kalmarnäs har inneburit att det är så stor efterfrågan på

fyllnadsjord att det börjar bli brist på den eftersom det byggs också på andra håll.

Eller, visst går det att få tag på, men inte till samma låga pris som tidigare.

– Folk är inte riktigt beredda att betala vad det kostar. Man kan få ner priset lite genom att passa på när vi har lastat jord från någon grävning, men då måste man ju

Lager. I stora högar på Solberget-området ligger sten och jord upplagrade. Uppe på jordhögen syns Magnus Söderlund från Hammarland som har entreprenaden för kommunaltekniken.

Foto: ANNIKA ORRE

vänta. Det är inte alla dagar vi kör bort jord, säger **Gustaf Sirén**, vd för Ålands schakt.

SIDORNA 4-5

Lag om nämnder blev debattfråga

NYHETER. Enligt ett lagförslag ska kommunernas fullmäktigen i fortsättningen kunna bestämma vilka nämnder som ska finnas i kommunen, enbart byggnadsnämnden blir obligatorisk.

Hela lagtinget står bakom förslaget utom liberalerna som befarar att demokratin försämras.

Dennis Jansson (fs) försvarade förslaget med motiveringen att de minsta kommunerna ska slippa kämpa för att fylla alla sina nämnder.

– Det system vi har nu kommer att sluta med att man tar in husdjuren för att fylla platserna.

SIDAN 10

Sjätte raka utan förlust

Avgjorde. Kristoffer Weckström gjorde det avgörande målet mot Uleåborg.
Foto: PEKKA PEURA/KALEVA

SPORT. IFK Mariehamn har ryckt upp sig ordentligt under höstomgången och spelade i går kväll sin sjätte match utan någon förlust. För motståndet stod jumbolaget AC Oulu som efter 0-3-förlusten nu parkerat sig i botten medan IFK lämnade ett bekvämt avstånd till laget.

SIDAN 17

Kikar fram. Lilla Alladin skötte sig fint under hopptävlingen på Djurens dag. Här kikar han fram över matte Fredrika Sommarlunds axel. Maja Clemes och kaninen Pink Diamond samt Natalie Häggkvist var också på Torget.
Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Sockersöta kaniner på Djurens dag

REPORTAGE. Trots regnväder lockades många barnfamiljer till Torget i lördags för att titta på hundar, hästar, grisar och får när Djurskyddsförningen arrangerade Djurens dag.

Det djur man såg mest var dock kaninen. Klockan tolv hölls nämligen en hopptävling, Nordea cup, och många småtjejer dök upp för att tävla med sina husdjur.

– Det gick ganska bra. Vi tävlade i Nordea cup förra året också men då gick det sämre, berättar **Fredrika Sommarlund** som deltog i hopptävlingen med ögonstenen Alladin.

SIDORNA 14-15

kultur 9

Saxofonisten **Victor Abrahamsson** tävlade i jazz i helgen.

nyheter 15

Äppelodlaren **Pär Eriksson** i Finström Västanträsk berättar varför han håller på att gå över till ekologisk odling.

sport 19

”Det ska bli skitkul, Rickard och Björn är jätteroliga killar!”
IDA ZETTERSTRÖM INGÅR I EN NY MOTORTRIO SOM SATSAR TILLSAMMANS.

sport 20

Phillippa Dunderfelt föreställde Lilla My när det vankades hästtävlingar på Sleipner. Den arga minen kom på köpet.

Inomhusfärg
-för väggar, tak och möbler mm

Takfärg 5
Vit 2,7 liter
..... **12,70**

Väggfärg 7
Vit 2,7 liter
..... **14,25**

Väggfärg 20
Vit 2,7 liter
..... **15,70**

TFN *28 011, BUTIKEN 28 170,
FÄRGER 28 215,
BYGGLAGRET 28 174
ÖPPET: VARD. 8-17,
TORS. 8-19, (Bygglagret 8-17),
LÖRD. 9-14

BYGGVARUHUSET
www.byggvaruhuset.ax

Solberget-bygggena leder till brist på

Enorma diken. Diken där rören läggs är breda och djupa – och nedsprängda. Mycket sten blir över.

Husbyggena på Solberget i Kalmarnäs innebär en aldrig tidigare skådad omflyttning av sten och jord.

Sten finns i överflöd. Men så stor är efterfrågan på fyllnadsjord att det börjar bli brist eftersom det byggs också på andra håll.

När det orörda berget styckades till tomter började omvandlingen. Mängder av sten sprängdes bort för anläggande av kommunalteknik – gator, vatten, avlopp, el – slänter fylldes ut för att möjliggöra husbyggen, fyllnadsjord behövdes för tomterna.

I fredags sattes det elfte huset av totalt cirka 60 planerade upp.

Magnus Söderlund från Hammarland har entreprenaden för kommunaltekniken. Han och hans fyra anställda har jobbat intensivt för att få allt i ordning. Nu återstår bara den sista gatan högst uppe på berget.

– Vi har hanterat 25.000-30.000 kubikmeter sten här på området, berättar han.

Det motsvarar 3.000 lastbilslass. Inga små mängder alltså.

Blivit dyrare

Vid gatan längst nere mot stora vägen har ett par tusen kubikmeter sten och jord använts för att fylla ut sluttningen. Gatan är i stort sett utbyggd. I fredags jobbade Magnus Söderlund med att lägga jord vid en gjuten grund till ett av de sista husen längs gatan.

Så mycket fyllnadsjord slukar Solberget-tomterna att byggare på andra håll upplever att det är brist på varan.

Magnus Söderlund håller med – på sätt och vis.

– Man kan säga att det är brist på så vis att jorden har blivit dyrare i takt med att efterfrågan ökat.

Jorden köper han in av andra entreprenörer om han inte själv har tillgång till material i och med någon annan entreprenad som innebär att det finns jord att gräva bort.

– Man räknar ju på allt.

Flyttar berg. Det behövs rejäla doningar för att flytta berg. Här gräver Magnus Söderlund för kommunaltekniken på Solberget i Jomala. Just nu grävs högst uppe där

Ingenting kommer gratis.

Men sten finns det till salu, intygar han.

Räcker till

Gustaf Sirén, vd för Ålands schakt, berättar att företaget har cirka 40.000-50.000 kubikmeter fyllnadsjord "om vi skrapar ihop allt vi har".

– Nog räcker det till för alla husbyggen på Solberget. Men folk är inte riktigt beredda att betala vad det kostar. Man kan få ner priset lite genom att passa på när vi har lastat jord från någon grävning, men då måste man ju vänta. Det är inte alla dagar vi kör bort jord.

Ålands ömsesidigas nybygge vid Köpmansgatan har gett

cirka 5.000 kubikmeter jord efter att tomten har grävts ur. Också grävning för fjärrvärmerör ger jord eftersom diken återfylls med grus.

– Vi har fortfarande kvar jord efter utgrävningen för Nyfahlers, berättar Gustaf Sirén.

Överhettning

Han är ordförande för Ålands jordschaktsförening som numera bytt namn till Infra Åland efter att huvudorganisationen i riket bytt namn till Infra. Vid höstmötet i torsdags pratade man om överhettningen av byggbranschen som gjort att byggen stannat upp.

– Man skyller på entreprenörerna, men när man tittar

närmare så ser man att det är de ökade materialkostnaderna som är problemet. När man som entreprenör räknar på ett jobb så måste man ju också räkna in priset på det som vi köper in.

Föreningen har 23 medlemmar, men antalet entreprenörer på Åland uppgår till ungefär det dubbla.

Magnus Söderlund är ung och har varit sin egen i fem år. Under de åren har han inte saknat jobb.

– Vi är ganska många unga som har börjat på senare år. Men vi är egentligen nog lite för många, tycker han.

Text & foto:
ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Vid husgrund. Gatan längst nere mot stora vägen har krävt stora mängder sten och jord för att möjliggöra husbyggen. Här fyller Magnus Söderlund ut en tomt med jord.

Helikopter hittade försvunnen kvinna

■ En äldre dam anmäldes försvunnen på Brändö Nöttö på lördag kväll vid halv nio-tiden. Polisen begärde hjälp av Ålands sjöbevakningsområde.

Gränsbevakningens Super-

puma-helikopter från Åbo ryckte ut och lokaliserade damen. Hon blev ledsagd av helikopterns ytbärgare till stranden och sjöräddningssällskapets båt Rescue Lady förde henne i hamn. (ke)

Birka Paradise bygger ut sitt spa

■ Birka Line tecknade i fredags ett avtal med Aker Yards om tillbyggnad av spaområdet ombord på Birka Paradise. Ombyggnaden beräknas kosta ca 2 miljoner euro.

Tillbyggnaden görs under

fartygets planerade dockning i januari 2008.

Tillbyggnaden är ett led i att ytterligare anpassa fartyget till marknadens behov, skriver man i ett pressmeddelande. (ke)

Körde 95 på 70-område

■ En bilist misstänks för äventyrande av trafiksäkerheten efter att i torsdags ha kört 95 kilometer i timmen på en vägsträcka i Godby där den tillåtna hastigheten är 70 kilometer i timmen.

En annan bilist gjorde sig skyldig till en trafikförseelse i Mariehamn.

Bilföraren accelererade nämligen så kraftigt att däcken ylade och ett rök-moln uppstod.

fyllnadsjord

underlaget är ganska jämnt.

Ung. Magnus Söderlund är en av Ålands unga schaktentreprenörer. Han har entreprenaden för anläggandet av tekniken på Solberget.

Puff framåt. Så fungerar klubbhusen för psykiskt funktionshindrade. Här får Stefan Malmberg och Gustaf Lönnroth, medlem och blivande medlem, fart av klubbhusarbetarna (från vänster) Ann-Kristin Keskikylä, Christian Beijar, Lotta Eriksson, Kaj Nervander, Martina Lindholm-Eriksson och Susanne Ävik.
Foto: ANNIKA ORRE

Internationella Fountain House-rörelsen står modell

Klubbhus ny chans för psykiskt handikappade

Också Åland behöver ett klubbhus där psykiskt funktionshindrade får träffas, utvecklas och – kanske – komma tillbaka till arbetslivet.

Den internationella Fountain House-rörelsen är modellen.

Den åländska intresseföreningen för psykisk hälsa Reseda höll ett nyligen informationsmöte veckan där representanter för klubbhuset Fontana i Karis medverkade. Resedamedlemmarna beslöt att börja arbeta för att Åland får ett eget klubbhus där människor med psykiatriska diagnoser kan få hjälp och stöd utanför sjukvården.

Lotta Eriksson, ergoterapeut inom ÅHS-psykiatri, utsågs till projektledare. Det var hon som från början tog initiativet.

– Klubbhustanken har funnits i flera år. Det behövs en verksamhet som täcker det glapp som finns i dag – något som inte är problemfokuserad vård utan dagliga aktiviteter med rehabiliterande syfte. Vi har sjukvården, Fixtjänst och projektet Stöd i arbete men inget däremellan.

Stärker självkänslan

Ann-Kristin Keskikylä är förestandare för klubbhuset Fontana i Karis, en stad och en region med ungefär lika stor befolk-

ningsunderlag som Åland. Huset har funnits sedan 1999.

– Vi jobbar med att stärka klubbmedlemmarnas självkänsla och med att ta fram de inneboende resurser som alla har. Verksamheten fokuserar på jobb, både i klubbhuset och utanför. Alla kommer frivilligt och deltar efter förmåga.

En del medlemmar finns i huset varje dag alla dagar i veckan. Andra kommer för ett par timmar då och då. De dagliga uppgifterna – matlagning, städning och fixande på huset – delas upp jämnt mellan medlemmarna och personalen. Allt görs tillsammans. Vi-känslan är viktig bland de nästan 100 medlemmar som regelbundet deltar.

Utöver hushållsarbete finns mycket annat jobb i huset: Kontakter utåt på olika språk, ansökningar om stöd från olika håll, budgetarbete och allt möjligt annat. Medlemmarna deltar i alla slags arbetsuppgifter.

Ut i arbetslivet

Den som vill jobba utanför huset får hjälp med arbetsträning och handledning. Arbetsavtal skrivs alltid mellan medlemmen och arbetsgivaren. Minst minimilön betalas.

– I dag har 17 av våra medlemmar gått över till någonlunda stadigt arbete utanför huset, säger Ann-Kristin

Fakta/Fountain house

■ Startade i New York 1948 då patienter som skrivits ut från psykiatriska sjukhus slog sig samman för att hjälpa varann med att hitta jobb och bostäder. Namnet kommer sig av att det första huset hade en fontän på gården.

■ I dag finns det över 200 klubbhus i USA och cirka 150 i resten av världen.

■ I Finland startade det första klubbhuset 1995. Klubbhuset i Karis, det enda tvåspråkiga, startade 1999. I dag finns det 19 klubbhus i landet.

■ De finländska klubbhusen har grundat en egen nätverksförening får att tillsammans kunna påverka de mentalt handikappades ställning.

■ Verksamheten bygger på att alla människor har rätt till goda mänskliga kontakter, rätt att tillhöra en gemenskap, rätt till meningsfullt arbete och rätt att få utvecklas i livet.

■ Det finns 36 internationella riktlinjer som styr Fountain House-verksamheten. Utgående från riktlinjerna bedöms kvaliteten i klubbhuset genom en fastställd certifieringsprocess.

■ Fontana i Karis har en årsbudget (2007) på 213.000 euro. 85.000 euro kommer från Ray (finländska motsvarigheten till Paf) och ungefär lika mycket från kommunerna. Resten är bidrag från frivilliga organisationer, företag och fonder.

Keskikylä – inte utan stolthet.

Kaj Nervander, vice ordförande för Fontana i Karis, jobbar inom den öppna psykiatri i Östra Nyland, bland annat med långtidssjuka patienter. Han har märkt att patientbesöken hos honom blir färre när patienterna kommer in i Fontanas verksamhet.

– Ett besök hos mig kostar samhället 180 euro. En dag på Fontana kostar 32 euro. Klubbhuset är samhällsekonomiskt lönsamt.

ÅHS har uppskattningsvis 140 presumtiva medlemmar i registret. En av dem är **Stefan Malmberg**, medlem i Resedas styrelse och sjukpensionär som jobbar deltid som biblioteksassistent på dagkliniken.

– Jag skulle bli klubbmedlem direkt. Jag är uppvuxen i England och skulle vilja ge lektioner i engelska, översätta och tolka, säger han.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Nygamalt i golfrestaurang

■ **Paret Hasse Laaksonen** (bilden) och **Britt-Louise Westerlund** skall driva golfrestaurangen i Kastelholm från och med nästa år, meddelar Ålands golfklubbs chef **Kjell Hansson**.

– Hasse Laaksonen har arbetat

som kökschef i golfrestaurangen i 15 år och känner verksamheten väl. Sambon Britt-Louise Westerlund har i många år arbetat på Birka Paradise, bland annat som barmästare.

De fick jobbet bland sex kompetenta sökande. (uw)

Vårdös hemsida har nostalgilänk

■ Vårdö kommuns hemsida fyller i år 10 år. Redan år 1995 hade Vårdö kommunen hemsida i Skärgårdsnoden. Från kommunens nuvarande hemsida finns en nostalgilänk till hemsidan från år 1997 som gjordes av

Sofia Sundberg vid MI-Data.

På adressen <http://web.archive.org/collections/web.html> kan man få fram gamla hemsidor.

Kommunens hemsida har också fått en ny layout, som gjorts av **Paula Aura**. (ke)

Kläder snattades

■ Någon tog i torsdags kläder från en torkställning i Mariehamn.

Händelsen är polisanmäld och polisen rubricerar händelsen som snatteri.

Maj-Len Lindholm
Epost: majlen.lindholm@nyan.ax
Telefon: 528 449

Vi firar 1-15 år Gratulerar 75 år

Alvin Iström i Mariehamn fyller 4 år i dag, den 17 september. Han gratuleras av mamma, pappa, Jens, Milena och Nea.

Gratulerar 70 år

RUNA-LISA ALM

Namn: Runa-Lisa Alm, f Forsman.
Född: den 23 september 1937 i Lemland.

Bor: i Lumparland Krokstad.
Yrke: pensionerad jordbrukare.

Familj: maken **Edgar**, dottern **Majvor** och sonen **Niklas** med familjer i vilka ingår sex barnbarn.

Intressen: att fotografera naturens skiftningar, sång och musik, samt att läsa.

Födelsedagen: firas inom familjen, hon undanber sig all annan uppvaktning.

LARS "LASSE" LINDBLOM

Namn: Lars Lindblom.
Född: den 21 september 1932 i Lumparland Norrboda.

Bor: i Mariehamn Västernäs.
Yrke: pensionerad försäljare.

Familj: hustrun **Alfa** f Karlsson, barnen **Roland**, **Ramona** och **Robert**, samt Alfes dotter **Inger**, i samtligas familjer ingår tretton barnbarn.

Intressen: fiske och jakt, barnbarnen.

Födelsedagen: firas endast inom familjen.

Gratulerar 85 år

GERHARD ERIKSSON

Namn: Gustv Gerhard Eriksson.

Född: den 21 september 1922 i Finström.

Bor: i Finström Pålsböle.

Yrke: pensionerad företagsledare, kommerseråd.

Familj: hustrun **Aili**, barnen **Rolf**, **Ilse** och **Christina** med familjer.

Födelsedagen: firas inom familjen.

Kom ihåg

■ **Agility.ax:** Helgen 20-21 oktober ordnas en tävlingsinriktad agilitykurs med Mikko Aaltonen som ledare. För mera information och anmälan se www.agility.ax.

■ **Bild och formskolan:** Höstmöte 27 september kl 19.00 i skolans lokaler på Klintvägen. Stadgeenliga förhandlingar.

■ **Demensföreningen på Åland:** Den Internationella Alzheimerdagen uppmärksammas torsdag 20.9 kl 18.00 på Öningebymuseet i Jomala. Rundvandring med Kjell Ekström, lättare servering samt underhållning med Berit och Lennart Sundblom. Anmälan senast 18.9. Om Du behöver hjälp med transport, så försöker föreningen ordna med detta. Frågor och anmälan riktas till demensrådgivare Regina Österlund, Skarpansvägen 30 i Mariehamn, tfn 527 369, GSM 0457-548 3818 eller e-post: regina.osterlund@handicampen.ax Välkommen!

■ **Demensföreningen på Åland:** Höstens simning/vattengymnastik för personer med demens och deras

Talar för stark Östersjöregion

■ Nordiska Rådet bör ta med de baltiska länderna och också få Tyskland och Polen att ansluta sig som associerade medlemmar.

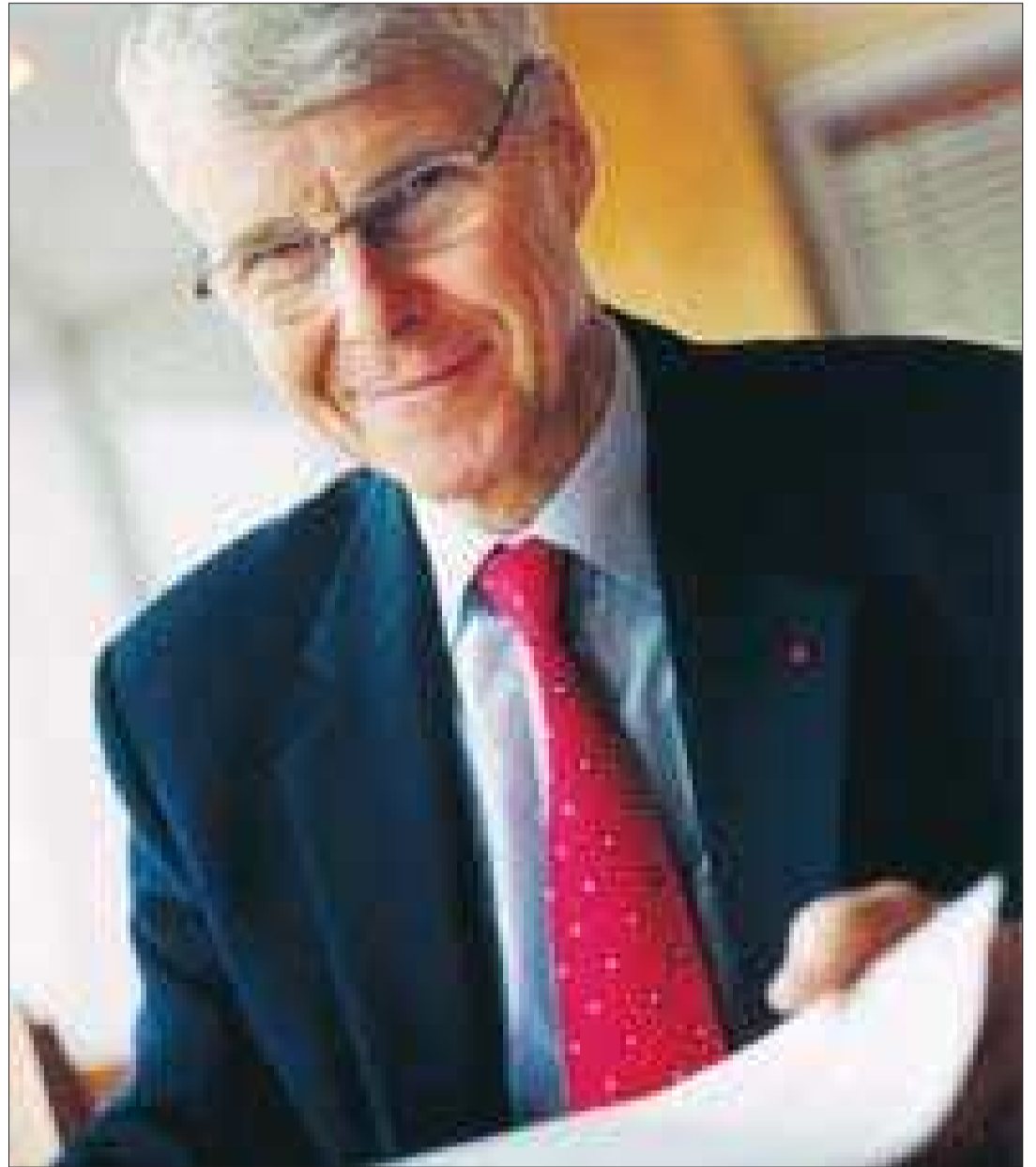
Det tycker europaparlamentariker **Henrik Lax** (sfp) som i fredags besökte svenska gymnasiet i Nuckö, Estland, tillsammans med sin estniska kollega **Toomas Savi**.

– För att stärka Östersjöområdet som region behövs ett ökat politiskt och ekonomiskt samarbete. Vår region förtjänar en stark ställning i den Europeiska Unionen. En stark Östersjöregion gynnar oss som bor här, men utgör samtidigt ett medel för EU att bygga upp en konsekvent politik gentemot Ryssland och övriga länder i Östeuropa, sade Henrik Lax vid sitt estlandsbesök.

Han efterlyser en ny, stark nordisk organisation. Ett toppmöte med personer som visat engagemang för att stärka Östersjöregionen som politisk aktör kunde vara en start anser Henrik Lax.

– Vi måste få en egen röst inom EU. (uw)

Europaparlamentariker Henrik Lax (sfp) efterlyser en ny stark nordisk organisation för att ge Östersjöområdet röst i EU.

Hallå där

Hallå där Anna Vesa som lämnar Nya Ålands valpanel för att kandidera för socialdemokraterna i lagtingsvalet.

Varför ställer du upp i valet?

– Det var inte direkt planerat, men man måste satsa när till-

fälle ges. Det blir en lärarrik erfarenhet att vara med i valarbetet.

Var det på grund av dina åsikter i Nyans valpanel som de blev uppbyggda av sossarna?

– Mycket därför, men jag var också för några år sedan medlem i socialdemokraternas ungdomsgrupp Rosenskotten.

Vad vill du jobba för om du kommer in i lagtinget?

– Vård och omsorg står mig närmast, och frågor som rör studerande och ungdomar.

Varför blev det sossarna?
– Det var det enda parti jag kunde tänka mig. De tycker som jag i de frågor jag nämnde.

Nya Åland återkommer med samtliga lagtingskandidater i veckan.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Annonsera i den tidning du själv läser!

TACK

Ett varmt tack till Er alla som hedrat minnet av vår kära

Ebba Harberg

Tack även för vård och omtanke under sjukdomstiden.

Justus

TACK

Ett varmt tack till alla som hedrat minnet av vår kära

Gösta Karlsson

samt deltagit i vår stora sorg. Ett stort tack även till personalen på Rosengård och hemsjukvården för god vård och omsorg

Alfa och Birgitta med familjer

TACK

Ett varmt tack till alla som hedrat minnet av vår kära

Runar Danielsson

med blommor, inbetalningar och sång, och hemvård, ACS med avd och Gullåsen Norrgårds för god vård.

De anhöriga

anhöriga, hålls på söndagar och inleds söndag 23.9 kl 18-20.00 i Folkhälsans Allaktivitetshus. Ledare fysioterapeut Gun-Lis Andersson. Frågor och anmälan riktas till demensrådgivare Regina Österlund, Skarpansvägen 30 i Mariehamn, tfn 527 369, GSM 0457-548 3818 eller e-post: regina.osterlund@handicampen.ax Välkommen!

■ **Folkhälsan:** Stavgång på måndagar kl 10.00 vid huvudingången till Folkhälsans allaktivitetshus. Tag med egna stavar om du har, annars finns det att låna! Det kostar ingenting. Välkomna i stadiga skor!

■ **Fri från narkotika:** FA-möten (anonyma familjer) tisdagar kl.19 på Margarethagården. Anonyma familjer är en gemenskap av anhöriga och vänner till drogmisbrukare som delar sina erfarenheter, sin styrka och sitt hopp med varann. Vid frågor tel: 040-837 71 15.

■ **Hammarlands Röda Kors avdelning:** Rättelse: Operation Hungerdagen är den 20-22 september,

INTE oktober som det står i vårt utskickade RK-telegram. Ursäkt skrivfelet!

■ **Hoppets Stjärna:** Fadderträff för faddrar till barn i Kisumu i Röda Korsgården måndagen den 17 september kl. 19.00. Under träffen diskuteras bl.a. den planerade fadderresan till Kenya. Övriga intresserade är också välkomna!

■ **Mariehamns pensionärsförening:** Vi spelar boule ute vid Svenska konsulatet måndagar och torsdagar kl 13.00-15.00.

■ **Mellersta Finströms marthor:** Tisdagen den 18.9 kl 19.00 träffas vi hos skomakare Ingmar i Godby som ger oss en inblick i hantverket. Han ger oss även information om hur vi ska sköta våra skoplagg. Kaffe blir det på biblioteket där Carita tar emot oss. Alla med!

■ **MS-gruppen:** Träff tisdagen den 25 september kl. 18.30. Plats: HandiCampen, Skarpansvägen 30, biblioteket (norra ingången). Se www.handicampen.ax/grupper för mera information. Hjärtligt välkomna!

■ **Parkinson-gruppen:** Träff tisdagen den 25 september kl. 19.00. Plats: HandiCampen, Skarpansvägen 30. Information om kurs. Se även www.handicampen.ax/grupper. Hjärtligt välkomna!

■ **Zhineng qigong:** Grundkurs i Zhineng qigong 29-30.9. För anmälan och information ring Sonja 17 889 eller Bitta 0457 342 1927.

■ **Ålandsforsarna och Ålands emigrantinstitut:** Månadsmöte i Ålands museum torsdag 20.9 kl. 17.30. Etnolog Jens-Ole Hedman, Jakobstads museum, håller föredrag under rubriken "Att vårda och ta tillvara gamla foton."

■ **Ålands trädgårdsförening:** Alla medlemmar får delta i tillverkning av höstkrukor, kransbindning och annat trevligt att sälja på skördefesten den 23.9. Vi träffas i Caritas garage alla kvällar fr.o.m mån 17.9. Ring tel. 040-575 12 64 om ni vill vara med.

■ **ÅBSK:** Alla kommer väl ihåg de öppna träningarna varje onsdag kl 18-19 allmänlydnad, 19-20 tävlings-

lydnad. Träningarna är ännu inte ledarledda men tävlingsträning för tävlingslydnadsekipage 22.8. För info om klubben se hemsida: www.absk.fi

■ **ÅBSK-agility:** Agilitycup, sista deltävlingen onsdag 19/9 kl 18.00 på plan i Torp. Anmälningar och eventuell frågor: Yrsa, tel: 040 507 34 24 eller e-post:

■ **Ålands fåravelsförening:** Konsulenten nås per telefon 0457 548 34 91 vardagar klockan 16-18 och per epost konsulent@alandsfar.ax

■ **Ålands reumaförening:** Varmvattengymnastiken på Gullåsen och Folkhälsan börjar onsdag 19.9. (fullt i alla sju grupperna) Artros-gymnastiken med Gun-Lis börjar måndagen den 17.9. (fullt) Artritgymnastiken med Gun-Lis börjar torsdagen den 20.9. Vi behöver flera anmälningar till den här gruppen. Någar platser finns kvar till akvarellmålningen och "lättare liv" som börjar i oktober.

Har forskat om försoning

Wårdödagen firades på dagen

Den 10 september 2007 firades Wårdödagen i Wårdö skola. Tema i år var film. Filmerna Bomarsund 1854, regissör **Jonas Tuominen** och producent **Per-Ove Högnäs** och *Den lyckliga kon*, regissör och producent **Per-Ove Högnäs** visades. 40 personer deltog i kvällen. Den 10 september 1347 är det datum då orten Wårdö förkommer första gången i skrift. (ke)

100 ord
från din förening

redaktion@nyan.aland.fi

ÅLANDS AKTIESPARARE

Det finns ännu några platser kvar på vårt besök hos Ålands Bryggeri (Stallhagen) i Godby onsdagen den 19 september 2007 kl. 19.00. Busstransport från Bussplan i Mariehamn kl. 18.30, retur ca kl. 21.00.

Det är fråga om ett intressant besök - vi får en presentation av bolaget av styrelseordf. **Janne Eriksson** och vd **Stefan Blomqvist**. Vem vet - kanske Ålands Bryggeri kommer med aktieemission till allmänheten - det vore intressant! Då är det ju läge att verkligen bekanta sig med bolaget!

Efter presentationen äter vi fisksoppa och har ölprovning. Vi får lov att betala för maten, 15 €, men ölprovningen står bolaget för och busstransporten sponsras av Ålands Aktiesparare. Väl mött - det finns ett begränsat antal platser - så skynda på att anmäla Dig! Anmälan till Ålands Bryggeri tel. 48500 eller e-post info@bryggeri.aland.fi senast tisdag kl. 15.00

Forskar om försoning. Kjell-Åke Nordqvist har själv arbetat med försoningsprocesser och forskar även kring detta politiska begrepp. Foto: JONAS EDSVIK

Försoningsprocesserna efter krig blir allt vanligare i världen men vad innebär begreppet politisk försoning egentligen?

Den frågan dryftades i måndags då forskaren **Kjell-Åke Nordqvist** höll föredrag i Mariehamn.

Kjell-Åke Nordqvist är docent i freds- och konfliktforskning vid Uppsala universitet, han är teologie licentiat i teologisk etik och forskningsutvecklare vid Teologiska högskolan i Stockholm.

Kjell-Åke Nordqvist har själv aktivt varit med om försoningsprocesser i bland annat

Colombia och Östtimor och eftersom han dessutom sitter i styrelsen för Ålands fredsinstitut och är ordförande för institutets forskarråd är det närmast självklart att fredsinstitutet valde just honom för att reda ut frågorna kring begreppet politisk försoning.

Inte trender

Den forskning som hittills gjorts har varken kunnat påvisa att kända försoningsprocesser skapat trender globalt eller att länder som inte varit med om en försoningsprocess skulle ha fått speciella trauman. Det finns inte heller några regler för exakt hur en politisk försoning skall gå till.

Enligt Kjell-Åke Nordqvists definition är det en försoningsprocess då parterna avstår från legitima anspråk och gör det utifrån en omtolkning av den situation som orsakade skadan. Försoningsprocessens syfte är att gottgöra, förlåta och kompensera den skada som har skett och den förutsätter att det som hänt aldrig skall upprepas.

Gemensam lösning

Förr i världen slutade krig mellan länder med ett fredsavtal som ledarna undertecknade. I dag är majoriteten av krigen inbördeskrig och fredsprocesserna varierar stort från fall till fall.

– Om "alla" har berörts av kriget borde även "alla" beröras av fredsprocessen. Politisk försoning är en gemensam lösning, sade Nordqvist.

Processerna handlar alltmör om individuell upprättelse samtidigt som ingen heller, i enlighet med människorättsfrågorna, längre helt kan avsäga sig ansvaret för vad som har hänt. En enskild soldat, som har begått en krigsförbrytelse, kan till exempel inte skylla på att han lydde generallens order.

Ett tiotal personer hade kommit för att lyssna på Kjell-Åke Nordqvist i Mariehamns stadsbibliotek och publikens intresse för definitionerna av

begreppen ledde till att det snarare blev en diskussion än ett föredrag.

TITTE TÖRNROTH-SARKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

Euromynt album

LISCO

BOK & PAPPER
Skarpansvägen

SPELA BINGO med lyckotavla

På PAF Casino på Torggatan 14 alla TORSD. kl. 19

- 5 raders BINGO
- Lyckotavla, vinster 34€ - 336 €
- Kvällens poängplockare: 3 kg kaffe och 1,5 kg kaffe

OBS! Det händer

MÅNDAG 17.9

FÖRELÄSNING

■ ■ Kvarteret ITiden kl 19.00. "Immateriella rättigheter" med Svante Fagerlund. Vad betyder det, varför skall du skydda din produkt, hur skyddar du din produkt, när och varför behöver du ett avtal, vilka åtgärder kan du vidta om någon gör intrång i dina rättigheter?

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Bar dj.
■ ■ Parks bar kl 22.00. Blandad musik från baren.

TRAV

■ ■ Ålandstravet Norrböle kl 12.30. Tv-sänt lunchtrav.

TISDAG 18.9

FAMILJECAFÉ

■ ■ Sund eftislökalen kl 10.00-12.00. Familjecafé.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Bar dj.

"Han i hennes ögon". BrittMarie Trensmar guidar imorgon i utställningen på Ålands museum. Foto: MAGNUS ANDERSSON

■ ■ Parks bar kl 22.00. Blandad musik från baren.

STICKCAFÉ

■ ■ Jomala Rönngården kl 18.00-20.00. Stickcafé.

TEATER

■ ■ Jomala Önningebymuseet kl 19.00. Kapp-säcksteatern ger "Till Julia" av Margareta Garpe. Regi Synnöve Westerberg.

UTSTÄLLNING

■ ■ Ålands museum kl 12.00. Fotokonstnären BrittMarie Trensmar guidar i utställningen "Han i hennes ögon".

SJÖKVARTERET
MARIEHAMN • ÅLAND
www.sjokvarteret.com

SKÖRDEFEST

I SJÖKVARTERET

fredag 21 & lördag 22 september kl. 11-22

Hantverk, lammkött, grönsaker, bröd mm

- FISKMARKNADEN "Havets skördar" kl 11-16 Färsk och rökt fisk, inläggningar och saltströmming
- Öppet hus i Sjökvarterets museum, smedja, båtbyggeri, hos P-Å Silversmeden, SEA-Design, Guldviva och SALT

Dans i Jehuhuset fredag & lördag kl 18-22 till Anders Stenmark fiol & Christer Liewendahl dragspel

Kafé Bönan har serveringen öppen. Ledholmare, abborrklämmor grillad korv, öl och andra förfriskningar, kaffe i SALT:s övre våning mm

Karin Erlandsson
Epost: karin.erlandsson@nyan.ax
Telefon: 528 467

”I freden 1809 avyttrades inte Finland till Ryssland, utan man var tvungen att räkna upp länen för att beskriva området.

NILS-ERIK VILLSTRAND, HISTORIEPROFESSOR, I ÅU

Tråkig debatt med spännande namn

En imponerande panel debatterade igår manlighet. Trots att många av de främsta genusforskarna och konstnärerna i Sverige satt i panelen lyfte debatten egentligen aldrig från ”alla måste få vara som de vill”-diskussionen. Bilden av manligheten är fortfarande dold.

Debatten hölls med anledning av BrittMarie Trensars utställning *Han i hennes ögon* och bandades in av svensk tv.

Det finns fem bilder av mannen som sprids ut med hjälp av media. Det sa **Klas Hyllander**, mannen bakom riksorganisationen *Män för jämställdhet* i Sverige.

– För det första projektören, han som har kontroll och makt. För det andra hemmannen som är cool och aktiv, en sammanbiten machoman. För det tredje drömprinsen som är utan egentligen makt och ofta en pojkbandsmedlem. För det fjärde skönhetsobjektet och slutligen hushållsfunktionären.

Medias ansvar

BrittMarie Trensars har flera år arbetat med utställningen som nu finns på Ålands museum. I utställningen ingår totalt mellan 300 och 600 bilder på män fotograferade av kvinnor.

Panelen diskuterade bilden av mannen i allmänhet och utställningen i synnerhet. Med i panelen satt förutom **Klas Hyllander** författaren **Unni Drogge**, maskulinitetsforskaren **Helena Hill**, konstkritikern **Natalia Kazmierska**, maskulinitetsforskaren **Niclas Järvklo** och konstnären **BrittMarie Trensars**.

Musealt. I museet i söndags diskuterade **Klas Hyllander**, **Unni Drogge**, **BrittMarie Trensars**, **Helena Hill**, **Natalia Kazmierska** och **Niclas Järvklo** manlighet. Moderator var **Mia Hanström**. Debatten filmades och visas i svensk tv i början av 2008. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Som moderator fungerade **Mia Hanström**.

– Media väljer ut vilka bilder som skapar manligheten, sa **Klas Hyllander** och fick omedelbart mothugg av medias representant **Natalia Kazmierska** som bland annat skriver för *Expressen*.

– Media skriver om det som säljer. Media är vi, alla, och inget stort och hemskt, sa hon.

Vad som saknades

Diskussionen kom att kretsa dels kring medias ansvar över

vilken bild av manligheten som exponeras, dels återkom flera panelmedlemmar till det så många gånger redan sagda: oberoende av vilket kön man har borde man få vara som man vill. Det bidrog till att diskussionen knappast förde bilden av manligheten framåt, fokus låg mer på att rapa upp relativt gamla sanningar.

Jag hade hoppats att **Trensars** projekt skulle ha genererat nyare tankegångar.

Intressant blev det däremot då panelen diskuterade vad som

saknades i utställningen.

– Jag saknar en problematisering av mannen. Jag vill se männen som bryter samman av kraven som ställs på dem, sa **Unni Drogge**.

Kärlek

Niclas Järvklo konstaterade att alla bilder på utställningen var tagna med kärlek i objektivet.

– Ingen fotograf är förbannad. Kanske visar det här kvinnans tendens att hela tiden ta hand om mannen.

Natalia Kazmierska efterlyste

den gråtande mannen, alternativt den dominanta och **Niclas Järvklo** undrade om män blir provocerade av bilderna som visas på dem.

– Hela manligheten går ut på att visa att män inte är kvinnor, sa **Unni Drogge**.

I publiken satt 55 kvinnor och fem män. Ytterligare fyra män befann sig i lokalen, men de dokumenterade diskussionen med en kamera i handen. Ironiskt kan man tycka.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Nyrenoverad orgel kom till sin rätt

Musik

Konsert

Vårdö bönehus 15.9. Medverkande: **Henryk Gwardak**, orgel, **Timo Fredriksson**, piano, **Heikki Hänninen**, klarinett, **Klaus Rysölä**, cello och **Erkki Koponen**, violin och altviolin.

Vad kan inte en fisketur med efterföljande bastu leda till? Jo, till en musikerkontakt.

Kurre Eriksson, aktiv för *Vårdö bönehus* renovering och inte minst restaureringen av den unika *Rosanderska* hemorgeln, träffade fritidsfiskaren **Erkki Koponen** som visade

sig vara en duktig violinist från *Helsingfors*.

Det hela ledde till fler musikaliska kontakter med *Koponen*s musikervänner, som i lördags gav en konsert i bönehuset tillsammans med **Henryk Gwardak** till förmån för den nyligen restaurerade orgeln.

Stormen ackompanjerade

Ett sextiotal konsertbesökare hade trotsat den stormiga kvällen, som fick bönehusets plåttak att mullra ibland nästan som ett effektfullt ackompanjemang till musiken.

Ett varierat program bjöds i olika instrumentkonstellationer, med musik av bland annat **Johann Sebastian Bach**, **Wolf-**

gang Amadeus Mozart, **Joseph Haydn** och **Max Bruch**.

Konserten inleddes av **Henryk Gwardak** som hade valt ett mycket pedagogiskt program för att illustrera den lilla orgelns disposition. I synnerhet imponerades jag hur skickligt **Gwardak** kunde få fram en större orgels klanger i **Bachs** korta ”Preludium och fuga i C-dur”. Också mycket beroende på den fina akustiken i bönehuset.

Så följde en trio för piano, klarinett och viola i **Mozarts** spirituella mästestycke i den s k ”Kegelstatt-trion” (Kägeltrion”).

Bönehusets orgel visar sig också mycket bra som ackompanjerande instrument i **Bachs**

Finstämt. (Från vänster) **Kurre Eriksson**, **Klaus Rysölä**, **Henryk Gwardak**, **Timo Fredriksson**, **Erkki Koponen** och **Heikki Hänninen** spelade i *Vårdö bönehus* i helgen.

”Sonat för violin och orgel i h-moll” som blev mycket njutbar trots den korta repetitionstiden.

Koponen och *Fredriksson*s tolkning av **Gabriel Faures** vaggång ”Berceuse” framför-

des med stor känsla.

Konserten blev en mysig kvällsstund med kaffepaus, småprat, träsmak i bänken och ett ostämt piano.

Text och foto: ERLAND MATTSSON

Höstens första bokcirkel

i biblioteket på *Föglö* hålls på torsdag, den 20 september, kl. 19. ”Vill du träffa andra som tycker om att läsa? Vill du utbyta tankar kring det du läst? Vill du få tips på bra böcker?”, skriver biblioteket och det poängteras också att man kan komma även om man inte varit med tidigare. □

Åbo Svenska Teater och musikakademien

vid *Åbo Yrkeshögskola* presenterar nu ”*Zwe Herzen im Dreivierteltakt*”. Fjolårets utsålda ”*Trollflöjten*”-opera följs nu av denna operett-revy som har premiär den 1 november. Operetten registreras av **Raija Lehmuusaari**, som nyligen belönades med *Åbo stads konstpris*.

I operettrevyn framförs kända melodier och arior av bland andra **Strauss**, **Lehár** och **Kálmán**, ur klassikeroperetter som ”*Läderlappen*”, ”*Glada änkan*”, ”*Csárdásfurstinnan*” och ”*Vita hästen*”. □

Åbo Akademi hedrar dem som

bidragit med pengar till universitets verksamhet under de senaste 90 åren med en utställning. Utställningen ”*Donatorer*” bygger på presentationer av ett hundratal donatorer.

– Utställningen presenterar endast en bråkdel av donatorerna men urvalet lyfter fram den tidsmässiga och geografiska mångfalden, skriver *Åbo Akademi* i ett pressmeddelande.

Utställningen går att se på *Arken*, *Fabriksgatan 9*, mellan 13 september och 10 oktober. Därefter flyttas den till *Vasa* (25.10-7.11) och *Helsingfors* (15.11-28.11) innan den visas på stadsbiblioteket i *Mariehamn* 4-12 december. □

Arkiveringen av kulturellt

material föreslås utvidgad i *Finland*. Den lagstadgade arkiveringen ska enligt förslaget utvidgas att omfatta också material på nätet och tv- och radioprogram, skriver *FNB*.

Lagen syftar till att man i högre grad ska kunna bevara kulturprodukter för forskning och andra behovande. Lagen skulle ersätta den nuvarande lagen om friexemplar och lagen om arkivering av filmer.

Nationalarkivet ska ha hand om lagring och sökning av för allmänheten avsett material på nätet, föreslår regeringen. Den som publicerar materialet måste göra det möjligt att söka efter och lagra material eller så måste materialet överlämnas till *Nationalbiblioteket*.

Tv- och radioprogram ska arkiveras av ett nationellt audiovisuellt arkiv i anslutning till *Finlands filmarkiv*. Förslaget ingår i budgetförslaget till statsbudget för nästa år. □

Jazztävling bra erfarenhet

Kristian Brink Quartet från Sverige vann tävlingen Young Nordic Jazz Comets. Tävlingen hölls i Mariehamn i helgen och för andra gången deltog ett band från Åland i tävlingen. Bästa solist blev norska Supersonic Rocketships gitarrist.

– De flesta andra som deltar är utbildade musiker eller går i musikhögskola. De är helt enkelt bättre än vi, men vi lär oss mycket, säger Anders Brunnsberg, trummis i åländska Phunky Fish.

Andy Fite, jazzgitarrist och medlem i juryn som utsåg vinnaren, ville lyssna till musiker som "är intelligent, men inte känns intellektuell".

– I juryn söker vi oss framåt och pratar lite mellan varje band. Jag gör anteckningar, för när alla sju band har spelat minns jag inte vem som spelade vad. Juryarbetet är precis som jazzen improviserat.

Personligen prioriterar Andy Fite kreativitet i musiken.

– Den skall förmedla humor och glädje, ha en direkthet.

Nervositeten släppte

Phunky Fish spelar jazz med starka rockinflenser.

– Många av oss kommer från rocken, det är klart att det märks i musiken, säger saxofonisten Victor Abrahamsson.

Efter sitt framträdande var de nöjda.

– Jag var nervös först, men det släppte sen. Det brukar vara så, säger Anders Brunnsberg.

Utbyte

Phunky Fish deltog i tävlingen med fyra låtar. Ingen av dem var egenkomponerad med de stod för arrangemangen själva. Fram för allt såg de fram emot att träffa andra tävlande under helgen.

– Att tävlingen ordnas här är perfekt. Det är bra att det kommer så många bra musiker hit, säger basisten Emil Björkbom.

– Det här är fram för allt ett musikaliskt utbyte. Jazzen är inte annars så starkt representerat på Åland, säger Victor Abrahamsson.

En stor del av poängen med att jazz är glädjen att spela tillsammans, menar killarna i Phunky Fish.

– Det är roligt att förverkliga sina roliga idéer och göra lite knäppa grejer ibland, säger gitarristen Christoffer Isaksson.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Got that swing. Emil Björkbom på bas, Anders Brunnsberg på trummor, Victor Abrahamsson på saxofon och gitarristen Christoffer Isaksson representerade Åland med sitt band Phunky Fish. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Vill le. Andy Fite var jurymedlem och uppskattade särskilt jazz med humor och kreativitet. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Fakta/Young Nordic Jazz Comets

- Tävlingen Young Nordic Jazz Comets riktar sig till nordiska band med medlemmar under 26 år.
- Varje nordiskt land eller självstyrkt område har valt en representant.
- Syftet med Young Nordic Jazz Comets är att sätta fokus på unga talanger och låta dem möta sin framtida publik.
- Tävlingen har arrangerats i tio år och har mycket gott rykte

Ring direkt till kulturen

Jan Kronholm528 466

Nya Åland
☆☆☆

Lunchbuffé

Måndag 17.9

Biff à la Lindström, skysås, GL

Friterad bläckfisk med aioli

Gratinerad fetaost med grönsaker, GH

Dagens soppa

ARKIPELAG

Strandg. 31, AX-22100 M:hamn
Tel +358 18 24020
info@hotellarkipelag.aland.fi
www.hotellarkipelag.com

RESTAURANG POMMERN

28 och 29 September
klocken 20.00

Sånger från en hemlig trädgård man kan ju alltid hoppas.

En liten musikalisk show med små humoristiska infall här och där.

Petronella Wester med ett fyrmannaband och kör, framför nyskrivna sånger av Agnes Berg.

Bara biljett 16,-
Biljett, varmrätt kött alt. fisk och kaffe 36,-

Biljetter säljes i Hotell Pommerns reception, Norragatan 8-10, telefon 018-15 555

Lag öppnar för skrotning av kommunala nämnder

En ny lag gör det möjligt för kommunerna att skrota alla sina nämnder utom byggnadsnämnden.

Hela lagtinget står bakom förslaget utom liberalerna som befarrar att demokratin försämrar.

Risken med att låta kommunfullmäktige bestämma vilka nämnder som ska finnas i kommunen är att folk inte engagerar sig i sådana frågor som står dem nära, enligt liberalerna. Om exempelvis skol- och socialnämnder tas bort så försvinner en bra rekryteringsbas.

– Det är viktigt att folk deltar i samhällsbygget. Vi vill behålla de stora nämnderna så att engagemanget hålls uppe hos folket, sa Roger Eriksson (lib) i fredagens lagtingsdebatt.

Han menade att människor inte kommer att vilja engagera sig i politiken om kommunstyrelsen får ansvar för fler frågor.

Dennis Jansson (fs) försvarede förslaget med motiveringen att de minsta kommunerna ska slippa kämpa för att fylla alla sina nämnder.

– Det system vi har nu kommer att sluta med att man tar in husdjuren för att fylla platserna.

Christan Beijar (s) menade att liberalerna underskattar den kommunala självstyrelsen och sa att samtliga kommunstyrelser på Åland är positiva till lagförslaget.

Gynnar de små

Roger Eriksson sa också att den nya lagen, som uppmanar till samarbete mellan kommunerna, kan framtvinga kommunsammanslagningar.

– Det blir ett tryck i den

Nytt förslag. Kommunfullmäktige skall kunna bestämma vilka nämnder som ska finnas i kommunen enligt det nya lagförslaget. På bilden Sunds kommunkansli. Foto: ERKKI SANTAMALA

riktningen när man ska effektivisera. Jag anser att man glömmer bort den kompetens som finns i nämnderna.

Danne Sundman (ob) sa att han är skeptisk till lagförslaget, men att han stöder det eftersom han inte vill att kommunerna ska påtvingas nämnder.

– Då blir de en respirator som håller en hjärndöd vid liv. Den kommunala politiken ska bygga på ett engagemang underifrån.

Även Anders Eriksson (Åf)

uttalade sitt stöd för reformen eftersom den gynnar de små kommunerna.

Centerns Torbjörn Eliasson lyfte fram en annan aspekt i sitt anförande.

– Förhoppningsvis kan man i och med lagändringen åstadkomma skattesänkningar i kommunerna.

”Jag blir förskräckt”

Raija-Liisa Eklöv (lib) sa att de i hennes kommun, Lumparland, inte har några problem att få ihop kandidater

att fylla nämnderna med.

– Vi har till och med varit tvungna att stryka några kandidater i kommunalvalet, så att vi ska slippa ha två listor.

Hennes uttalande fick flera lagtingsledamöter att reagera.

– Det är illavarslande om man stryker kandidater. Det är inte vad jag kallar demokrati. Finns det folk som vill kandidera så ska man se till att de får göra det, sa Ragnar Erlandsson (c).

Partikamraten Jan-Erik

Mattsson fyllde i.

– Jag blir förskräckt när jag hör att man stryker kandidater. Väljarna borde få bestämma vem som ska sitta i fullmäktige.

Eklöv svarade att det hela hade skett i samförstånd.

– De som inte kom med på listan har full rätt att ställa upp på en egen lista. Ingen förbjuder dem att ställa upp i valet.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Kritisk till indragning av körkort

Guy Björkqvist.

Foto: MAJ-LEN LINDHOLM

Michael Björklunds advokat Guy Björkqvist är väldigt kritisk till systemet att polisen tar körkortet av bilister direkt när de misstänks för grovt äventyrande av trafiksäkerheten.

– Jag tycker att man kunde vänta tills efter rättegången, säger han.

Enligt den åländska lagen skall polisen ta körkortet av bilisten direkt om bilisten klockas för fortkörning då han eller hon kör 30 kilometer i timmen över den tillåtna hastighetsbegränsningen.

Detta drabbade krögaren Michael Björklund, som Nya Åland berättade i lördags. Men i tingsrätten konstaterades att det finns en felmarginal hos farträdaren, och att överhastigheten kunde ha varierat mellan 59 och 63 km i timmen.

– Jag tycker att det är fel på lagstiftningen. Förr eller senare får ju bilisten tillbaka körkortet i alla fall, så jag tycker att man kunde vänta med att ta det tills efter rättegången, säger Björkqvist.

Björkqvist berättar att han nyligen representerat en annan förare som dömts för grovt äventyrande av trafiksäkerheten, som innan rättegången fick körkortet indraget i åtta månader, men efter rättegången fick tillbaka det.

– Jag ställer mig väldigt skeptisk till systemet, inom en kort tid har jag haft två fall där förarna blivit av med körkortet och sedan fått tillbaka det. Det blir en förlust av inkomst för dem och för att få någon ersättning krävs det att de kan bevisa att någon har gjort fel. Då skall man vara beredd att dra staten inför rätta, med risk för höga rättegångskostnader om man inte får rätt.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Ris och ros från stugägare på Kumlinge

I samband med den enkät om distansarbete i skärgården, som vi presenterat nyligen, inbjöd Kumlinge kommun till fria kommentarer i frågeformuläret. Inbjudan gick alltså ut till samtliga personer som äger en fritidsbostad i kommunen.

Här förekom både ris och ros.

Vi har valt ut några kommentarer:

– Det är stora problem med tjuvfiske från stuguthyrare.

– Gärna internetcafé på Seglinge eller annat alternativ för att kunna komma ut på internet. Kanske ett WLAN-system, alltså en trådlös möjlighet att nå internet från sin egen dator.

– Det finns för lite bilplat-

ser på färjorna under vår och sommar. Grisslan är både för liten och otrevlig. Man kan inte fara ut till helgen när man kommer på det mitt i veckan.

– Trådlöst internet behövs, det är det bästa alternativet.

– Jag trivs bra i Kumlinge!

Bra nobba MISE

– För mer permanent boende och/eller distansarbete är ADSL/bredband så nödvändigt att en flytt ej kan övervägas innan man har användbar internetförbindelse.

– En bra sak med Kumlinge är att ni inte gått med i MISE. Det visar att de styrande i kommunen besitter en hög grad av sunt förnuft. Fortsätt så!

– När man arbetar på distans hemifrån eller från fritidsbostaden så arbetar men

mestadels på egen hand, vilket medför att man saknar/har mindre kontakt till medarbetarna. Man borde kunna skapa någon typ av ersättande arbetsplatsgemenskap för dem som jobbar på distans.

– Kommunens inställning till fritidsboende borde vara mycket positiv och fritidsboende borde ges möjlighet att ev. delta i kommunarbete. Eventuellt kunde en del av beskattningen tillföras fritidskommunen. Fritidsfolket får absolut inte ses som en mjölkko. I dagens läge är sopavgifterna oacceptabla för den som använder sin sommarstuga två till fyra veckor per år.

Normala arbetsplatser

– Om man vill locka folk till skärgården med distansjobb, ska man ha ett utrym-

Trångt ombord? ”Grisslan är både för liten och otrevlig.” var en synpunkt bland enkätsvaren. Foto: ERKKI SANTAMALA

me bredvid eller i närheten av sjön. Det är ju därför man kommer hit ut till skärgården. Om man sitter i en storstad med trafikbuller vill man ha lugn och ro och se över naturen genom fönstret. Bygg bostadshus så man får hyra lokal och se om man trivs här ute i skärgården.

– Finska medborgare borde få köpa sommarbostad. Det skulle lösa en stor del av Kumlinges problem om redan som-

marbefolkningen ökade med några hundra personer. Gäller både strand och holmar. Mariehannarna är inte intresserade av skärgårdens problem.

– Normala arbetsplatser borde ordnas, arbetsfolk som skulle behövas i skärgården såsom elektriker, murare, snickare, fiskare, sotare, kan inte jobba på distans.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Cykelbana genom Saltvik

■SALTVIK. En gång- och cykelbana från Krokulund till Haraldsby, det anholder kommunen om att landskapsregeringen ska projektera och bygga.

Det var vid kommunfullmäktiges sammanträde i augusti som Tommy Sjöblom med flera lämnade in en motion i frågan. Där föreslogs bland annat att prioritet skulle ligga på de tätbebyggda områdena som Krokulund-Ödkarby, då dessa är viktiga för skolbarnen. En grov kostnadsberäkning visar att vägen skulle kostar ungefär 400 000 euro.

Fullmäktige tog beslut i frågan på sitt senaste möte, den 10 september. (ab)

allt

du behöver -ändå klöver över!

K MARKET
F:ma

ERIK MATTSSON

GÄLLER MÅNDAG - TORSDAG
Rysk medwurst

 i skivor kg **9,75**
Joggasemla

 Ålandsbagarn st **0,30**
Mini bananer

 (5,85/kg)
340 g Chiquita påse **1,99**
Nektariner

 Italien kg **1,99**
Potatis

 (0,40/kg)
5 kg Finland påse **1,99**
Potatisklyftor

 (2,39/kg)
750 g Oolannin påse **1,79**
SOPPKÖTT
av boge & framrygg

5,90 kg

YTTRE FILE
av gris, i bit

6,90 kg

PELUSSA -FÖRMÅN
Whiskas 100 g 12-pack

 Portionspåsar för katten pkt **3,85**
utan Plussa-kort 4,29/pkt

Pedigree adult torrfooder

 Oxkött-kyckling 3 kg påse **4,90**
utan Plussa-kort 5,49/påse

**Höstens
skor och
kläder
har kommit**

GODBY TEL 43 250
VARD 09-20, LÖRD 09-16, SÖND 12-16
BYGGLAGRET: VARD 09-17, LÖRD 09-14, SÖND STÄNGT

PELUSSA

BEGBILAR!

BILARNA FINNS UTSTÄLLDA PÅ BAKSIDAN AV HUSET

Pris 18 850€
Opel Astra 1,6 Tvinport 5D -05
42 500 km, manuell, bensin, silver, s + v-däck, alufälgar, airbag, krockgardiner, elhissar, elspeglar, kördator ställbar ratt, extra justerbar förarstol, AC

Pris 8 450€
BMW 518i 4D -95
142 000 km, manuell, bensin, grå, s + v-däck, dragkrok, elhissar, radio, 1 ägare

Pris 24 850€
Opel Vectra Enjoy farmare 1,8 -04
107 000 km, manuell, bensin, blå, s + v-däck, cd/radio, farthållare, ACC klimat, fjärrstyrt centrallås, airbag, dragkrok, alufälgar

Pris 11 800€
Opel Astra farmare 1,6 -02
84 000 km, manuell, bensin, blå, s + v-däck, cd/radio, elhissar, elspeglar, fjärrstyrt centrallås, dragkrok

Pris 19 850€
Saab 9-5 2,0t -02
83 000 km, manuell, bensin, blå, s + v-däck, cd/radio, elhissar, elspeglar, fjärrstyrt centrallås, ACC klimatanläggning, ställbar ratt, 1 ägare

Pris 14 750€
Opel Vectra 1,8-16 V farmare -02
43 500 km, manuell, bensin, blå, s + v-däck, alufälgar, AC, airbag, elhissar, elspeglar, ställbar ratt, dragkrok, hundnät, fjärrstyrt centrallås mm

Pris 19 800€
Opel Vectra 2,2-16V sedan -03
63 000 km, manuell, bensin, svart, s + v-däck, cd/radio, fjärrstyrt centrallås, airbag, elhissar, elspeglar, motorvärmare + cup-uttag, dragkrok, alufälgar, AC manuell

Pris 18 200€
Honda Accord 2,3i ES -02
82 000 km, automat, bensin, svart, s + v-däck, cd/radio, elhissar, elspeglar, 8 st alufälgar, ACC klimat, taklucka mm

- Vägen till en bra affär -

BILHALLEN

 Tel. 19 800, fax 527 735 Elverksgatan 7, öppet vardagar 8-17, lördagar 10-13
Försäljare: Stanley tfn 527 720, Niklas 527 722.

Planer klara för större Rosengården

Fullsatt sedan starten – ritningar godkända för utbyggnad

Ända sedan Rosengården i Godby öppnade för sju år sedan har alla platser i servicehemmet varit mer eller mindre fullsatta.

Nu finns godkända ritningar på en tillbyggnad på 375 kvadratmeter.

På sitt senaste möte godkände kommunfullmäktige i Finström ritningar och projektplan för en tillbyggnad av servicehemmet Rosengården i Godby.

Hemmet, där det finns både omsorgsboende och lägenheter för äldre, har i princip varit fullsatt från första dag och äldre står i kö för att få flytta in.

Åke Mattsson, socialnämndens ordförande och medlem av byggnadskommittén för Ro-

sengården, ser flera orsaker till att Rosengården är så populärt.

– Det är bara att titta ut genom fönstret, säger han, och pekar ner mot Godby center där det finns bland annat apotek, hälsocentral, frisörer och banker. Bakom det ser man Firma Erik Mattsson.

– När man blir äldre vill man gärna ha nära till service. Och därtill har Rosengården ett bra rykte och sådant sprider sig, säger Åke Mattsson.

Fler anställda

Enligt planerna ska tillbyggnaden göras som en ny flygel som sträcker sig mot öster, mot Montellvägen. Den kom-

mer bland annat att innehålla nio rum för omsorgsboende och ett rum för avlastningsboende.

Totalt omfattar den nya längan 375 kvadratmeter och preliminär kalkyler visar att projektet kostar drygt en miljon euro. Flera rum innebär även att det behövs flera i personalen.

Färdigt för framtiden

För att man eventuellt ska kunna bygga till Rosengården ytterligare i framtiden är nybyggnaden ritad i vinkel mot det befintliga huset.

Mellan de olika längorna bildas då en skyddad innergård. Men en sådan ligger ännu långt in i framtiden,

då de nu planerade rummen kommer att fylla kommunens behov.

Väntar på besked

Projektplanen för tillbyggnaden har lämnats in till landskapet och man väntar nu på besked om vad man ska få för finansieringshjälp därifrån. Förhoppningen är dock att man ska påbörja bygget under år 2009.

– Vi har ju ett annat omfattande projekt på gång nu i daghemsbygget, som kommer att starta nästa år. Men dessa två är inte konkurrenter, då omsorgshemmet är precis lika angeläget, säger Åke Mattsson, som säger att det finns en politiskt enighet i frågan inom kommunen.

Omsorgen förändras. Ansvarig närvårdare Birgitta Blomqvist, vikarierande föreståndare Inger Lindén och socialnämndens ordförande Åke Mattsson är överens om att äldreomsorgen ständigt genomgår stora förändringar.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax

Foto: FREDRIK TÖRNROOS
foto@nyan.ax

NY TVÄTT HOS OSS!

Prova Ålands
nyaste & bästa
biltvätt...

GRATIS*

Kampanjpris
i september
på multikort.

* Erbjudandet gäller måndag-torsdag kl. 9.00-18.00 vecka 38 och avser Supertvätt programmet värde 14,-

Shell Servicecenter
Servicegatan 2, Mariehamn
VARD. 6-24, LÖRD. 8-24, SÖND. 9-24

Trivs på Rosengården. Else Jansson, från Finström Bjärström, tycker att det är bra om Rosengården byggs ut. – Det är många som vill hit, så de är bra att de bygger rum för flera, säger hon.
Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Else, 97 år, bor där alla vill bo

– Jag har bott här sedan de öppnade och jag lider ingen nöd. Alla är så snälla och vänliga, säger Else Jansson, som bott på Rosengården sedan starten.

Else Jansson, 97 år, flyttade från lägenheten i Linnéagården, som bara ligger ett stenkast bort i Godby, till Rosengården då det stod klart i juni 2000.

– Jag är från Österbotten från början, men har sedan bott i Finström Bjärström. När jag flyttade hit till Rosengården hade jag nog glädje av grannarna runtom i huset, men nu när benen inte vill bära mig längre så blir det mest att jag sitter i mitt rum och läser tidningar och vilar, berättar Else Jansson.

Längtar ibland

Fler gånger varje dag är hon dock ute och träffar andra, bland annat vid lunch, kaffe

och middag. Men visst kan dagarna kännas långa ibland, berättar hon.

Den senaste tiden har Else Jansson dock haft bra underhållning från tv:n. Hon är nämligen väldigt sportintresserad och har med stor intresse följt friidrotts-VM och landskampen mellan Sverige och Finland.

– Ibland kan jag nog längta hem. Men alla flyttade ju bort därifrån också, så det blev lite ensamt där med sedan, säger hon.

Positiv till bygget

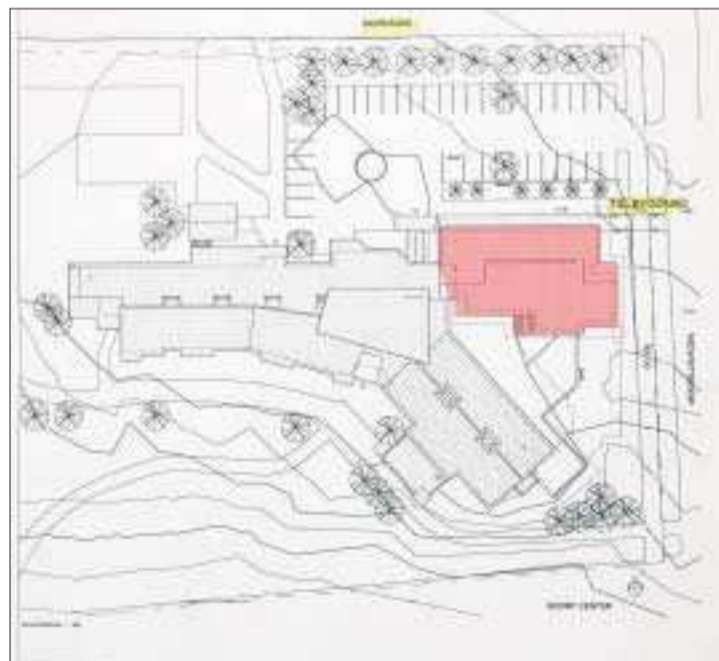
Else Jansson är positiv till planerna på att bygga ut Rosengården.

– Det är många som vill hit, så de är bra att de bygger rum för flera. Här får man vad man behöver och vad man vill ha, säger hon.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Fakta/Rosengården

- Servicehuset Rosengården ligger i Finström Godby. Det stod inflyttningsklart i juni 2000. Byggstart var i maj 1999.
- Nuvarande våningsyta är 1.410 kvadratmeter.
- I huset finns både gruppboende, avlastningsrum och lägenheter för äldre.
- Hemtjänsten har sin fasta punkt i Rosengården och i köket lagas mat som mot beställning körs ut till många i kommunen.
- Olika aktiviteter ordnas flera gånger i veckan. Bland annat hålls gudstjänst, högläsning, sång med kantorn, gymnastik och så vidare.

Växer österut. Enligt planerna ska Rosengården växa österut. På 375 nya kvadratmeter ska man komplettera kommunens behov av bostäder för äldre.

Ritning: ARKITEKTBYRÅ HEDMAN & MATOMÄKI

www.nyan.ax

Operation Hungerdagen
20-22.9.2007
Bli insamlare.

www.rodakorset.fi

VECKANS Måndag-lördag
special
MALETKÖTT
av nöd
Dahlmans
kg **6,15**

VECKANS Måndag-lördag
erbjudanden

Griskotletter	kg	6,90
Skärgårds wienerkorv	kg	7,90
Skärgårds skinka	100 g	1,25
Jogga semlor Oolannin	5 st	1,75
Oboy refill	1 kg	3,99

PLUSSA-erbjudande

President kaffe Paulig 500 g	Oldermanost 1 kg VALIO
5,00 /2 pkt utan Plussa-kort 3,25/pkt	5,99 /st utan Plussa-kort 6,99/st

Citylivs
MITT I STA'N

TEL: 12 155 ♦ VARD. 9.00-18.00 LÖRD. 9.00-15.00

KOTUJÄTELO

Alla turer på Åland körs t.o.m. slutet av September!

Alla glassar -20%

Hjärtligt tack till alla våra kunder. Vi ses igen 2008!

Depåförsäljning: Sö 30.9. kl. 11-14
Glassbilens telefon: 040-542 99 09

OPEN
by Night

I MARIEHAMNS CENTRUM
FREDAG 21/9
TILL KL 22

Söta djur lockade b

Tävlande. Fredrika Sommarlund och Maja Clemes deltog i kaninhoppningen Nordea cup med kaninerna Alladin och Pink Diamond. Natalie Häggkvist var där för att heja på.

Djurens dag lockade många barn och många föräldrar till Torget i lördags.

För att inte tala om kaniner. Överallt såg man små hoppglada kaniner som kommit in till stan för att tävla i Nordea cup.

När Djurskyddsföreningen i samarbete med Kalmers, Ålands ömsesidiga försäkringsbolag, Husse och Nya Åland arrangerade Djurens dag i lördags sökte sig många barn ner till Torget för att klappa och titta på de olika djuren. Många kom också för att delta i kaninhoppningen

Nordea cup som började klockan 12.00.

– Vi har varit med och tävlat, berättar **Fredrika Sommarlund** och **Maja Clemes**.

Fredrika har deltagit med sin kanin Alladin.

– Han är ett år och fyra månader. Vi var med och tävlade förra året också, men det gick bättre i år, han

var så liten förra året, säger hon.

Maja berättar att hon och hennes kanin Pink Diamond aldrig har tävlat i stan förut, bara på 4H-gården i Jomala.

– Men det gick bra i dag, vi fick bara ett fel.

Hästarna bäst

Alexandra Bamberg står och

tittar på två stora grisar som bOKar runt i en liten inhägnad en bit från hopptävlingen.

– Dom är fina, säger hon och klappar den ena grisen på trynet.

Alexandra har kommit till Torget tillsammans med sin mamma och sin lillasyster. Av alla djuren tycker hon bäst om hästarna.

Har du varit och ridit?

– Nej, och jag skall inte heller, jag tittar bara på dem, säger hon.

Räddare

Ålands räddningshundklubb finns också på plats på Torget.

– Vi är här för att informera om verksamheten för dem som är intresserade, berättar hundföraren **Gunnar Ahlström**.

Gunnars hund är en stor schäfer som heter Clinton. Han är nio år och han har varit räddningshund i sju år.

– En räddningshund kräver mycket träning. Vi tränar en gång i veckan året runt, berättar Gunnar.

Har ni varit med på räddningsuppdrag?

– Jada, på ganska många uppdrag, det brukar bli några stycken varje år. Då letar vi efter försvunna personer.

Totalt finns det femton ak-

tiva hundförare och hundar i räddningshundsklubben i dag.

Under lördagen finns det också flera försäljningsstånd på Torget. Alla pengar som kommer in går till Ålands djurskyddsförening och till deras omhändertagna djur.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Foto: FREDRIK TÖRNROOS
fredrik.tornroos@nyan.ax

Barn till Torget

Räddaren i nöden. Schäferhunden Clinton har deltagit vid många räddningsuppdrag under sina sju år som räddningshund. I lördags var han på Torget tillsammans med hundföraren Gunnar Ahlström som informerade om räddningshundklubbens verksamhet.

Fina grisar. Alexandra Bamberg tycker att grisar är fina men att hästar ändå är bäst. Hon nöjer sig dock med att titta på hästarna, hon skall inte rida på Torget.

Populärt. Kaninhoppningen lockade många deltagare. Åsa Velandér deltog med kaninen Keara. – Det är hennes första tävling, vi har bara hoppat en gång förut, berättar Åsa.

Tveksam. Fanny Hanssons kanin, Pepsicola vild och vacker, var lite tveksam till hindren. Han stannade ofta och nosade på dem innan han vågade sig över.

Eko-odlare. Pär Eriksson, Erica Scott och lilla Amira Scott, två år, var på Torget i Mariehamn i lördags för att sälja sina ekologiska äppel. Intresset var stort, när Nya Åland kom förbi fanns bara en låda äppel kvar. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Går över till ekologisk odling

Äppelodlaren Pär Eriksson håller på att gå över till ekologisk odling.
– Det verkar finnas ett stort intresse för ekologiska äppel, säger Eriksson efter en lyckad försäljning på Torget i Mariehamn i lördags.

För 22 år sedan anlades Solberga Äppelträdgård i Finström Västanträsk. Nu håller odlaren Pär Eriksson på att gå över till ekologisk odling.

– Odlingen har varit under omläggning i två år. Vi har slutat med kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel, säger Eriksson.

Erikssons odling består 180 träd.

– Vi har gallrat och öppnat upp ytor i odlingen, så nu fungerar den också som ett rekreationsområde. Det är roligt att man kan vara i trädgården nu när man inte sprutar gifter där. Nu har den blivit ett ställe där både vuxna och barn kan hålla till,

säger Eriksson.

Eriksson odlar två sorters äppel, Röd Melba och Raïke. Odlingen har han som bisyssla och således är den ganska liten. Eftersom odlingen är liten sköter Eriksson försäljningen av äpplena själv.

– Jag kommer att sälja allt själv och bara här på Åland, säger han.

I lördags var Eriksson på Torget för att sälja sina äppel. Uppenbart finns det ett intresse för ekologiska äppel bland ålänningarna.

– Det har varit en bra mottagning, alla äppel går åt, säger han.

Som en bonus får de som köper äppel av Eriksson även äppeljuice på flaska med sig hem.

– En granne i Västanträsk, David Dahlblom, har en juicepress och där pressar vi våra äppel, berättar Eriksson.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Vårdö-hemsida även på lettiska

■ Vårdö kommuns hemsida finns nu också på lettiska. Ett sammandrag med basfakta om kommunen har under flera år redan funnits på finska, estniska, engelska, tyska, franska och holländska. Numera finns basfakta om kommunen också på lettiska. Från kommunens hemsida finns också en länk till Henryk Gwardaks hemsida om Vårdö på polska.

Kommunsekreteraren Bosse Ahlnäs som är webbmaster berättar att i kommunen finns flera gästarbetare från Lettland som nu kan få information om kommunen de arbetar och bor i. Turisterna från Lettland ökar också varje år.

Den lettiska hemsidan har skrivits av Solvita Ozolniece som bor på Simskåla. (ke)

Kartläggning över diskriminering

■ En kunskapsöversikt som kartlägger eventuell förekomst av diskriminering inom landskapet Åland publiceras i slutet av september. Översikten kartlägger ålänningarnas kännedom om det rättsliga skyddet mot diskriminering. Översikten har utförts av ÅSUB på uppdrag av diskrimineringsombudsmannen.

Underlaget är ett viktigt

verktyg för DO i det fortsatta arbetet med att påverka myndigheternas målsättning och verksamhetsinriktning.

Syftet och målet för året har varit att försöka uppmärksamma EU medborgarna och för DO att i första hand uppmärksamma det åländska samhället om fördelarna med ett jämlikt, solidariskt och därmed även ett rättvist samhälle. (ke)

Rådjur och bil kolliderade

■ Ett rådjur och en personbil kolliderade i Jomala Gölby fredags. Polisen har också

fått in en anmälning om en mopedpassagerare som inte använde hjälm i Jomala. (ke)

www.ford.fi www.ford.se

Ford Transit

- utsedd till årets paketbil 2007

Drivkraften i ditt företag.

Med nya Transit kan du välja framhjuls- eller bakhjulsdrift, 5 olika dieselmotorer 85-140 hk och en stor mängd karossvarianter. Välkommen in så berättar vi mer!

FORD TRANSIT SKÅPBIL

- 300S pris från 28 300 €
- 300M pris från 28 950 €
- 300L pris från 30 000 €
- 350L EF pris från 40 930 €

Priserna inkl. lev.kostn.

OBS! ESP-stabilitetssystem nu standard på alla skåpvarianter.

Feel the difference | **FordTransit**

MOTOR • COMPANY

BILHUSET I MARIEHAMN

MOTORCOMPANY Bilhuset i Mariehamn, tel *5252 • www.motorcompany.ax
Tom Enestam 525 303, Tony Sommarström 525 309
Bilförsäljningen öppen vard 9.00-17.00, lörd 10.00-14.00

www.ford.fi www.ford.se

Nya FordRanger

Nya Ford Ranger har enastående kördynamik vilket gör att den är lika hemmastadd både på och utanför vägarna.

RANGER REGULAR CAB 2,5 TDCI 4x4
från 29 190€
inkl. lev.kostn.

RANGER SUPER CAB 2,5 TDCI 4x4
från 29 790€
inkl. lev.kostn.

RANGER DOUBLE CAB 2,5 TDCI 4x4
från 39 090€
inkl. lev.kostn.

OBS! Vi har ett antal SUPER CAB-bilar i lager för snabb leverans.

Feel the difference | **FordRanger**

MOTOR • COMPANY

BILHUSET I MARIEHAMN

MOTORCOMPANY Bilhuset i Mariehamn, tel *5252 • www.motorcompany.ax
Tom Enestam 525 303, Tony Sommarström 525 309
Bilförsäljningen öppen vard 9.00-17.00, lörd 10.00-14.00

VÄLKOMMEN TILL SUPERMARKET KANTARELLEN OCH MATHISHALLEN

Supererbjudande

SIDFLÄSK SKIVAT

Inhemskt

4,50
KG

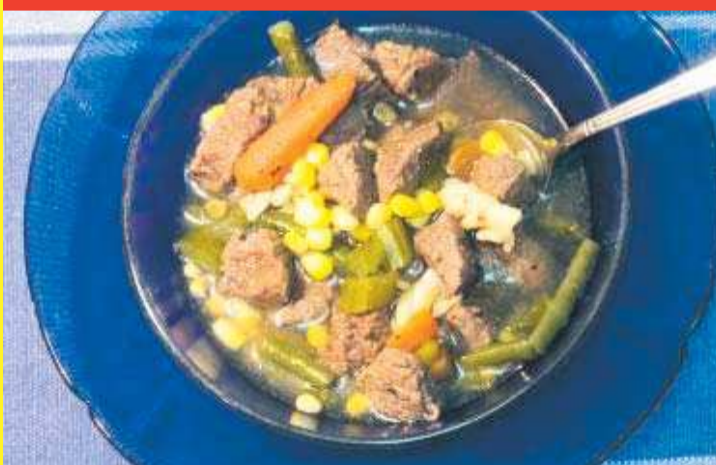
Supererbjudande

GRYTBITAR NÖT

Inhemskt

9,50
KG

Supererbjudandena gäller
måndag 17/9- onsdag 19/9

Supererbjudande

VITKÅL

Inhemskt

0,49
KG

KÅLSALLAD

300 g med senap, morot och purjolök
EP 4,97/kg

1,49
ASK

KÄLLARFRANSKA

10-pack 450 g Ålandsbagarn
EP 4,77/kg

2,15
PÅSE

MYSLI

1 kg Pirkka

2,99
PKT

PLUSSA - förmån

MARGARIN

400 g Keiju
Utan Plussa-kort 1,45/st

0,99
ST

PIZZOR

200 g Saarioinen
Utan Plussa-kort 1,15/st

0,89
ST

JACKY PUDDINGAR

120 g
Utan Plussa-kort 1,75/st

1,50
ST

Supererbjudandena gäller så långt lagret räcker (gäller samtliga supererbjudanden)

KANTARELLEN
Nya Godbyvägen tel. 32 840

K SUPERMARKET

PLUSSA
för dina inköp

Måndag-fredag 9-19,
lördag 9-16,
söndag 9-16
Ålandsv. 42, tel. 28 149

Måndag-fredag 9-21, lördag 9-18, söndag 10-18

Malin Tillström
Epost: malin.tillstrom@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

” Det måste vara tillfällig
sinnesförvirring.

KARIN FYRVALL OM VARFÖR HON
ÄR MED I SLEIPNERS 30+ CUP.

IFK var på målhumör

AC OULU 0
IFK MARIEHAMN 3

FOTBOLL. IFK-debuterande Willies Ochieng fick hålla nollan i segermatchen över AC Oulu. Uleåborg förde matchen, men det var mariehamnarna som gjorde målen och därmed lämnade ett tryggt avstånd till botten av ligatabellen.

Hemmalaget AC Oulu förde matchen från första stund hemma i Uleåborg och hade en giftig målchans redan efter ett par minuter genom ett stolpskott. Men IFK Mariehamn hade seger i sikte och utnyttjade sina chanser bättre än det andra laget.

I den 29:e minuten tilldelades mariehamnarna en hörna som David Carlsson perfekt skruvade in i boxen där Mats Gustafsson utan markering nådde högst med pannan varför 1-0 var ett faktum. Bara tre minuter senare ökade IFK på ledningen till 2-0. Efter väggspel drev Tommy Wirtanen upp bollen på högerkanten och spelade in bollen snett bakåt till en helt fri Justus Vajanne som bara hade att bredsida in den.

I andra halvlek såg matchen ungefär likadan ut. Uleåborg rullade mycket boll men hade svårt att få till någon riktig chans. Istället såg ”Grönvitt” till att spika matchresultatet 3-0 i den 71:a minuten. David Carlsson fångade upp bollen, klev in i mitten och hittade Kristoffer Weckström på vänsterkanten som kaxigt rundade Oulu-målvakten Jani Viander.

Sköna poäng

Resultatet stod sig matchen ut och IFK lämnade därmed den värsta kampen i botten av ligatabellen.

– Oulu är erkänt starka på hemmaplan och vi förstod att det skulle bli tufft, sa Weckström och fortsatte:

– Skönt att ha segrar i bagaget, det känns bra för tillfället.

IFK Mariehamn är obesegrat sedan sex matcher tillbaka. På

Rundning. Här rundar vänsterbreddaren Kristoffer Weckström AC Oulus målvakt Jani Viander. Sekunden senare sitter 3-0 som också blev IFK Mariehamns seger-siffror i helgens bortamatch. Foto: PEKKA PEURA/KALEVA

Matchfakta

AC Oulu-IFK 0-3 (0-2)

Målen: 0-1 (29) Mats Gustafsson, 0-2 (32) Justus Vajanne, 0-3 (71) Kristoffer Weckström.

IFK: Willies Ochieng-Clive Hachilensa, Jani Lyyski, Peter Blomberg, Mats Gustafsson-Tommy Wirtanen (84 Patrik Rikama), Mika Niskala, Justus Vajanne (78 Daniel Johansson), Kristoffer Weckström-Andreas Björk, David Carlsson (77 Johan Carlsson).

IS-stjärnor: 3) Mika Niskala, 2) Willies Ochieng, 1) Mats Gustafsson.

torsdag väntar nästa drabbning, då reser laget till Åbo för att möta FC Inter.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Tipsligan	
AC Oulu-IFK Mariehamn	0-3
FF Jaro-TPS	2-0
MyPa-HJK	0-0
FC Haka-Viikingit	1-0

Tampere Utd	19	12	5	2	35-21	41
FC Haka	19	11	4	4	29-16	37
FC Honka	19	8	8	3	26-19	32
TPS	20	10	2	8	30-27	32
FC Lahti	18	7	4	7	27-22	25
FC Inter	20	6	6	8	26-21	24
HJK	19	4	12	3	23-19	24
KooTeePee	20	7	3	10	24-27	24
IFK Mariehamn	19	5	8	6	22-24	23
MyPa	19	6	5	8	17-21	23
VPS	20	5	8	7	17-28	23
FF Jaro	20	6	4	10	23-33	22
Viikingit	19	4	6	9	22-29	18
AC Oulu	19	4	5	10	21-35	17

Tillbaka. Johan Carlsson repade sig från veckans förkylning och fick hoppa in i andra halvlek i matchen mot Uleåborg. Foto: PEKKA PEURA/KALEVA

Sista kvarten avgjorde för Jomala IK

NAGU IF 2
JOMALA IK 0

FOTBOLL. Med 75 minuter spelade av matchen mellan Nagu IF och Jomala IK i riksseriens division V kom det första målet.

– De låg på och vi försökte försvara oss. Men så gjorde de sitt första mål med kvarten kvar, säger lagledaren Gunnar Jansson.

Men ålänningarna kontrade snart och hade en boll i hemmalagets nätmaskor.

– Det dömdes bort för offside. Vi hade en frispark som gick i mål, men domaren påstod att en kille kom in i situationen efteråt och då blev det ganska mycket diskussioner och upprörda känslor, beskriver Jansson.

Det gjorde att Jomala inte hann hem och försvara när matchen blåstes igång igen, och Nagulaget spikade matchresultatet 2-0.

– Nu har vi fyra matcher kvar, två hemmamatcher som vi spelar nästa helg på lördag och söndag, därefter två borta. Vi måste ta minst en vinst om vi ska säkra en plats i övre serien och vi har som mål att sluta trea eller fyra. (mt)

Viktig poäng för Östernäs

UPPLANDS-EKEBY 2
ÖSTERNÄS 2

FOTBOLL. IF Östernäs-kamraterna tog en viktig poäng i Upplandsseriens division VI, norra, när laget spelade 2-2 (1-1) mot Upplands-Ekeby IF.

– Det var chanser åt båda håll. Planen var ganska tung, så båda lag var trötta med 15-20 minuter kvar, men de lyckades göra 2-2 på slutet. Så med facit i hand var det ganska rättvist, säger tränaren Jan Sundström.

Målen gjorde Johannes Nordström och William Lindström. På söndag väntar säsongens sista match hemma mot jumbolaget Ärentuna SK.

– En viktig match. Lagen bakom oss i tabellen har också vunnit, så det blev plötsligt spännande i slutet! Östernäs ligger åtta av tio lag i tabellen. (mt)

Frispark sänkte Åland United

PUISTOLAN U 1
ÅLAND UNITED 0

FOTBOLL. Ett frisparksmål från tidigare Åland United-spelaren Rosa Lappi-Seppälä var allt som behövdes för att åländskorna skulle bli poänglösa i helgens match.

– Vi kämpade hela tiden, säger spelaren Rebecca Björkvall.

Åland United reste till Parkstad i går med ett enda mål i sikte; att plocka viktiga poäng

i slutstriden om den bronsmedalj men hade greppet om. Men hemmalaget PuiU ville annat.

Redan efter 13 minuter kom 1-0 genom före detta ÅU-spelaren Rosa Lappi-Seppälä.

– Hon tryckte in den genom en frispark. Vi tappade i markeringen och visste inte riktigt var linjen skulle vara, säger Rebecca Björkvall.

Men åländskorna gav sig inte, utan slet hårt på planen.

– Vi krigade mycket och skapade riktigt mycket chan-

ser, men fick helt enkelt inte in bollen i mål, säger hon och fortsätter:

– Jag tycker vi hade mycket mer chanser än dem.

Ännu återstår tre matcher i den övre slutserien och ÅU ämnar fortsätta slåss om bronsmedalj som just nu ligger i PuiU:s händer.

– Vi var lite nere först efter matchen eftersom chansen är svårare nu, men vi ska ta det! Vi är sämre på att föra matcher, så mot HJK och Honka – som antagligen för matchen – kanske vi kan ta en poäng.

Fotboll	
Damligan, övre	
PuiU-Åland U	1-0
Ilves-Honka	0-3

Honka	19	17	1	1	59-9	52
HJK	18	15	2	1	57-19	47
PuiU	19	8	4	7	22-21	28
Åland U	19	8	4	7	22-25	28
Ilves	19	9	0	10	22-25	27

Nästa match sker på hemmaplan 6 oktober mot just Honka.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Matchfakta

Fakta/Åland United-PuiU 0-1 (0-1)

Målet: 0-1 (13) Rosa Lappi-Seppälä.

Varningar: PuiU 1, ÅU 1 (Emma Liljegren).

ÅU: Minna Pyykkö-Emma Liljegren, Eveliina Kohvakka, Caroline Sjöblom, Lisa Gustafsson-Sarah Engblom, Ing-Marie Holmberg, Annica Sjölund, Rebecca Björkvall-Natalia Rickne, Mathilda Mörn.

Veikkausbörsen: 3) Karin Forsström, PuiU, 2) Laura Hyvönen, PuiU, 1) Rebecca Björkvall, ÅU.

IFK i kamp om fjärdeplatsen

BÅLSTA FF 2
IFK MARIEHAMN 0

FOTBOLL. Precis som vid första mötet den här säsongen i Upplandsseriens division IV, förlorade IFK Mariehamn mot Bålsta FF med 0-2. Den här gången var spelaren på bortaplan.

IFK är fortsättningsvis tabellfyra på 25 poäng, bara två poäng före BKV Norrtälje som har en match mindre spelad. Nästa helg spelar åländskorna sin sista match, då på hemmaplan mot serieledarna Gamlis FF. (mt)

Motorfesten blev en blöt

MOTORSPORT. Tappert väntade 75 deltagare i årets andra streetracetävling på att regnet skulle upphöra. Men till slut fick arrangörerna ge sig och återuppta tävlingarna på söndag morgon.

– Halt med slicks, konstaterade Mia Holm under första dagen.

Ett startträd med blinkande gula lampor och ett grönt

startljus står mitt på landsvägen i Gottby. Blickarna riktas först mot startljusen och därefter mot regnmolnen ovanför. Bilar och motorcyklar dundrar iväg parvis i höstvädret.

Lite regn hindrade inte publiken att söka sig till Gottbyrakan på lördagen för att vittna de officiella åländska mästerskapen i dragrace.

Det ställs höga krav på säkerheten vid dragrace.

Emma Östergård från Sund följer med hur brandbilen från Jomala FBK rullar fram på den avstängda landsvägen.

– Kul att se dom som man känner, säger hon och spanar efter sin pojkvän som är med i brandkåren.

Finsk mästare

Hon medger att dragrace är lite mer av en killsport. Detta är svårt att tro när man

möter Mia Holm från Västerås med dottern **Emma**, 14. Outlaw Girl kallas Holms tävlingsbil, en Chevrolet Bel Air 1957 som tävlar i Bracket-klassen. Både mor och dotter anser att det är jätteroligt att tävla på Åland.

– Halt med slicks, kommenterar Holm.

Detta är första säsongen hon tävlar. Fjölårets segrare, **Henrietta Hellström**, har redan hunnit bli bekant för Västeråstjejen.

Att far och son ingår i ett ra-

cingteam är inte heller ovanligt. **Kevin Danielsson**, 14, är finsk mästare av årsmodell 2004 i juniordragster och tävlar redan för sjunde säsongen. Även Kevin hoppas på bättre väder.

Pappa **Jan Danielsson** har varit med i racesammanhang sedan starten 1982 och poängterar att de i dag valde att köra på hemmaplan istället för den skandinaviska serietävlingen i Malmö. Kevins personliga rekord, 9,26 sekunder på 1/8

milen, kördes för övrigt i Borlänge.

Andreas Westmark är matros på Eckerölinjen. Han är redo att ge järnet med sin Suzuki 750 GSXR med klassiska blåvita färger. Westmark är inte med för första gången men han är sugen på att gasa, vilket ger ett tydligt tecken på att en sjöman inte enbart älskar havets våg.

– Aldrig haft problem, summerar matrosen sina tidigare erfarenheter av mästerskapen.

Snabbast. Fredrik Fredlund körde i klassen Super Pro Street Bike och tog också hem den som väntat.

Tillrest. Hela vägen från Västerås hade Mia Holm kommit för att delta i årets andra åländska streetrace.

tillställning

Flygande fart.

Jonas Pensar fick en flygande start i Tony Holmströms Ford på den regnvåt sträckan vid landsväg 1. Farten räckte dock inte till, utan han blev utslagen i den första elimineringsrundan.

I depån möter vi den regerande Pro Street Bike-mästaren, **Fredrik Fredlund**, som bär på en presenning.

– Vädret har inte varit med oss, säger han.

Sköts upp

Fredlund har haft fullt upp med att med att förbereda körbanan inför dagen. I årets mästerskap på Åland kommer han att delta i två klasser, en med hoj och en annan med bil.

Höstens upplaga av åländsk streetrace förkunnade ljudligt att det finns eld i spisen. Som bekant firar Ålands motorklubb 25-årsjubileum och anordnade streetrace redan för andra gången i år. Speakerns underhållande småprat om vädret var på sin plats och höjde stämningen. Mellan heaten och regnskurrarna utropades pauser då greppet på banan kontrollerades. Och varm korv gick åt som kulor och krut.

Men vid fyratiden på eftermiddagen gav arrangörerna upp när regnet inte visade någon tendens på att ge vika. Söndag morgon återupptog man dock tävlingen igen utan några problem.

Resultaten hittar du här intill.

SEBASTIAN SLOTTE
sport@nyan.ax

Foto: FREDRIK TÖRNROOS
sport@nyan.ax
tfn 528 470

I kö. Andreas Westmark väntade på sin tur i klassen Pro Street Bike, men fick tålmodigt vänta ut regnet.

Far och son. Kevin Danielsson tävlar i juniordragster och har hjälp av pappa Jan "Buddha" Danielsson.

MOTORSPORT

Streetrace, 75 deltagare

Bracket: 1) Henrietta Hellström, 2) Mia Holm.

Front Tech: 1) Magnus Lindqvist, 2) Conny Latvala.

JR Dragbil: 1) Kevin Danielsson, 2) Pontus XXXX

Pro Street Bike: 1) Kim Eriksson, 2) Anders Mansén.

Quad Tech: 1) Andreas Jonsson, 2) Ben-

ny Lundström.

Real Street: 1) Erik Hilander, 2) Walle Wahsten.

Rear Tech: 1) Robert Suominen, 2) Jan Andersson.

Street Bike: 1) Lucas Ståhlman, 2) Gunnar Jansson.

Super Pro Street Bike: 1) Fredrik Fredlund, 2) Ove Österlund.

Super Pro Street: 1) Ronny Karlsson, 2) Peter Kihlman.

Delade kostnader. Björn Lagerberg, Ida Zetterström och Rickard Rosenholm delar på många primära kostnader när de nästa år slår ihop sig och bildar lag i en dragracingserie västerut.

Åländsk trio bildar racinglag

MOTORSPORT. Ida Zetterström, Rickard Rosenholm och Björn Lagerberg bildar ett lag som nästa säsong delar på kostnaderna när de ämnar delta i en dragracingserie.

– På det här sättet har vi också fler människor som hjälper till om något händer, säger Rosenholm.

Samtliga i det nybildade laget fanns med i helgens streetrace på Gottbyrakan. Nästa säsong är planen att delta i en dragracingserie som utspelas både i Sverige och Norge.

– Totalt handlar det om åtta deltävlingar. Som lag kan man dela på bränsleutgifter, lustgas och så vidare. Chansen att få sponsorer borde också bli lättare, säger Rickard Rosenholm.

Redan i år har de deltagit i ett par deltävlingar på skoj för att se vad det innebär.

– Vi måste hjälpas åt, annars går det inte. På det här sättet har vi också fler människor som hjälper till om något händer, säger Rosenholm.

Begränsad tid

Deltar laget i hela cupen handlar det om hela 700 mils kösträcka totalt.

– Kör vi i bolag kan vi dela på verktyg och annat. Det blir smidigare om man är fler.

I breakoutklassen som Lagerberg och Rosenholm deltar i, är maxtiden 7,60 sekunder på den 402 meter långa sträckan och bilarna får bara väga ett visst antal kilo.

– För att vara med och slåss i toppen gäller det att köra 7,60-7,70 med hastigheter på 285-290 kilometer i timmen.

Rosenholm rattar en Cheva Nova 66 med 9,9 liters motor.

– Utan lustgas har den lite över 900 hästar och med 1.300, berättar han.

Vill inte sluta

Som bäst har han kört 7,84 sekunder med en hastighet på 282 kilometer i timmen. Men han hävdar att det finns mer att ge.

– En justeringssak, säger han.

Snabb. Ida Zetterström är snabb i sin juniordragster, lite för snabb har det visat sig.

Björn Lagerberg äger en Camaro 69 med 8,3 liters motor och 1.100 hästkrafter utan lustgas.

– Med blir det omkring 1.300 hästar. Jag har gjort 8,07 på 286 kilometer i timmen, men det går att få ut mer, säger han.

Ida Zetterström, som bara är 13 år, tävlar i juniordragster.

– Det är det roligaste man kan göra. Pappa har kört dragracing förut och jag har sagt länge att jag också ville. När jag väl fick börja har jag inte velat sluta, säger hon med ett skratt.

För snabb

Den bil hon har nu är den tredje och hon har inte hunnit köra in den ordentligt ännu. Men hon ser fram emot att

tävla på allvar nästa år.

– Det ska bli skitkul, Rickard och Björn är jätteroliga killar!

Hon har kommit upp i en hastighet på 140 kilometer i timmen som bäst med en tid på 7,44 sekunder.

– Det är egentligen för snabbt, i min klass är gränsen 7,90 sekunder, berättar hon.

På Åland är hon ensam tjej i sin klass, men i Sverige är det jämnt fördelat mellan könen. Och framtiden har hon klart för sig.

– Jag ska tävla i Top Fuel när jag blir äldre!

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Svåvade. Angelica Husell på hästen Rippe föreställde en ballerina tillsammans med hästen Rippe.

Utklädda damer tävlade på häst

HÄSTSPORT. En smula allvar är det förstås, men mest hade damerna som passerat 30-strecket roligt i sina utstyrselar på Sleipner.

– Man är med för att man har tokiga vänner som inte själv vågar det, säger Philippa Dunderfelt med ett skratt.

Alla möjliga karaktärer fanns att se på när Sleipner ordnade 30+ Cup med maskeradtema. En av dem som nyss avslutat hoppessionen och väntar på att dressyren ska starta är Philippa Dunderfelt. Hon är utklädd till Lilla My ur Mumin och sitter på Neas Iora som för dagen fått en gul pannlugg för att likna på Snorkfröken ur samma saga.

– Hoppningen gick jättebra, men det kommer inte dressyren att göra – vi kan inte galoppera, säger hon.

Muminkaraktärer. Lilla My heter egentligen Philippa Dunderfelt och red på Neas Iora som för dagen gick under namnet Snorkfröken.

Alldeles intill sitter en dam med flera lager av kläder, en grålockig peruk, mamelucker och runda glasögon.

– Jag tänkte vara Prussiluskan (karaktär ur Pippi Lång-

strump, reds anm.), men hon har visst åldrads, säger Karin Fyrvall som egentligen döljer sig under draperingarna.

Mormors vind

Hon har ansträngt sig för rätt rekvisita och plockar till och med fram en stickning vid Nyans fotografering.

– Jag har hittat allt på mormors vind!

Varför är du med här?

– Jag har ingen aning, det måste vara tillfällig sinnesförvirring, säger hon med ett skratt.

Totalt fanns 18 ryttare på plats i allehanda utklädnader.

– Det är rekordmånga för cupen, i fjol var vi bara tio stycken. Men det är jätteroligt, nu verkar det som folk vågar vara med, säger Marina Andersson vid Sleipner.

Text och foto: MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax

Från vinden. Karin Fyrvall letade på mormors vind och fann en hel del rekvisita att använda i utstyrseln som Prussiluskan.

HÄSTSPORT

30+ Cup, Sleipner 16 september

Hoppning: 1) Regina Wrede-Jansson/Ivory, 2) Kicki Adamczak/Alice, 3) Lena Laitinen/Emilio, 4) Katja Kurtén/Elvira Madigan, 5) Angelica Husell/Rippe.

Dressyr: 1) Nina Eriksson/Cannelle, 2) Tiia Pihlakoski/Arsene Lupin, 3) Regina Wrede-Jansson/Ivory, 4) Kicki Adamczak,

Allise, 5) Mia Andersson/Realillo.

Cupsegrare: Regina Wrede-Jansson/Ivory.

Bästa utklädnad: Nina Eriksson/Cannelle (läkare och ambulans).

Specialpris: Katrin Schönberg/Basil (för levande musik med två fiolspelare).

Domarnas specialpris: Anki Håkans/Mel Mamai (för snygg avhoppning).

Sportens kom ihåg

■ **LUIA-orientering:** Luia-mästerskapen i orientering söndag 23 september 10.00 vid Furuborg.

■ **ÅBSK-agility:** Agilitycup, sista deltävlingen onsdag 18.00 på plan i Torp. Anmälningar och frågor till Yrsa, tfn 040 5073424 eller e-post: yrsa.finne@aland.net.

■ **ÅID-orientering:** Anmälan till Åland-Åbolandskampen 30 september, senast fredag 14.00 till ÅID:s kansli tfn 19170, 23190. Samling: Branddepån i Lumparland, första start 09.00.

■ **ÅID-skidor:** I samband med juniorlägret i Nystadstuneln 29-30 sep-

tember kan också andra skidentusiaster följa med. Anmäl till Jens 0405139166 eller Uffe 04573421606 senast torsdag.

■ **ÅID-skidor:** Skytteträning med skytteinstruktören Stefan Hope lördag 10.30-12.30 vid skidskyttstadion i Jomala. Träningskläderna på samt egna liggunderlag! På kvällen sammanfattning i Vikinghallen 18-20 med videofilm och genomgång av dagens träning. Söndag 11.00 vid skidskyttstadion, träning och korrigeringar av skjuttekniken. Vid frågor, ring Niclas 0400-19300.

■ **MPF-bowling:** Kompletterande höstmöte hålls på Idrottsgården måndag 14.00.

berg, 3/4) Micko Mattsson, 3/4) Lars-Ove Lampén.
Bästa utgång: Ingo Snällström 118.
Minst pilar: Ingo Snällström 17 st.
180: Ingo Snällström.

DART

Joker Darts klubbävling 14-15 september
Damer: 1) Anna Johansson, 2) Ulla Suomi, 3/4) Lillian Lampén, 3/4) Sandra Karlsson.
Herrar: 1) Ingo Snällström, 2) Andreas Sjö-

Clipper i ledning efter premiären

BOWLING. Premiäromgången i division IV blev lyckad för BC Clipper som direkt gick i ledning i sin zon före IFK Mariehamns andra lag. Även Kommet gjorde en bra insats i sin zon.

I riksseriens division IV, zon 17, spelar både BC Clipper och IFK Mariehamn 2. Förstnämnda lag hade en riktigt bra premiär i Åbo och vann fem av sina sex matcher. Den enda förlusten kom i det ena av två "derbyn" mot IFK.

Totalt har Clipper 5.054 poäng medan IFK ligger på en andra plats på 4.643 poäng. Ytterligare två lag deltar i serien.

Bäst individuellt bland ålän-

ningarna var Stefan Sundberg, BCC, på 197,83 i snitt följt av klubbkamraterna Jens Kvarnström, 193,17 och Robert Kvarnström, 193,00. Bästa IFK:are blev Boris Bergman med 190,00 i snitt med vilket han var femte bäst under omgången.

"Ljusare läge"

Komet deltar som enda åländska lag i samma series zon 19. I helgen spelades premiäromgången i Salo och Komet vann två av sina fem matcher vilket ger dem en fjärde plats i tabellen av sex lag.

– Första två matcherna spelade vi dåligt, men sen ryckte vi upp oss. Vann tredje. Förloerade fjärde snöpligt, var jämt.

Femte vann vi på hela omgångens bästa resultat, 797 på fyra serier, säger spelaren Stefan Blomqvist och fortsätter:

– Överlag är vi nöjda, vi brukar ligga mellan 700-1.000 poäng efter första omgången och då brukar de va svårt att jaga fast. Så läget ser betydligt ljusare ut denna säsong.

Totalt har ålänningarna 3.681 poäng. Leder gör Åbolaget TuWe på 4.067 poäng. Bäst i Komet var David Mattsson som snittade på 180,5 poäng.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Samuel Mäki blev snabbt utslagen

■ **JUDO.** Det tog bara 37 sekunder, sedan slogs Samuel Mäki ut mot Andrei Kazusenok från Vitryssland som vann matchen med 10-0 och gick vidare i VM-turneringen i Rio de Janeiro. Ålänningen missade också chansen till återkval och möjligheten att tävla om en bronsmedalj.

Slutlig segrare i -90 kiloklassen Brasilien blev Irakli Tsirekidze från Georgien.

Den 25:e VM-turneringen var samtidigt en möjlighet för de tävlande att kvala in till OS i Kina 2008. Chansen har dock inte gått Samuel Mäki förbi, det återstår ännu tre turneringar där en biljett till Peking står på spel samt ett EM. (mt)

Sjölund uttagen till landskamper

■ **FOTBOLL.** Åland Uniteds anfallare Annica Sjölund får på nytt förtroende av förbundskapten Michael Käld. Finland möter Skottland i två landskamper på hemmaplan. Första mötet sker 26 september på Veritasstadion i Åbo och det andra tre dagar senare på Olympiastadion i Helsingfors.

Totalt 20 spelare är uttagna i den finländska truppen. (mt)

Chili vann segling

■ **SEGLING.** Tom Borenius och Jesper Bergwall i 606:an Chili vann Ålands segelsällskaps senaste onsdagssegling. Laget höll sin ledning hela vägen och seglade i mål före Lila Marlene med Henrik Johansson och Markus Lindström. Trea kom Gula Ånkan med Sten-Gunnar Lindblom och Lasse Parkinen.

Totalt leder fortfarande Casinopaf, med Daniel Mattsson och Johan Nyström, på 24,8 poäng följt av Röd Granit, Henrik Lundberg och Christian Johansson, med på 32,2 poäng. Två seglingar återstår innan årets tävlingar summeras. (mt)

Rätt tips

Lotto

1, 4, 6, 7, 21, 32, 39
Tilläggsnummer: 11, 25, 28
Vinstprognos: 7/-, 6+1/13.902,90 (16), 6/1.439,90, 5/41,20, 4/10,10.

Joker

7 4 9 9 8 2 2
Vinstprognos: 7/-, 6/-, 5/3.998,00 (13), 4/499,70, 3/49,30, 2/10,90.

Viking Lotto

3, 21, 22, 24, 26, 47
Tilläggsnummer: 40, 41
Lycknummer: 48
Vinstprognos: 6/929.085,80 (2), 5+1/41.931,90, 5/672,70, 4/22,00, 3/5,20.

Trav, V75, St Mickel

I/9, II/10, III/5, IV/3, V/1, VI/11, VII/10
Strukna hästar: I/3, III/6,7, IV/2, VI/2.

Vinstprognos: 7/41.319,70, 6/389,80, 5/19,40.

Stryktipset

11X 111 X21 X1XX
Vinstprognos: 13/48.850,00 (3), 12/962,90, 11/81,80, 10/16,30.

Seger i Frams sista hemmamatch

IF FRAM	3
LÅNGHUNDRA	2

FOTBOLL. IF Fram inledde sin sista match i Upplandsseriens division VI strålande i ösregnet på Rangsby IP. Men förlorat humör och överskattning höll på att kosta hemmalaget segern.

– Man kan inte bara ställa in skorna, säger tränaren Tom Danielsson.

Termometern visade på blott nio grader när matchen mellan mitteinlagen i division IV östra, IF Fram och Långhundra, blåstes igång på Rangsby IP i lördags. Som lök på laxen ösregnade det med byiga vindar.

Saltvikslaget lät sig dock inte bekommas i säsongens sista hemmamatch. Laget hade ett klart spelövertag och skapade flera målchanser som dock stoppades i tuffa närmakamer från Långhundras försvar.

Efter cirka 20 minuter kom dock 1–0 genom **Johan Roselius** som på passning av **David Danielsson** fångade upp bollen rakt framför mål och enkelt placerade den bakom målvakten.

Bara tre minuter senare jobbade **Johan Danielsson** upp på sin högerkant och slog in bollen till **David Danielsson** som rullade in 2–0. Gästerna hade en kalaschans till reducering, men målvakten **Jonas Hagman** gjorde en riktig tv-räddning och höll nollan intakt in i andra halvlek.

– Vi hade kontrollen i första, men det räcker inte att ställa in skorna. Vi tog nog ut segern i förskott, säger Tom Danielsson.

Fågel och fisk

Andra halvlek var 13 minuter gammal när Hagman på nytt gjorde en fin räddning, men returen studsade rakt ut i fötterna på en Långhundraspelare som slog in 2–1. Därefter tappade IF

Satte ettan. Johan Roselius sprang outröttligt i anfallet vilket också resulterade i att han kunde göra IF Frams första mål. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Fram helt kommandot och irritationen växte på planen både hos hemma- och bortalaget. Domaren drog flera gånger upp det gula kortet när spelarna protesterade mot hans domslut.

– Domaren får ta en del på sig, man måste sätta nivån från början – nu var det lite fågel och fisk och det blev grinigt på båda sidor, säger Danielsson.

När vänsterfotade **David Danielsson** sköt iväg en kanon på långt håll i nätmaskorna och 3–1 var ett faktum, pustade hemmalaget åter ut. Men matchen höll på att få en obehaglig vändning när Långhundra lite för enkelt satte 3–2 på övertid på en frispark från 30 meter.

– Det får nog Jonas ta på sig, säger Tom Danielsson.

Tänker vinna

Men Fram höll igen och kunde ta tre poäng i den nästsista mat-

Kanon. David Danielsson jobbade hårt på sin kant och var inblandad i samtliga hemmalagets mål. Hans 3–1 var matchens klart snyggaste efter ett kanonskott. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

chen för säsongen. På söndag väntar serieledarna Väddö på bortaplan.

– Då åker de på pisk, vi ska slå dem. De är inte värdiga serieledare, det borde vara Markim Orkestra som i rent fotbollstänkande är mycket bättre, men

de faller på att de har en dålig målvakt.

Efter det börjar förberedelserna för nästa säsong då klubben ska spika tränare, ledare och trupp.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Tre nya poäng för SIF

SUNDS IF	4
UPK	2

FOTBOLL. Sunds IF vann rättvist matchen mot Nysadslaget UPK på Sportkila i lördags. Målskyttar var **Pontus Danielsson** och, som så ofta, **Jimmy Sundman**.

SIF inledde lördagens match bra och hade flera chanser redan under den första kvarten. Efter tretton minuter lyckades hemmalaget också sätta det första målet då **Conny Laaksonen** slog ett inlägg som **Jimmy Sundman** nickskarvade till **Pontus Danielsson**. Målvakten gav retur på Danielssons skott och på andra försöket satt bollen i mål.

I tjugonde minuten tvingades en av UPK-spelarna av planen på grund av en skada. Gästernas enda avbytare tog länge på sig innan han gick in på plan och SIF fick i nästan tio minuter spela med en man mer. Detta resulterade snabbt i matchens andra mål. **Jimmy Sundman** lyckades springa genom UPK:s mittförsvar och ensam mot målvakten satte han enkelt bollen.

SIF hann med ännu ett mål i den första halvleken. Även då var det Sundman som på egen hand lyckades dribbla bort UPK-försvaret och göra 3–0.

Mål på frispark

När andra halvlek började fick UPK allt mer att säga till om och en timme in i matchen lyckades bortalagets **Vesa Salin** nicka in en reducering.

Jimmy Sundman hade ett par minuter senare en bra chans att göra sitt tredje mål för dagen då **Conny Laaksonen** passade fram bollen och avslutet tog i ribban. Istället fick Sundman några minuter senare fullborda sitt hattrick då det uppstod en trasslig situation i UPK:s målområde. Målvakten tappade bollen och **Tom Göstas** lyckades passa fram den till Sundman som enkelt satte den i mål.

Gästerna hann innan matchens slut jämna ut siffrorna lite grann. Domaren dömde en frispark just utanför SIF:s straffområde och **Joukku**

Målproducent. Jimmy Sundman fortsätter att producera mål för sitt Sunds IF, i helgen blev det inte mindre än tre fullträffar. Foto: ERKKI SANTAMALA

Nurmi sköt den direkt i mål.

Inför lördagens match konstaterade SIF att UPK är ett fysiskt svårt lag att möta. Under våromgången vann också UPK drabbningen mot Sundslaget. Nu menade SIF att de med teknik och snabbhet skulle kunna slå motståndarna. Så blev det också, ibland såg det nästan barnsligt enkelt ut när till exempel **Jimmy Sundman**, **Conny Laaksonen** och **Tom Göstas** dribblade sig förbi UPK:s försvar.

Bäst på plan var som så ofta målsprutan **Jimmy Sundman**, men även **Conny Laaksonen**, **Tom Göstas** och de unga spelarna **Ted Göstas** och **Pontus Danielsson** imponerade. Tack vare vinsten har SIF nu säkrat tredjeplatsen i tabellen. RP 67 på fjärde plats ligger sju poäng efter och **Lieto** och **Kaapo 2** i toppen är onåbara.

Nästa lördag möter SIF just **Kaapo 2** på Sportkila, klockan 15.00, och de blir då indirekt inblandade i toppstriden. Vinner **Kaapo 2** mot SIF då kan de nämligen gå om serieledarna **Lieto**.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Jimmy Sundman

Pontus Danielsson

Strandnäs Stål årets korpmästare

FOTBOLL. Strandnäs Stål vann enkelt korpfinalen i herrarnas division I när man besegrade **TK Ripan** med klara 5–0 i lördags.

Regnet hällde ner över Backeborgs sportplan i Strandnäs när herrarnas korpfinal sent om sidor avslutade säsongen. Den omkring 30 åskådarna som vågade trotsa vädret bjöds på underhållande fotboll.

Bägge finallagen satsade allt och matchkläderna färgades snart av lera efter hårda närmakamer. Men det var hemmalaget **Strandnäs Stål** som var strået vassare trots en jämn drabbning. Efter första halvlek gick laget till vila med en 1–0 ledning efter ett mål signerat **Johan Danielsson**.

Även andra halvlek var fortsatt jämn och spelet började friskt på den lilla spelplanen. Dock hade **TK Ripan** svårt att komma till avslut genom ett hårt arbetande försvar och fick istället se kontringar som resulterade i flera vackra mål. 2–0 gjorde **Sebastian Haglund** och 3–0 **Daniel Nordberg**. Därefter punkterade **Fredrik Scott** matchen genom att sätta både 4–0 och 5–0 i motståndarnas mål.

Bloidsmak

Innan matchen blåstes av var det två mycket trötta lag som

Segerlaget. Strandnäs Stål blev mästare i korpens herretta. Ovan från vänster: **Sebastian Haglund**, **Magnus Karlsson**, **Daniel Nordberg**, **Johan Danielsson**, **Conny Sandell** och **Freddie Forsman**. Nedre raden från vänster: **Lucas Åsbacka**, **Markus Eriksson**, **Markus Nuutinen**, **Sebastian Boman**, **Fredrik Scott**, **Björn Andersson** samt **Markus Nordman**.

mer än gärna utnyttjade de flygande bytena.

– Det går inte längre, det smakar blod, flämtade **Markus Eriksson** i Strandnäs Stål de sista matchminuterna.

Noterbart är också att segerlagets målvakt **Sebastian Boman** assisterade fyra av de fem målen – något som bara är möjligt i en korpmatch.

Herrvåan vanns av **Laby-labans** bästa som vann elva av sina matcher och bara förlorade en. Bakom dem i tabellen på en hedrande andra plats kom "Nyans lag" **The Lemländers** som vann nio matcher, spelade två oavgjorda samt förlorade en. Trea slutade **H5N1**.

I damettan var **LIF Elit**

oslagbara och tog hem hela segern efter tolv matcher utan poängförlust. Tvåa kom **IBK Hammarland** följt av **Skjut o spring**.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Foto: FREDRIK TÖRNROOS
foto@nyan.ax
tfn 528 470

Luften gick ur Hammarlands IK

HAMMARLANDS IK	1
VILPAS	4

FOTBOLL. Efter en bedrövlig första kvart, spelade **Hammarlands IK** upp sig mot **Vilpas** i sin nästsista match i riksseriens division III.

– Vi låg under med 0–1, men tog snart över och det såg riktigt bra ut. I halvtid pratade vi om att spela lättare och fortsätta på samma sätt, säger tränaren **Thony Danielsson**.

Det höll i tio minuter innan en utspark träffade domaren **Marco Johansson** och gästerna kunde utnyttja laget till en

kontring som gav utdelning. Luften gick ur **HIK** som till slut fick se sig slagna med 1–4. Hemmalagets mål gjorde **Jonas Blomqvist**.

– Till sista matchen får vi tillbaka **Linus Gestranus** och **Wilhelm Ingves** som var avstängda i helgen, och kanske får vi tillbaka ett par skadade killar. Det är inte så inspirerande att spela med bara 13 spelare i truppen. (mt)

Jonas Blomqvist

Fredrik Appel

Klar förlust för IFFK

FC ESPOO	3
IFFK	0

FOTBOLL. IF Finströmskamraterna föll mot tabellsexorna **FC Espoo** med 0–3 på bortaplan. I halvtid var ställningen fortfarande 0–0, men i andra halvlek satte **Esbo** i en högre växel. Först gjorde hemmalaget 1–0 i 58:e minuten och

ökade på till 2–0 bara två minuter senare. I 76:e minuten satte laget sitt sista mål och **IFFK** hämtade aldrig igen underläget.

Samtidigt gick ett resultat vägen för ålänningarna när **Masku** förlorade sin match mot **Koo-Vee** med 0–2 vilket parkerade dem i botten av riksseriens division II. (mt)

SPORT

Tredje lunchtravet avgörs i dag

■ **TRAV.** Säsongens tredje tv-sända lunchtrav avgörs i dag på Ålandstravet. En hel drös ålänningar syns i TV4 när de deltar i V4-loppen som drar igång cirka 13.30.

Redan i första loppet går det att se **Roald Eriksson, Sölve Högman, Barbro Carlsson, Mathias Sandberg, Malin Friman** och **Kristian Autio** representera hemmafärgerna. Nedan ser du samtliga startande i V4-avdelningarna. (mt)

TRAV

Ålandstravet, V4, 17 september

- Lopp 1, V4-1, tvilling, 2.140 A
 1) Linn Tempest (fi)/Roald Eriksson
 2) Askö Nisse/Sölve Högman
 3) Keepit Criss/Mathias Sandberg
 4) Zalt/Malin Friman
 5) Rhocabill Noa Bell/Erik Lindegren
 6) Athletic (fi)/Timo Keto
 7) Jazz Diller/Pasi Aikio
 8) Hod/Hans-Åke Johansson
 9) Mac Well (fi)/Kristian Autio
 10) Tambel Weed Bris/Claes Sjöström
 11) Cassandra Gallant/Gunnar Malmlöf
 12) Come Out/Björn Sjöström

Lopp 2, V4-1, LD-1, tvilling, 1.640A

- 1) Athena Lady/Roger Borg
 2) Girlpower/Malin Heidenberg
 3) Hifi Ego/Björn Sjöström
 4) Sweet Chili/Ronny Gustavsson
 5) Sarah Savoy (fi)/Feija Roth
 6) Lady Yatzee/Roald Jansson
 7) Chiquita Wibb/Jens Ekstam
 8) Katalpa/Roald Eriksson
 9) Slotsmashine (de)/Erik Lindegren
 10) Amelia Bob/Hans-Åke Johansson
 11) Mrs Fougerty/Claes Sjöström
 12) Perle Star Jo/Jarno Koskela

Lopp 3, V4-3, LD-2, tvilling, 2.140A

- 1) Twobell/Kristian Autio
 2) Wild and Free/Peter Norman
 3) Idholms Kenzo/Stefan Wäss
 4) Zitas Franco/Sölve Högman
 5) Carl Song/Hans-Åke Johansson
 6) Irontwist/Malin Heidenberg
 7) Yes Tomorrow/Barbro Carlsson
 8) Manasse/Claes Sjöström
 9) Join Ås/Malin Friman
 10) Scarlet Raymond (fi)/Janne Ulmas
 11) Dream of Rapida/Jens Ekstam
 12) Zootom/Erik Lindegren

Lopp 4, V4-4, trio, tvilling, 1.640A

- 1) No Chip (US)/Seppo Markkula
 2) Jabba Dabba Doo/Mustapha Sellidj
 3) Egen Vilja/Roald Jansson
 4) Tex Ex First (fi)/Arimo Ruohomäki
 5) Felty Winner/Malin Heidenberg
 6) Orasi Index/Erik Lindegren
 7) Super Fri/Sölve Högman
 8) Tamina A.E./Hans-Åke Johansson
 9) Figaro A. West/Claes Sjöström
 10) Luthor Star/Jarno Koskela
 11) Kentucky Dream/Ronny Gustavsson
 12) Green/Björn Sjöström

IFK-pingis förstärker

■ **BORDTENNIS.** IFK Mariehamns bordtennislag förstärker med en ny spelare inför säsongen i division V. Det handlar om **Markus Nilsson**, 22, som tidigare spelat med den skånska klubben BTK Ajax från Borrbby.

– **Markus Nilsson** tog själv kontakt med IFK Mariehamn, eftersom han nyligen flyttat till Åland på grund av studier. Hans svenska klubb BTK Ajax har ett representationslag i svenska division 1 södra, rapporterar klubbens **Anders Hallbäck**.

Serien drar igång på bortaplan 13 oktober då IFK möter Tierps BTK samt Vassunda IF A2. (mt)

■ **FOTBOLL.** Åland Uniteds spelare **Caroline Sjöblom** och **Mathilda Mörn** är båda uttagna i Finlands U19-landslag som spelar EM-kvalturnering i Vitryssland vid månadsskiftet.

Finland möter samtliga lag ur gruppen vilka är Estland, Vitryssland och Serbien. (mt)

Våga arbetsvärdera vården!

■ **Vi har fått** följande frågor om vad vi vill göra för vård- och omsorgspersonalen på Åland.

Vad tänker ni göra för att
 1) Höja statusen på vårdaryrket och på så sätt trygga tillgången till kompetent vårdpersonal?

2) Visa den vårdpersonal som finns (och övriga i samhället) att vårdpersonalen är värdefull.

■ **Frågorna är** viktiga för att stanna vid vackra fraser inför valet.

Vi anser att en opartisk arbetsvärdering måste ligga till grund för en reform som skall förverkliga lika lön för likvärdigt

diget arbetet och därmed för att uppvärdera vård- och omsorgsyrken på alla nivåer.

■ **Vi är mycket besvikna** på att nuvarande landskapsregering stoppade det pilotprojekt vid ÅHS som liberalerna initierade i landskapsregeringen i november 2002 och som arbetsmarknadens parter enades om i april 2004.

I den nya landskapsregeringen efter valet vill vi ge en opartisk sakkunniggrupp i uppgift att med stöd av en referensgrupp med arbetsmarknadens parter ta fram ett värderingsunderlag för bedömning av olika arbeten. Modeller från vår

omvärld finns att ta till grund.

När värderingen är gjord skall olika metoder för att uppnå lika lön för likvärdigt arbete utvärderas med utgångspunkt från att arbetsmarknadens parter gör upp i fria förhandlingar.

Det är viktigt att se till att det finns ett samhällsekonomiskt utrymme för lönerenormer för att utjämna på köngrundade skillnader mellan olika sektorer vill vi se en kombination av åtgärder, till exempel jämställdhetspott, budgetering över en längre period för att utjämna strukturella skillnader och en skattereglering via ett avdrag

som gynnar låg- och medelinkomsttagare, där en majoritet av vård- och omsorgspersonalen finns.

■ **För att uppvärdera** vård- och omsorgsyrkenas status på arbetsplatsen tror vi att det behövs ett nytt, mera lyhört och deltagande ledarskap och en delegering av beslut till den nivå där den verksamhetsnära kompetensen finns.

Det är även av stor vikt för hela det åländska hälso- och sjukvårdens fortsatta existens att en långsiktig plan görs för löne- och personalpolitiken. Denna plan bör ta ett

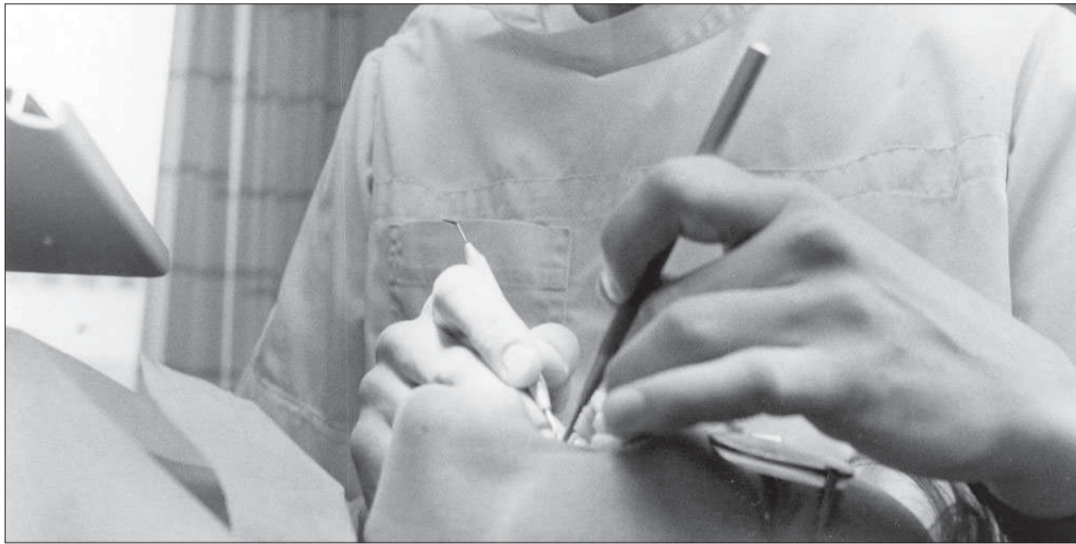
helhetsgrepp om problematiken allt från vårdutbildning till den demografiska utvecklingen i landskapet.

■ **Utvecklingen** i det åländska välfärdssamhället kommer att kräva mer kompetent personal i vård- och omsorgsyrken. På arbetsmarknaden skall kompetens och krav på arbetet värderas rättvist.

Så är det inte idag och det gäller särskilt yrken som av olika orsaker domineras av kvinnor.

Men först, våga arbetsvärdera!

Raija-Liisa Eklöv (lib)
Katrin Sjögren (lib)

Arkivfoto: JAN ANDERSSON

Alla bör ha råd till tandvård

■ **Nu har det** varit många artiklar i tidningen Nya Åland om mitt textförslag i ÅHS verksamhetsplan för 2008, om att man bör se över möjligheten att fler skall få tillgång till den offentliga tandvården.

Jag gör inte detta för att jag vill motarbeta den privata tandvården – tvärtom. De bör kunna komplettera varandra.

■ **social- och hälsovårdsministeriet** finns följande text. "Hela vuxenbefolkningen har rätt till kommunal tandvård eller alternativt rätt att från sjukförsäkringen få ersättning för kostnaderna för privat tandvård".

Enligt självstyrelselagen så får inte åländska medborgare hamna i en sämre situation än de i riket. Men inom tandvården är det inte så.

Vi pratar om hur vi kan göra det bättre för våra pensionärer. Det här är en sak vi kan se över – att kunna erbjuda våra äldre

råd att gå till tandläkare. Därför bör vi se över möjligheten att få in en liknande text som de har i riket.

■ **Men vad** händer då med alla våra privata tandläkare? Att utöka antalet tandläkare inom ÅHS för att vi kan ta emot alla ålänningar är inte rimligt. Men däremot så bör man kunna se över möjligheterna att kunna stå för mellankostnaden för dem som går till en privat tandläkare. För någonting måste vi göra – i riket är grundavgiften för tandvård vid hälsovårdscentral högst 7 euro per besök. Grundavgiften för besök hos specialtandläkare är högst 11 euro per besök.

Utöver grundavgiften kan för undersökning och vård tas ut högst följande avgifter, beroende på undersökningens och vårdens art och omfattning:

Undersökning 5 euro
 Röntgenbild av tand 5 euro

Panoramaröntgenfotografering av käkar och hela tandgård 11 euro

Förebyggande vård (t.ex. fluorbehandling) 5 euro

Behandling av sjukdomar 5-45 euro

(uppgifter tagna från social- och hälsovårdsministeriets hemsida)

■ **Därför** ser jag fram emot att det tillsätts en grupp under 2008 som får i uppgift att se över ålänningarnas tillgång till den offentliga tandvården eller att kunna få gå till sin privata tandläkare men till samma pris som inom den offentliga tandvården.

Tyvärr är det så inom tandvården i dag, att alla inte har råd att gå till tandläkaren och så får vi inte ha det. Vi kan inte heller ha sämre villkor än i riket.

Göte Winé (s)

(s)-visioner för Sund

■ **I Sunds kommun** med sitt vackra och bördiga landskap har jord- och skogsbruket i alla tider haft en central roll och ska så även ha i framtiden. Ett bevis på framtidstron inom jordbruket är att det för närvarande i Sund byggs vad som ska bli Ålands största mjölkgård.

Inom kommunen finns även olika typer av ekologiska odlingar.

På senare tid har hästintresset formligen exploderat i kommunen som troligen delvis beror på att här bedrivs populära ridskolor med relativt lätttridna Islandshästar.

■ **Med sin bråkiga** men ack så spännande historia är Sund den mest besökta kulturhistoriska kommunen på Åland. Jan Karlsgården, ruinerna av både Kastelholms slott och Bomarsunds fästning utgör de största sevärdheterna inte bara i Sund utan även på hela Åland.

Utöver Åland är Sund vida känd för sin vackert belägna och populära golfbanan som lockar tusentals gästande golfspelare varje år. Kommunen har även möjlighet att sommardag ta emot mycket turister då här finns ett stort urval av olika boendeformer för uthyrning.

Bostadsbygget har även den tagit rejäl fart på sistone. Intresset av kommunens nya bostadsområde i Prästö samt privatbyggda bekväma aktielägenheter med hög standard intill golfbanan är bara några projekt som vittnar om att Sund är en attraktiv kommun att investera, bo och leva i.

■ **För oss** Socialdemokraterna i

Sund är det viktigt att denna utveckling fortgår då det bl.a. ger arbetstillfällen och framtidstro. Konkreta saker vi jobbar för är att kultur- och golfturneringen i ännu högre grad ska gagna kommunen genom att stödja och utveckla flera aktiviteter kring dessa anläggningar.

I Socialdemokraternas vision för Sund ingår bland annat även flera övernattningsmöjligheter, restauranger samt en utbyggd gästhamn av hög standard intill dessa anläggningar. Samtidigt kan man erbjuda gästerna dags aktiviteter så som golf, guidade turer på museer, bland kulturhistoriska byggnader och platser. Kanske kan man ta sig mellan sevärdheterna och de olika aktiviteterna ridande på eller åkande efter en islandshäst.

Som vi ser det är det fantasin som sätter gränserna. Resultatet är att besökaren väljer att stanna och spenderar mera av sin Ålandsvistelse inom Sunds Kommun.

■ **Politiskt jobbar** vi för en välutbyggd och modern infrastruktur som skapa förutsättningar för privata investerare och entreprenörer att etablera sina verksamheter i Sunds kommun. På så vis kan vi även i framtiden garantera en god social service, barndagvård, skola och äldreomsorg för våra invånare.

En för alla, alla för en kämpar vi just för dig!

■ **Göte Wine, Johanna Wikström, Robert Andersson och Martin Nilsson.**

Moderna Stolta Sunds Socialdemokrater.

Hellre individuella lösningar än hemspråksundervisning

■ **Ålands socialdemokrater** vill införa hemspråksundervisning i den åländska grundskolan.

Allmän hemspråksundervisning infördes i Sverige 1977 och har därefter varit långt ifrån okontroversiellt. Till kritikerna hör bland andra Lärarnas riksförbund, som sagt att det inte är övertygat om att påståendet att "goda språkkunskaper på sitt hemspråk främjar skolframgång" alltid gäller och definitivt inte om det sker på bekostnad av undervisningen i svenska (Svd 15/4 2004).

På senare tid har hemspråksundervisningen i Sverige också kritiserats för att den är en dyr, samhällsfinansierad apparat som i praktiken inte klarat av att förse alla därtill berättigade

elever med hemspråksundervisning. Till exempel har skolverket reagerat mot det växande antalet kommuner som inte klarar av att erbjuda sina elever modersmålsundervisning (ledare i Expressen 12/9/2007).

Idén om att alla med ett annat språk än svenska som modersmål automatiskt ska ha rätt till skattefinansierad hemspråksundervisning är märklig, och ännu märkligare blir den i åländska förhållanden - 27000 invånare, 63 nationaliteter och 49 språk. Att föra vidare hemspråket är i första hand föräldrarnas uppgift, i andra hand samhällets.

■ **Vi inom Fs** har klart och konsekvent uttalat att vi inte är intresserade av den rikssvenska

hemspråksmodellen. Vi arbetar för ett flexibelt utbildningssystem som respekterar elevernas olika önskemål, förmåga och ambition.

Vi anser att man i stället, inom ramen för det befintliga grundskolesystemet borde försöka hitta individuella lösningar som säkerställer att man har möjligheten att utveckla sitt modersmål under skoltid, vare sig det är finska, engelska, ryska eller någonting annat. Ytterligare en möjlighet är att frivilligorganisationer och kulturföreningar, understödda av landskapet, kan bidra till modersmålets utveckling.

■ **Med ryska** som talat hemspråk behöver man inte en avancerad kurs i ryska, utan

kanske uppmantran och handledning för att använda kyrilliska bokstäver, läsa rysk litteratur och lära sig rysk grammatik.

Klart är också, att en gräns måste dras någonstans - finska, engelska, estniska, ryska och spanska? Eller thailändska, arabiska, farsi och franska?

■ **Språk är inte tungt** att bära och hela Åland vinner på att vi har språkkunniga medborgare, men hemspråksundervisning enligt rikssvensk modell är knappast den mest ansvarsfulla vägen framåt.

Med vänlig hälsning,
Wille Valve (Fs)
 willevalve.blogspot.com

Mera om ämnet:

Ledare i Expressen 12 september 2007 Hellre svenska än hemspråk. Artikel i Svenska Dagbladet 15 april 2004 50 miljoner till ny satsning på hemspråk. Angående forskning kring hemspråksundervisning, se artikeln Lars Åberg om arabiska förskolor i Sydsvenskan 19 mars 2005. Examensarbete från Malmö Högskola, Robert Calmstedt och Ulrika Hugoson. Hur modersmåls lärare arbetar för att stärka eleverns identitet och historiemedvetande (Höstterminen 2006)

Se möjligheterna med självstyrelsen!

■ **En ledare** förra veckan berördes frågan om hur vi i större utsträckning kan använda självstyrelsen för att utveckla Åland. En intressant frågeställning som jag har funderat en hel del på.

Med målsättningen att det skall vara ännu attraktivare att bo på Åland samtidigt som vi höjer produktiviteten genom att kanalisera åtgärder och resurser som direkt eller indirekt kommer företagen tillgodo, så finns många möjligheter inom självstyrelsesystemet. En annan målsättning kan vara att kanalisera den årliga "flitpengen" direkt till medborgarna och direkt eller indirekt till utveckling av företagsamheten.

Det vore naturligt eftersom den är ett årligt resultat av ålänningarnas företagsamhet.

■ **Några exempel** på möjligheter:

■ Sänkt kommunalskatt ge-

nom en höjning av allmänna avdraget till 10% (det ger mer pengar i plånboken, stimulerar till arbete och sänker kostnadstrycket i företagen)

■ Skattelättnader åt t.ex. småföretagen (systemet används redan för att lyfta av socialskyddsavgifterna för skärgårdsföretagen, högst 200.000 euro på 3 år)

■ Sänkning av den kommunala delen av samfundsskatten (kräver ytterligare utredning)

■ Avsatt resurser till utvecklings- och forskningsprojekt i samråd med näringslivet (Åland har redan kompetens och strukturer i form av AICIS, ÅSUB, Högskolan på Åland, m.fl.)

■ Högre barnbidrag än omkringliggande regioner (en höjning presenteras i kommande budget, vilket kan locka familjer och därmed arbetskraft till Åland)

■ Förmånligare studiestöd än omkringliggande regioner,

i vilket kan ingå en premie om man är duktig och avklarar sina studier inom utsatt tid och efter viss tid flyttar tillbaka till Åland

■ Finansiera ytterligare lärlings- och praktikplatser hos de åländska företagen

■ Vara först i Norden med jämställda löner (ska grundas på ett arbetsvärderingssystem, det kan locka familjer och därmed arbetskraft till Åland)

■ Ett generellt ålandsavdrag för resor åt alla ålänningar (skulle stimulera till samåkning vilket sparar pengar åt den enskilde samt gynnar miljön)

■ Kommunerna utvecklar ytterligare genom planläggningsavtal med privata entreprenörer planläggandet av attraktiva bostadstomter. Olika entreprenörer bygger och säljer sedan nyckelfärdiga hus (en inflyttad familj kan då direkt köpa sitt boende när

man flyttar till Åland)

Det bör dock påpekas att om ovanstående vision skall genomföras så måste det finnas en politisk majoritet för det samt kring finansieringen. Trenden och alla vallöften pekar dock på att "flitpengen" och mycket mera än den intecknas i ny offentlig konsumtion, vilket inte ger utrymme för ovanstående tillväxtfrämjande reformer.

■ **Några exempel** på inbesparingar i den offentliga sektorn:

■ Kostnadseffektivare skärgårdstrafik

■ Centralisering av all offentlig ekonomiförvaltning

■ Centralisering av fastighetsförvaltningen (på gång), samt fortsatt utförsäljning av fastigheter

■ En omstrukturering av offentliga verksamheter till privat sektor (fokusering på kärnverksamheter)

■ Ingen samhällsfinansierad buss (se avdrag ovan)

■ Utökad samarbete inom kommunala verksamheter (landskapsandelssystemet stimulerar till det)

■ Pensionsfonden finansierar hyresbostäder med avkastningskrav och bjuder ut administrationen till privata (budgetbelastningen försvinner och åländskt kapital stannar hemma istället för att investeras utanför Åland)

■ Mindre direkta bidrag till företag (se skatteförslag ovan)

■ Samordning av utbildningen på gymnasialstadiet

■ **Förslagen syftar** till att höja Ålands attraktivitet samt stimulera utveckling och att den offentliga konsumtionen riktas till några få kärnverksamheter.

Jörgen Strand

Vad menar C?

■ **ett samhälle** är alla ålänningar som lever, bor och har Åländsk hembygdsträ oberoende av politisk övertygelse!

Därför undrar jag vad C:s valaffisch egentligen betyder? "Våga vara ålänning!"

För mej är det av intet värde. Ty ålänningar är vi alla! Oberoende om vi bor i hyresbostäder eller i egna hus.

Att vara ålänning är för mej en geografisk inte politisk fråga.

Själv ställer jag på nytt upp för socialdemokraterna därför att de bäst för en politik som tar hand om både det gemensamma som den enskilde individen!

Per-Åke Aspäck (s)

Ingen motsättning med hemspråk

■ **Hemspråksundervisning** får nu kritik av **Britt Lundberg** (c) och för andra gången av **Petri Carlsson** (fs) i var sin insändare.

Britt Lundberg påpekar att det står i lagen att undervisningsspråket i våra skolor är svenska, något som jag stöder fullständigt, och hon påstår att en lagändring skulle behövas för att möjliggöra hemspråksundervisning.

Men det står klart och tydligt i grunskollagen att undantaget är språkundervisning där respektive språk kan användas som undervisningsspråk. Det står till och med i lagen att stöd kan erbjudas till barn på deras modersmål med landskapsregeringens medgivande.

■ **Hon försöker** göra frågan om hemspråksundervisning till ett val mellan hemspråksundervisning och "en högklassig undervisning i det svenska språket", som om det inte var möjligt att ha både två. Jag håller med henne att det är oerhört ykttikt att behärska svenska på Åland, och jag, liksom Britt Lundberg, vill ha en högklassig undervisning i det svenska språket i våra skolor, men jag ser ingen motsättning mellan det och hemspråksundervisning.

Britt Lundberg, liksom Petri Carlsson, ställer hemspråksundervisning mot svenskaundervisning, trots att det finns forskning som visar att det hjälper språkinläring att kunna flera språk och att ingen seriös expert i området påstår motsatsen.

Lundberg vill också definera

hemspråksundervisning, med hänvisning till hur man har gjort i Sverige, på så sätt att det uteslutar tvåspråkiga barn, de som talar svenska och ett annat språk hemma. Socialdemokraterna uppfattar inte begreppet på det viset, och det verkar som om man inte gör det heller i Sverige numera.

Under rubriken "Barn med Finlandsanknytning kan få hemspråksundervisning" i fredags hufvudstadsbladet finns den en rapportage om hur den borgerliga regeringen i Sverige har genomfört en reform där en elev i Sverige som vill ha undervisning i finska får det idag, förutsatt att det finns minst fyra andra elever att bilda grupp med och att eleven dagligen talar finska i hemmet.

■ **Jag avslutar** med att kommentera Petri Carlssons attityder till problemet att barn som har talat ett språk hemma hela sitt liv ska lära sig dessa språk i samma klasser som barn som inte kan dessa språk överhuvudtaget. Han menar att "problemet finns ju i så gott som alla områden, där vissa är längre fram än andra i kunskapsnivå".

Enligt min mening är det bevisligen fel att påstå att det är så gott som samma situation när en del barn är, typ, lägre fram i kunskapsnivå i matte som när barn som har pratat ett språk dagligen hela sitt liv ska studera detta språk i en klassrumssituation där de övriga eleverna måste börja med att lära sig hur man säger vad man heter.

Andrew Hagmark-Cooper (s)

Mer demokratiskt att få "öronmärka" skattepengar

■ **Jag uppskattar** att en del kommit fram till mig och kommenterat min insändare (var inne i båda tidningarna onsdag 5 september).

Landskapsregeringen betalar 47.000 € till radions val-tv vilket gör mig ännu mer frustrerad över demokratin. Jag får inte får rösta i lagtingsvalet, trots att jag betalat skatt här i 4,5 år. Men jag ska vara med och finansiera hela valet.

Det vore mer demokratiskt om jag själv fick "öronmärka" vad mina välskattepengar ska användas till. Till exempel om min andel av välskattepengarna ska gå till äldreomsorg, ungdomsverksamhet, handikappade eller ett gemensamt skärgårds- och landsbygds-medborgarkontor i Mariehamn.

■ **Okej, jag får rösta** och ställa upp i kommunalvalet. Men jag anser att hela Åland angår mig och då vill jag vara med och påverka på alla nivåer.

Några frågade mig varför jag bara lyfte fram två personer (**Viveka Eriksson** och **Kjell Mattsson**) och inte hela partiet liberalerna.

Jag är oerfaren i politiska strategier, det överlämnar jag till dom andra som kan sänt. Ska istället förklara hur jag tänker.

Först och främst är det ju inte bara en person som gjort att jag stöder liberalerna.

Min insändare byggdes på att jag inte får kandidera i lagtingsvalet.

Dom som får det skriver insändare, syns i kampanjer och marknadsför sig själva.

Inget ont det. Hur ska folk annars veta? Jantelagen är väl passé för länge sedan.

■ **Jag har jobbat** på Åland som vikarierande socialsekreterare, sedan blev jag anställd som näringsutvecklare i skärgårdskommunerna.

Under mina år här, har olika människor inom liberalerna gett mig stöd inom mina jobb och engagemang. Trots att det inte varit valtider. **Mats Perämaa** var/är för mig en riktig klippa. Bara vetska-

pen, känslan att någon lyssnar eller ringer och bryr sig, tar upp frågan, gör att man orkar fortsätta kämpa.

■ **Det finns säkert** personer från andra partier som gett stöd genom åren. Men då var jag inte speciellt intresserad av politik. Det intresset har kommit nu.

Därför noterade jag väl inte vilka partier dessa personer tillhörde. Som oinsatt är det lättare att komma ihåg om dom nämner vilket parti de stöder/jobbar för. Jag upplever ofta att ålänningar tar för givet att alla ska veta vad, var och vem. Ibland ser jag t.ex. annonser om erbjudanden eller öppettider, företagsnamnet är angivet, men inte gatadressen och orten.

■ **I somras** blev jag tillfrågad av **Åke Mattsson** om jag ville komma med synpunkter på liberalernas drogforebyggande program.

Jag har valt att kandidera för liberalerna i hösten kommunalval, eftersom min ideologi och synpunkter stämmer mest överens med liberalernas.

Jag har aldrig upplevt att invånarna i Föglö eller i andra skärgårdskommuner är indelade efter partitillhörighet. Vi jobbar för kommunens bästa, oavsett parti och respekterar varandras val. Vi nyttjar varandras kunskap och erfarenheter i viktiga frågor istället för att munhuggas på mötes-tid, det är ju skattemedel det handlar om, förtroendevaldas arvoden till exempel.

Likadant upplever jag möten vi har med de andra skärgårdskommunerna. Man håller ihop och försöker hjälpa varandra. Inte kommer vi framåt genom att sitta på möten, ta upp dyrbar tid och energi till att förtala andra. Det är dessutom respektlöst mot medborgarna som röstat.

Man måste väl visa respekt mot invånarnas åsikter och kunna samverka över parti-gränserna. Man är fel ute om man tror att man kan och vet hur allt ska vara och fungera.

■ **I Föglö** till exempel inbjuds jag att delta på näringsnämndens möten. Någon frågade mig vilka partier ledamöterna representerar. Ärligt talat har jag ingen aning. Jag bryr mig faktiskt inte om det.

Det viktiga är att vi kommer framåt och kan resonera fram till bra lösningar för kommunen.

■ **Min uppfattning** är att Viveka Eriksson är väldigt lojal mot sitt parti, men hon respekterar och lyssnar också på andra som har åsikter, frågor och kunskap. Hon ser Åland som en helhet.

Beträffande Kjell Mattsson, var det givet för mig att nämna honom, eftersom jag själv skulle vilja ställa upp som kandidat i lagtingsvalet. Dom andra kandidaterna går ut i media och talar om vad dom tycker och tänker. Jag gör det genom att lyfta fram Kjell, istället för mig själv, då jag inte får ställa upp.

Vi delar många åsikter och det händer ofta att vi samtidigt säger samma saker. Jag vet var han står och vad han har för åsikter. Dom flesta går i enlighet med mina. Dom andra i liberalerna känner jag inte lika bra.

■ **Olof Erland** är också en person jag ser upp till, som har värdefulla kunskaper och erfarenheter från samhället. Det finns mycket att jobba med på regeringsnivå på Åland. Jag tycker verkligen det är dags för ett nytt ledarskap på Åland.

Detta är helt och hållet en insändare på mitt eget initiativ och tyckande. Personerna jag nämner vet inte att jag skrivit denna insändare. Till er som läser, vill jag säga en sak: var med och påverka vår framtid, rösta. Är ni osäkra på vem/vilket parti ni vill skänka er viktiga röst.

Ring runt och prata med kandidaterna, så blir det lättare att ta ställning. Oavsett vem, så är din röst viktig och tillsammans kan vi förändra och förbättra det vi är missnöjda med.

Lis Karlsson

Satsa på kulturen – kultur lönar sig

■ **Man brukar säga** att vi har ett rikt kulturliv här på Åland.

Vi har ett stort musikin-tresse, många fina körer, vissångare m.m. Amatörteatern är stark, det finns många duktiga bildkonstnärer och designers.

Och vi har massor med fina evenemang och festivaler; musik, film, litteratur och konstutställningar. Åbo Svenska Teater kommer flera gånger varje år med sina föreställningar. Teater Kuling spelar i Badhuspaviljongen på sommaren och ibland på olika ställen på vintern och lika hemlösa Kappsäcks-teatern hittar också då och då olika lokaler att spela i. Större delen av kulturutbudet på Åland är ändå sporadiskt och utan kontinuitet.

■ **Jag hör till dem** som hade många betänkligheter visavi KK-huset. Men besluten har tagits i demokratisk ordning och det ståtliga kongress och kulturskeppet tar nu i snabb takt form inför våra ögon. Mycket pengar och tid har redan satsats och nu måste vi göra det bästa möjliga av situationen. Allt annat vore rena vansinnet.

Driftsbolaget som sköter kongresserna har redan anställt och kommer säkert att fortsätta anställa kompetent personal för alla funktioner inom sitt verksamhetsområde.

■ **En mycket** stor del av dem som deltar i kongresser är kvalitetsmedvetna och kräsna kulturkonsumenter. De är vana att i sina hemstäder se t.ex. teaterföreställningar och besöka konserter av professionell standard. Den teater, de konserter eller dansföreställningar som vi "bjuder" dem på här måste därför inte vara stora, dyra och pampiga. Men de måste vara av hög kvalitet och vi måste kunna ha en kontinuitet i utbudet.

Med andra ord behövs det pengar för bränsle samt en kapten med manskap också på kulturskutan.

Det innebär förstås en del utgifter, men i ett längre perspektiv betyder det också ekonomiskt välstånd att satsa pengar på kulturen. Det finns många samhällsekonomiska undersökningar från olika håll i Europa som entydigt pekar åt samma håll:

Kultur lönar sig!

■ **Kulturminister Camilla Gunells** initiativ att bilda en sakkunnig arbetsgrupp för att diskutera och planera hur kulturproduktionen för det nya huset skall organiseras är bra och jag hoppas att det leder till konkreta satsningar. Vi måste visa omvärlden att vi ålänningar inte bara är bra på affärer och sjöfart utan också på kulturens och konstens område.

Kulturen är språkets boning. Och är det inte just det som självstyrelsen finns till för: att värna om kulturen och språket?

Satsa på kulturen!

Pekka Sonck
Inflyttad åländsk
kulturarbetare (lib)

► LEDIGA PLATSER

GETA KOMMUN

Socialnämnden i Geta lediganslår följande befattning inom äldreomsorgen

En tillsvidare befattning som NÄRVÅRDARE

till hemservicen.

Arbetet är schemalagt periodarbete i nattarbete och omfattningen är 54,25 % av heltid.

Arbetsplatsen är i Geta Hemgård.

Tillträde från den 15.10.2007 eller enligt överenskommelse.

För befattningen gäller kompetenskrav närvårdarexamen eller annan motsvarande utbildning och att lön och övriga anställningsvillkor följer AKTA-avtalet.

Närmare upplysningar ger föreståndare Ann-Charlotte Sundberg, tel. 49 340 eller socialarbetare Britt Lundström, tel. 43 15 32.

Sedvanliga ansökningshandlingar skall vara socialnämnden tillhanda senast den 8.10.2007 kl. 15.00 under adress:

Socialnämnden i Geta
Getavägen 2115
22 340 GETA.

Geta den 14.09.2007.

Socialnämnden i Geta

Ålands landskapsregering

lediganslår en
ordinarie tjänst som

Styrman

på M/S Alfvägen eller annan skärgårdsfärja inom landskapets sjötrafikföretag

Behörighetskrav för tjänsten är i enlighet med fartygets bemaningscertifikat vaktstyrman.

För ytterligare information hänvisas till Ålands landskapsregerings hemsida eller officiella anslagstavla.

Kontaktperson: sjötrafikchef Bo Karlsson, tfn. 25148 eller vik. sjöpersonalinspektör Kaj Forss, tfn 25149.

Ansökningshandlingarna skall vara landskapsregeringens registratörskontor tillhanda senast den 12 oktober 2007 kl. 16.15.

Ålands
landskapsregering
PB 1060
AX-22111 MARIE-
HAMN.

www.regeringen.ax

Språk behövs lokalt för att klara oss globalt

■ **Minister Britt Lundberg** bemöter socialdemokraternas initiativ om utökad språkundervisning och hemspråk med frågan "Vem betalar?".

För det första vill jag påpeka att centrens vallöften minsann inte heller är gratis. De handlar dessutom om mycket, mycket kostsamma investeringar som

elkabel till Finland, tunnel till Föglö och mera bidrag till jordbruk, flis, vindkraft osv.

Jag vill fråga Britt Lundberg samma fråga; vem betalar?

Politisk trovärdighet handlar inte enbart om önskelistor inför val, det handlar också om prioriteringar och ett långsiktigt ekonomiskt ansvar. Enligt mig ska utökad språkundervisning, som är mycket angeläget i dag för att åländska studerande och hela vårt samhälle ska behålla sin konkurrenskraft, finansieras inom det nya landskapsandelssystemet. Kommunernas grundskola tilldelas från och med 2008 över 3 mil-

joner euro mer än hittills.

Dessa medel ska användas till att utveckla den kommunala grundskolan. På norra Åland erbjuds åk 5 och 6 idag enbart finska som valbart språk enligt skolstadgan.

Det är viktigt att en större mångfald kan erbjudas. De elever som vill läsa t.ex. franska, spanska, tyska bör få möjlighet att göra det, trots att man är en elev i en liten skola på landsbygden eller i skärgården. Med utökade medel till grundskolan får kommunerna råd att erbjuda fler språk i sin språkstadga. Kommunalt samarbete, åldersintegrerad undervisning, distansundervisning är också viktiga verktyg för att få en bred språkundervisning att fungera i praktiken.

Hemspråk handlar om att utöver bredd också i högre grad kunna erbjuda fördjupning. De som talar t.ex. engelska, finska, franska hemma har väldigt lite utbyte av undervisningen i dagsläget, även om man säkert försöker hitta alternativ ute på

skolorna. Dessa elever som kan flera språk redan hemifrån är en enorm tillgång för åländskt näringsliv och arbetsmarknad.

Detta är min och socialdemokraternas prioritering vad gäller användningen av de utökade medlen till grundskolan, framom kortsiktiga skattesänkningar.

Britt Lundberg menar också att frågan om hemspråk borde ha drivits av utbildningsministern. Vad jag vet har man inte i handlingsprogrammet mellan c, fs och s kommit överens om att införa en lagändring som möjliggör hemspråkundervisning. Det steget kan vi säkert ta i nästa handlingsprogram.

Utmaningen är som jag ser det att inom självstyrelsens ramar hitta lösningar som gör att Åland verkligen är ett lokalt samhälle med ett globalt perspektiv.

Carina Aaltonen (s)

► LEDIGA PLATSER

Crosskey Banking Solutions är en leverantör av banklösningar. Systemen är speciellt framtagna för att leverera personaliserad bankservice oavsett distributionskanal. Crosskey är ett helägt dotterbolag till Ålandsbanken Abp och har i dagsläget cirka 140 medarbetare. Huvudkontoret finns i Mariehamn, med filialer i Åbo, Helsingfors och Stockholm. Crosskey arbetar med huvudsaklig inriktning på den nordiska marknaden. För tillfället hör Ålandsbanken, Tapiola Bank, DnB NOR, S-Bank och EQ-banken till Crosskeys största kunder.

CROSSKEY BANKING SOLUTIONS

Letar du efter nyckeln till framgång?

Med rekordfart har den åländska IT-branschen vuxit sig stark. Här på Crosskey Banking Solutions ser vi oss som en av föregångarna.

Vi har jobbat målmedvetet för att sätta ihop ett duktigt team av experter. Vi vill inte skryta, men det teamet skapar i dag banksystem i världsklass.

Vill du vara med och låsa upp nya möjligheter för våra kunder? Då vill vi vara nyckeln till din framgång.

Vi söker nu till Mariehamn

SYSTEM ADMINISTRATOR MONITORING

Crosskey behöver nu förstärka övervakningsteamet för att säkerställa våra kunders behov av kontinuerlig IT-drift.

Vi arbetar med ett flertal övervakningsverktyg för automatiserad monitorering av våra kunders kritiska affärssystem. Vår devis, är att upptäcka fel, åtgärda dem och se trender proaktivt innan felet inverkar på kundernas system.

Du kommer att vara en av två specialister i vårt övervakningsteam. I dina ansvarsområden/arbetsuppgifter kommer du att:

- utveckla och implementera övervakningsstrategier.
- ansvara för att automatiserad övervakning installeras, anpassas, integreras, och därtill handha systemet i en säker finansiell systemmiljö.
- arbeta tillsammans med projektteam, systemansvariga, tekniker etc. för att bidra med kunskap om hur man på bästa sätt kan övervaka både hårdvara och applikationer.
- ansvara för insamling och statistik av händelser från systemet, i syfte att informera om problemupptäckter och behov av åtgärder.
- ta fram underlag för processindikatorer (SLA) där vi kan se trender och servicegrad.

MONITORING TECHNICIAN

till våra nya IT-Center. Crosskey färdigställer nu det andra, av två nya moderna IT-Center, för att säkerställa våra kunders behov av kontinuerlig IT-drift.

Vi kommer nu även att inleda bemannad övervakning i treskift för att bemöta våra kunders önskemål.

Du kommer att vara en resurs i vårt övervakningsteam och ansvara för övervakning av våra kunders centrala datormiljöer samt IT-Centrens övervakning. Du kommer att ha tillgång till ett befintligt nätverk av personer och organisationer som har stor kompetens inom området.

SYSTEM ADMINISTRATOR DATA COMMUNICATION

Vi söker dig som har erfarenhet i drift, underhåll och utveckling av nätverksinfrastrukturer bestående av routrar, brandmurar, switchar, lastbalanserare, IDS, servers och annan utrustning med nära anknytning till nätverk.

Leverantörer vi använder oss av är Checkpoint, Nokia, Juniper, Extreme Networks, Cisco, F5 Networks och dessa känner du till sedan tidigare.

Du skall vara kunnig på:

- Brandmurar / VPN
- Nätverk
- Routing
- Unix, Linux, Solaris
- Säkerhetsfrågor

Fråga oss gärna! Operational Manager Brage Styrström kan berätta mer om System Administrator – Monitoring/Monitoring Technician. Supervisor Kim Halavakoski informerar om tjänsten som System Administrator – Data Communication. Det går också bra att kontakta Monika Mansnerus på vår HR-avdelning 0204 29022. Sänd din intresseanmälan och CV per e-post: career@crosskey.fi senast den 28.9.2007.

Se vidare information om ovanstående tjänster
på vår hemsida www.crosskey.fi

Ombudsman för handikappade

■ **ÅSUB ska** på uppdrag av Landskapsregering göra en undersökning om de handikappades ekonomiska situation. Det kommer att bli mycket intressant att ta del av resultatet.

Men det är inte bara ekonomin som är knepig för dessa människor. Man behöver också få hjälp med tolkning av lagar, stöd i kontakterna med sin kommun, speciellt om man inte får den hjälp man anser sig behöva.

Det finns åtminstone sex olika lagar och förordningar, som i tillämpliga delar och tillsammans, ska bilda den lagliga grunden för allt som rör utvecklingsstörda och andra handikappade. Den här gruppen behöver en särskild ombudsman, som skall bistå med juridisk kunskap och stöd i kontakten med myndigheterna. Det kan vara med närvaro vid möten, skrivelser,

besvär eller liknande. Och sist men inte minst informera om vilken hjälp som finns att få redan från det att barnet föds eller handikappat uppstår.

Hjälp behövs också vad gäller den ekonomiska situation som drabbar de funktionshindrade som inte har möjlighet eller kan arbeta. Deras inkomst som oftast kommer från FPA täcker inte månadsutgifterna. Dessa grupper får lita till utkomststöd eller att föräldrar eller någon annan anhörig stöder dem ekonomiskt. För att komma tillräta med ovanstående behövs ett förändrat stödsystem och en ombudsman som stöder de funktionshindrade. Det kräver också politiker som vill driva dessa frågor.

Monica Häggblom (c)
Veronica Thörnroos (c)

► LEDIGA PLATSER

OPTINOVA AB är ett världsledande företag specialiserat på tillverkning av plastkomponenter för medicinska tillämpningar. Vi är idag ca 140 personer.

Vi söker

Maskinoperatörer

Som maskinoperatör arbetar du med tillverkning och efterbearbetning av slang avsedd för krävande medicinskt bruk. Arbetet ställer krav på precision och noggrannhet. Genom ditt arbete bidrar du till att hjälpa andra.

Produktionen utförs i renrum, vilket innebär en ren arbetsplats och en trivsamt arbetsmiljö. Arbetet är skiftesarbete.

Arbetet som maskinoperatör passar dig som har någon form av teknisk utbildning eller erfarenhet av verkstadsarbete. Utbildning i arbetsprocesserna ges på Optinova.

Din ansökan vill vi ha senast den 28 september 2007.

Närmare upplysning ges av personalchef Per Lycke på telefon +358-18-32900

OPTINOVA AB

Industrivägen 5, AX-22410 Godby, Åland
E-post: arbete@optinova.fi hemsida: www.optinova.com

TV-programmet

måndag 17 september

- 7.00 Gomorron Sverige** [34592456]
- 10.30 UR-program** [5622494]
- 13.00 Rapport** [25887]
- 13.05 Agenda (R)** [883369]
- 14.00–14.45 Sportspegeln (R)** [4349340]
- 15.00 Livet i Finnskogarna** [97369]
- FILM** Svenskt drama från 1947. Finnpojken Heikki lever som jägare i de milsvida skogarna. I rollerna: Carl-Henrik Fant, Sigbrit Carlson.
- 16.30 Andra Avenyn – castingen (R)** [7920] Svensk realityserie. Även 22/9.
- 17.00 Rapport** [26611]
- 17.10 Gomorron Sverige** [660630]
- 18.00 Globalisering** [9765] Dokumentärserie. Modeindustrin är en av de mest globala branscherna. Designer, säljare och köpare från hela världen möts. Varje plagg har sin bakgrund. För åtskilliga är detta positivt, men inte för alla. Del 5 av 7.
- 18.30 Krokmax** [4456] För dig som är 9 till 12 år. "Banderoll" om varför vi krigar, och "Wiz Quiz".
- 19.00 Bolibompa** [5524]
- 19.00 Nicke Nyfiken** [78814] **19.25 Ebb och Flo** [1209982] **19.30 Allt om djur** [97949] **19.55 Dr Dogg** [9987611]
- 20.00 Bobster** [369]
- 20.00 Lilla Sportspegeln** [369]
- 20.30 Rapport** [340]
- 21.00 Andra Avenyn – castingen** [949] Realityserie. Del 5 av 6. Deltagarna ska spela karaktärer hämtade ur dramaserien "Andra Avenyn". En till ska bort. Även 18/9 och 22/9.
- 21.30 Upp till kamp** [96889] Svensk dramaserie. Del 3 av 4. 1972. Problemen börjar hopa sig. Även 22/9.
- 23.00 Pakistan Zindabad** [85562] Fransk dokumentär från 2007. För 60 år sedan bildades den muslimska staten Pakistan. Sedan dess har landet varit en våldsam smältdegel. Här skildras Pakistans brokiga historia. Del 1 av 2. Även 23/9.
- 23.55 Rapport** [6506814]
- 0.05 Kulturnyheterna (R)** [6598895]
- 0.15 Babben & co (R)** [4625296]
- 1.15 Vita huset (R)** [9162470]
- 2.00–7.00 SVT24** [23617383]

- 10.30–16.00 24 Direkt** [87005543]
- 16.35 Gudstjänst (R)** [6932307]
- 17.35 Landet runt (R)** [1936388]
- 18.20 Nyhetstecken** [6329678]
- 18.30 Oddasat** [32543]
- 18.45 Utiset** [8449456]
- 18.55 Regionala nyheter** [8600388]
- 19.00 Aktuellt** [44369]
- 19.15 Säsongstart: Fråga doktorn** [637663] Medicinskt program. Del 1 av 14. Susanne Axell pratar med författaren Elsie Johansson om ett författarskap präglad av uppväxten. Hur bevarar vi våra minnen och kan vi träna minnet? Läkaren Gunilla Hasselgren svarar på tittarnas frågor.
- 20.00 Kulturnyheterna** [92920]
- 20.10 Regionala nyheter** [3748369]
- 20.30 De snötäckta viddernas läkare** [4185] Finskt reportage från 2006. I flera decennier har den finska läkaren Leena Kaartinen arbetat i Afghanistan. Behovet av kvinnliga läkare är enormt, eftersom en manlig läkare inte kan undersöka en kvinnlig patient. Leena Kaartinen lägger därför ner mycket tid på att utbilda afghanska kvinnor i hälso- och sjukvård.
- 21.00 Dinosauriernas tid är nu** [18562] Vetenskapens värld. Del 5 av 10. Dinosauriernas långa era på jorden kom till ett snöpligt slut för 62 miljoner år sedan då en meteorit slog ner där Mexiko ligger i dag. Vad hade hänt om meteoriten hade missat jorden?
- 22.00 Aktuellt** [60369]
- 22.25 A-ekonomi** [1577098]
- 22.30 Race** [4949] Del 10 av 11. STCC i Sturup. Även 18/9.
- 23.00 Sportnytt** [64104]
- 23.15 Regionala nyheter** [2281949]
- 23.25 Säsongstart: Filmkrönikan** [4889659] Filmmagasin. Del 1 av 14. Humor och komiska nördar. Filmer: "Supersugen" och "Daywatch". Programledare: Andrea Reuter och Navid Modiri. Även 19/9.
- 23.55 Hjärnstorm (R)** [4891494]
- 0.25–1.25 Luciano Pavarotti (R)** [8978692]

- 7.30 Beverly Hills** [1884982]
- 8.25–8.55 Home and away** [7023659]
- 9.55 Montel Williams show** [8907901]
- 10.50 Våra bästa år (R)** [6321253]
- 11.40 Oprah Winfrey (R)** [7231630]
- 12.30 Rachael Ray** [2324765]
- 13.25 Momento** [3967253]
- 13.50 Våra bästa år** [1389982]
- 14.40 Oprah Winfrey** [2019388]
- 15.35 Cityakuten** [2498017]
- 16.30 Nanny** [378098]
- 17.00 Missing** [621727]
- 18.00 How I met your mother** [379307]
- 18.25 Simpsons** [700833]
- 18.55 2 1/2 män** [172036]
- 19.25 Update** [6117497]
- 19.30 Navy CIS** [108291] Amerikansk kriminalserie från 2003.
- 20.30 Sjukhuset** [401765]
- 21.00 Programstart: Allt för byn** [827340] Svensk realityserie från 2007. Eldsjälur i jämtländska Hammarstrand får chansen att blåsa liv i sin hembygd. Under hösten ska de sätta ihop en ensemble och skapa en egen revyforeställning. För att lyckas måste de engagera byns alla 1 100 invånare i uppdraget. Målet är en uppsättning på Intiman i Stockholm. Även 23/9.
- 21.55 Update** [4064098] Nyhetssändning med väder.
- 22.00 Nyberg och Törnblom** [734630] Svensk pratshow från 2007. I kväll handlar det om rädsla. Medverkande: ståuppkomikern Lars, egenföretagaren Anette som gråter inför varje kundbesök och Pia som ägnar all sin tid att inte bli sårad och besviken. Även 22/9.
- 23.00 Shark** [725982] Am dramaserie från 2006. Del 18 av 22.
- 0.00 Update** [732654]
- 0.10 Sjukhuset (R)** [534654]
- 0.40 Sex and the city** [5321505]
- 1.10 2 1/2 män (R)** [5165578]
- 1.35 Simpsons** [5965370]
- 2.00 The shield** [8327876]
- 3.00 Law and order** [8460708]
- 3.50 Law and order** [2325875]
- 4.40 Rescue me** [1157302]
- 5.25 Montel Williams show** [6129383]
- 6.15–6.55 Floor filler** [4968166]

- 6.50 Nyhetsmorgon** [62564543]
- 11.00 Jackpot** [289765]
- 12.00 Lättlagat (R)** [564833]
- 12.30 Skilda världar** [2322307]
- 13.25 Hem till gården** [334833]
- 13.55 Nyheterna** [2012920]
- 14.00 Direkt: Trav: Dagens rätt** [585727] Lunchens V4-tävlingar.
- 14.25 Vingården (R)** [9675104]
- 14.40 Fotboll: Dam-VM** [79822833] **14.40 VM-studio** [4020291] **15.00 Direkt: Fotboll: Tyskland-Japan** [5828291] **16.55 VM-studio** [1122369]
- 17.15 That '70s show (R)** [6041746]
- 17.40 Omaka systrar (R)** [758630]
- 18.05 Omaka systrar (R)** [162659] Amerikansk komediserie från 2003.
- 18.35 Advokaterna (R)** [503982] Amerikansk dramaserie från 1997.
- 19.05 Keno** [2317235]
- 19.10 Advokaterna, forts** [181123]
- 19.30 Ekonominyheterna** [830833]
- 19.45 Lokala nyheter** [259123]
- 20.00 Nyheterna** [400036]
- 20.30 VM-magasin** [409307]
- 21.00 Rhapsody in rock Vaxholms fästning** [6901630] Underhållning från sommarens foreställning Rhapsody in rock. Robert Wells har samlat många av landets största artister, och under sommarturnéns 27 foreställningar har artisterna avlöst varandra. I programmet medverkar bl a Sarah Dawn Finer, Sofia Källgren, Gunilla Backman, Johan Glans och Lasse Karlsson.
- 22.55 Nyheter** [1365104]
- 23.35 Fotbollsmåndag** [9208630] Svenskt fotbollsmagasin från 2007 med svensk och internationell fotboll.
- 0.10 Huge moves** [6819079] Kanadensisk dokumentärserie från 2006. Även 22/9.
- 1.05 Pokermiljonen (R)** [8339470]
- 2.00 Mayday (R)** [1202708]
- 2.55 Natteklubb** [8874050]
- 3.55 New York undercover** [3883079]
- 4.40 Alias** [3404895]
- 5.20 Lättlagat (R)** [2486302]
- 5.45 Lättlagat (R)** [3506012]
- 6.15–6.50 Lättlagat (R)** [15866418]

- 6.00 X3M: God morgon med A-laget**
- 10.00 Pussel (R)**
- 10.20 Nordiska nybyggare (R)** Del 4 av 6. Mink och kungskrabba.
- 10.30 Här kommer äggdjuren** Dokumentärserie. Del 4 av 6. En del lägger ägg på maten.
- 10.35 Snigelslem och bärfisar (R)** Dokumentärserie. Del: 4 av 5. Lyssna med knäna.
- 10.40–11.10 Livslära (R)** Yrkesskolans många möjligheter.
- 16.40 Närbild**
- 17.14 Kortnytt**
- 17.15 Zon5: Paffabriken (R)** Avsnittet där Paffabriken fredar programmet för krig.
- 17.40 Zon5: Kom, så går vi!** En holländsk animation.
- 17.45 Buu-klubben: Pussel** Socker. Vi gör ett besök både hos en odlare av sockerbetor och på en sockerfabrik.
- 18.15 TV-nytt**
- 18.30 Zon5: Vera med flera (R)** Del 6 av 8. Nisses lillebror Frasse behöver en levertransplantation för att bli frisk.
- 19.00 Uteliv: Expedition Tangaroa** Del 3 av 3. Första målet för expeditionen är korallatollen Raroia där Kon-Tiki strandade.
- 19.24 Norge runt** Träsnidaren.
- 19.30 Ratatosk (R)**
- 20.00 TV-nytt**
- 20.20 Sportnytt**
- 20.25 Strömsö** De bästa bitarna på nytt. Programledare: Camilla Forsén. Del 8 av 8. Textat.
- 20.55 5 minuter**
- 21.00 Bettina S** Pratshow. Artisterna Marika Krook och Mikko Rintanen.
- 21.45 Dokumentären: Lån till de fattiga** Dokumentär. Bangladeshiskan Ras-heda Begum är idag en uppskattad och känd entreprenör i sitt hemland.
- 22.40 Kvällsnytt**
- 22.45–22.55 Oddasat** Nyheter på samiska. Svensk text.

- 5.55 Ettans morgon-tv** [39382678]
- 9.15 Prästen i Ballykissangel** [9246340]
- 10.05 Nöjesrävarna** [8462678]
- 10.30 Forskningsresanden: GA Wallin** [6272]
- 11.00 Tv-nyheter** [72456]
- 11.05 Tillbaka till Aidensfield** [6711123]
- 12.00 Dagens rubriker** [33307]
- 13.00 Tv-nyheter** [98475]
- 13.05 Lördagssällskap** [737497]
- 13.45 Arto Nyberg** [2432369]
- 14.30 Läkarna** [6456]
- 15.00 Tv-nyheter** [24122]
- 15.05 Diagnos: Mord** [5163185]
- 15.50 Droppen** [9485098]
- 15.55 Ordboken** [9484369] Jari Tervo om det finska ordet "tuuli".
- 16.00 A-zoom** [1901]
- 16.30 Kungskonsumenten** [9388] Höga prisskillnader möjliga för smärenoveringar i hemmet till och med i samma stad.
- 17.00 Tv-nyheter** [51307]
- 17.08 Tillbaka till Aidensfield (R)** [300141920] Brittisk dramaserie. Hemligheter.
- 18.00 Tv-nyheter och väder** [4833]
- 18.30 Nyhetsläckan** [71307]
- 19.05 Prisma: Moder Jord** [687433] Del 3 av 4. Den stora massöden.
- 20.00 MOT** [765] Aktualitetsdokumentären

- MOT skildrar sanna historier från Finland och utomlands på måndagskvällar.
- 20.30 Tv-nyheter och väder** [90663]
- 20.55 Sporttrutan** [4543524]
- 21.00 Hemmasalongen: Här vilar Aino Koski** [57949] En tragikomedi med smak av livet om 30-åriga Aino som har förlorat meningen i sitt liv. I rollerna: Minna Turunen, Timo Ruuskanen, Santeri Kinunen. Regi: Marja Pyykkö.
- 22.00 Tjuren vid hornen** [35982] Filmon Tesema lever under hotet att bli avvisad till Etiopien – vilken dag som helst.
- 22.50 Tv-nyheter** [3989562]
- 22.55 Prima** [2016659] Känsloväckande vuxenfrågor för alla som är nyfikna på livet.
- 23.40 Gravid som 60-åring** [3774494] Många danska kvinnor vill göra karriär och vänta med barnen till senare. Men är det redan för sent då? Nedfrysning av äggceller ökar kvinnornas valfrihet.
- 0.10–0.20 Euronews** [6582234] Du kan lyssna på programmet på fyra språk: engelska, tyska, ryska och franska. Valet görs via digitalboxen.

- 6.00 Dolt ord** [52982]
- 7.00 Frågespel** [47036]
- 8.00 Tellus-frågesport** [1930253]
- 10.00 Sudoku** [38388]
- 11.00 Tv-spelet OK – den rätta frågan** [83814]
- 12.00 Ett ögonblick!** [9456]
- 12.30 Den rätta frågan** [7833]
- 13.00 VM i brottning** [700388]
- 14.30 Kameran går runt** [49036]
- 14.45 Svängiga djur** [2188630]
- 14.50 På riskgränsen: Transporternas kungar** [2698104]
- 15.45 Steve och predatorerna** [8644727] De **16.15 McLeods döttrar** [9385185]
- 17.00 Nicke Nyfiken** [86388]
- 17.25 Lilla tvåan** [330982]
- 18.00 Den rätta frågan** [46746]
- 18.25 Barnen i Bullerbyn** [5461307]
- 18.50 Tv-nyheter** [8457475]
- 19.00 Regionala nyheter** [69678]
- 19.10 Sporttrutan** [1595123]
- 19.15 Tvåans höstväder** [1592036]
- 19.20 VM i brottning** [5258746] Refereras på finska av Mikko Hannula. Expertkommentator: Pasi Sarkkinen. Baku, Azerbajdzjan.
- 20.20 Örtskolan** [6399524]
- 20.25 Idioter bakom ratten** [403098]
- 20.55 Comedy Inc** [452388]
- 21.20 Galen grej** [384524]
- 21.50 Tv-nyheter, väder och sport** [2195369]
- 22.05 Robin Hood** [9609017] Krypskytte. En skarpskytte härjar och Robin får skulden. 3 av 13.
- 22.50 Tredje skiftet** [7667949] Amerikansk dramaserie. Kardinalfel.
- 23.35 Tv-spelet OK – den rätta frågan** [4228098]
- 2.00 Tellus-frågesport** [9641924]
- 3.00–4.00 Sudoku** [5041960]
- 4.00 Mikämikä-tvpele** [5241168]
- 5.00 Sudoku** [5946316]

- 6.25 Godmorgon Finland** [51613185]
- 9.10 Hollyoaks** [3898479]
- 9.40 Rutor** [6334949]
- 10.30 Emmerdale** [835833]
- 11.00 Nöjesnytt** [597456]
- 11.10 Köpkanalen** [8053949]
- 13.20 GP2: Sprinttävling** [9372765]
- 14.25 Femlingarna** [6253524]
- 14.50 TOP5-frågesport** [751253]
- 15.20 LA Law** [9885765]
- 16.15 Matstället (R)** [267494]
- 16.30 TOP5-frågesport** [640727]
- 17.00 De vackra och de djärva** [256982]
- 17.25 Vad ska vi äta i dag?** [1085456]
- 17.30 Emmerdale** [644543]
- 18.00 Fixa ekonomin** [645272]
- 18.30 Elixir** [653291]
- 19.00 Sjuans nyheter** [192185]
- 19.15 Kauppalehtis ekonomiska nyheter** [962562]
- 19.25 Dagens väder** [8821369]
- 19.30 Dolda liv** [744982]
- 20.00 Sydänjää** [479291]
- 20.56 Keno** [107984475]
- 21.00 Nians nyheter** [391494]
- 21.10 Resultattrutan** [7975727] Dagens idrottshändelser.
- 21.15 Red Dragon** [6645678] **FILM** Amerikansk thriller från 2002. I rollerna: Edward Norton, Anthony Hopkins, Ralph Fiennes. Regi: Brett Ratner.
- 23.40 Will & Grace** [6807369] Amerikansk dramaserie.
- 0.10 Nöjesnytt** [5940079]
- 0.20 Köpkanalen** [4621302]
- 0.25 Fråga stjärnorna** [1551963] Är du intresserad av framtiden? Stjärnorna berättar ditt horoskop och mycket annat.
- 1.25–6.10 MTV3 Chatt** [11340586]
- 6.10 Köpkanalen** [4820789]

- ÅLANDS RADIO 91.3 MHz**
- 6.45–10.00** Gomorron. Programledare: Kjell Brändström. **6.50** Beträktelse. Av Roger Syrén. Även 20:40. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **7.40** Sporten. Repris från söndag. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.02** Musikpaletten: Klassisk musik. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. I dag lyssnar vi till den första delen av sagan om Bengt Stigman, skriven av Hjalmar Bergman. **10.00–15.00** Mittpådan. Programledare: Tom Wiklund. **10.30** Ålandsnytt. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Musik. **12.15–12.30** Kultur. Även 17:45 och lördag 9:00. **13.00** Ålandsnytt. **13.03** Lyssnarnas 10 i topplista. Även 18:10. **14.00** Ålandsnytt. **14.03** Lyssnarnas åländska önskemusik. **15.00** Ålandsnytt. **15.03** Sportpasset. Programledare Camilla Karlsson. Magasin med reportage, intervjuer och debatter. Även lördag 14:00 **16.00** Aktuellt. **16.10–17.45** Åland i dag. Programledare: Tony Wikström. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. **16.15** Vårdö inför valet. Programledare: Therese Wahlgren. Även lördag 17:00. **17.00** Ålandsnytt. Även 19:00. **17.45** Kulturen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Även 20:00. **18.06** Musik. **18.10** Lyssnarnas 10 i topplista. Repris från 13:03. **19.00** Ålandsnytt. Repris från 17:00. **19.10** Åland i dag. Repris från 16:15 – 17:00. **20.00** Ålandsnytt. Repris från 18:03. **20.03** Åland i dag. Repris från 17:10 – 17:45. **20.40–20.45** Beträktelse. Repris. **5.30** Musik.

TV ÅLAND INFOKANALEN

Åland så in i Norden
Östersjön omkring oss, nu också
inne i mötesrummet. När nordiska
toppar möts på Åland.

Nyankortsvinnare:

Lillemor Räninä
Jomala

Vinner en Sverigelott. Vinsten skickas på posten.

debatt

Ska hundar få gå lösa?

Ja: 21 %

Nej: 79 %

793 personer svarade. Ny fråga på **nyan.ax**

Dags satsa på barn med behov

Gard Larpes (lib) nämner i sin senaste insändare bl. a barn med särskilda behov. Larpes betonar att det behövs mera stöd och åtgärder för att hjälpa dessa barn redan i tidiga skolåldern.

Som socialdemokrat och plastpappa till ett sådant barn håller jag med. Dessa barn med sina specialåvör utgör en stor resurs för vårt samhälle om vi bara kunde ta tillvara deras förmågor utgående från deras egna speciella förutsättningar. Men dessa barn är ännu i dag fortfarande till en del behäftade med skam och skuldskänslor från föräldrar, släkt och vänner.

Dessa barn är dock inget att skämmas för, utan är en rikedom och ger oss andra erfarenheter i våra liv. Efter att ha träffat en del föräldrar till dessa barn kan jag dock konstatera att en del äktenskap eller samboförhållanden inte håller för påfrestringarna och många (särskilt kvinnor) kämpar på ensamma med sina barn.

På Åland behöver vi ett pedagogiskt resurscentrum. Där lärare och föräldrar kunde få stöd och hjälp i vardagen i kontakten och arbetet med dessa barn. Många gånger ställs man inför oanade utmaningar och då skulle en sådan resurs kunna utgöra ett stöd och en trygghet. Varje barn är unikt och ibland krävs unika lösningar.

Vi skulle också behöva ett barn- och ungdomsboende på Åland specialiserat på neuropsykiatriska störningar, dels för att föräldrarna skulle få avlastning när det krisar och krafterna eller de sociala nätverken längre inte räcker till, dels för att vi i dag är tvungna att skicka iväg dessa barn/ ungdomar till Sverige eller Finland då de ibland drabbas av en djupare psykisk sjukdom eller då de under längre perioder uppträder hyperaktivt eller aggressivt.

Ganska vanligt är att en person med Aspergers syndrom kan drabbas av en psykos då puberteten börjar. En del barn

har därför också kontinuerlig medicinerings.

En annan fördel skulle vara att ett sådant boende skulle kunna vara ett stöd för föräldrarna när det gäller strävan till att ge barnen/ ungdomarna sociala färdigheter, och att bli självständiga individer som klarar sig själv. För mycket av de vardagliga saker som är naturliga för oss andra (t. ex. att tvätta sig själv, sina egna kläder, betala hyra ochräkningar, hålla ordning etc.) är en outtröttlig kamp och träning för dessa barn/ ungdomar att lära sig.

Reform struktur 07 poängterade bl. a. att dessa barn/ ungdomar borde få utökade möjligheter att välja olika studieinriktningar i gymnasieskolan gentemot vad de får i dag. Vad jag känner till är det väl närmast sjömansskolan som erbjuder dessa ungdomar en möjlighet att skapa sig en yrkesverksam framtid i dag.

Men för att en ökad valmöjlighet till olika studieinriktning-

ar på gymnasialstadiet skall uppstå krävs mera resurser i form av lärare med specialpedagogisk kompetens och möjlighet till elevassistenter samt ett äkta intresse att driva på denna fråga. Det känns nog som att övergången från grundskolan till gymnasieskolan är problematisk och att man nog kan anta att en del av de ungdomar som hoppar av gymnasieskolan finns bland dessa barn.

Än mer problematiskt blir det förstås om man redan misslyckats i grundskolan. Som Åsub: s statistik visar kommer det en strid ström av dessa elever ut från grundskolan, men vart tar de sedan vägen? Framtiden tillhör alla, även barn / ungdomar med särskilda behov. Frågan är dock om vi vill satsa resurser på att ge dem. För min del är svaret helt klart.

Henrik Lagerberg (s)

Paf-medel till Lottenberg

Under mina femton år som revisor för De utvecklingsstörda väl rf har jag följt med dess viktiga verksamhet. DUV ger familjer med utvecklingsstörda barn ett värdefullt stöd.

Föräldrarna till utvecklingsstörda barn lever i en speciellt svår situation där man är betydligt mera bunden än i andra familjer. En mycket viktig sak är att de familjerna får stöd dels av varandra, dels av DUV där det finns mycket kunskap som är väsentlig för omhändertagandet och skötseln av barn med olika typer av utvecklingsstörning.

Det viktiga, men tunga arbetet situationen medför gör det extra viktigt att dessa föräldrar får avlastning. En central punkt i DUV:s verksamhet med att hjälpa till även med avlastning är lägergården Lottenberg.

Lottenberg ligger bra till och är en nödvändig plats.

DUV har under de senaste åren gjort mycket för att höja områdets attraktionskraft. Dessvärre är själva fastigheten dock i akut behov av en grundreovering. Lottenberg är om- och tillbyggd i olika skeden, och det har lett till att t.ex. el- och VVS-installationerna är något av ett lappverk och att utrymmena inte är optimalt utformade. DUV har inte egna ekonomiska resurser att genomföra en grundreovering. Därför borde finansieringen av en sådan ges t.ex. via PAF-medel.

Det är viktigt att grundreoveringen skulle göras så snart som möjligt. Den bör göras så att Lottenberg kan användas året runt, behovet för familjerna är stort.

I nästa landskapsbudget borde anslag för en planering och grundreovering av Lottenberg tas upp.

Folke Sjölund (lib)

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ Vi var med gäster till Kastelholms slott en kväll. Varför är inte slottet upplyst på kvällarna, skäms på er Sunds kommun. Skulle inte skada med några lyktor på Jan-Karls gården heller. **"Förundrade"**.

■ Jag sökte kärleken i Arkens spritdimmor, men du var nån annan stans. Saknar dig, du-vet-vem. **040.**

■ The Groupies börjar bli sten, det vill säga inte lämpliga att visas ute bland folk. En inbjuden till segerfesten. **040.**

■ Strands Ståls seger byggdes på trygghet. **0457.**

■ Stackare, stackare... knarkat i två år och gråter efter vård. Vad är ungdomarna gjorda av nu för tiden? Har både jobb, barn och sambo och har kört på med alla "tunga" droger i cirka åtta år. Har du varit blåst nog och börjat få du nog stå ditt kast. Suboxone, vilket plov, lär dig leva med det istället så lär du leva lite längre. Är du fast så är du för alltid. **0457.**

■ Nej, fan, det här liknar ingenting! Jag flyttar till Paris så jag kan försörja mej som konstnär och kabaretartist. Här på kobben går det ju bara inga...! M v h. **Pop Sixten.**

■ Är #7 i Strands Stål singel? Klart hetast på plan. Det är fest i Strands ikväll! Strands 4ever! **040.**

■ Nu har väl Arbetsförmedlingen på Åland sparat ur ändå. Är man

sökande & använder deras datorer för ändamålet de är till för är det mycket kränkande av en sökande när personalen anklagar/antyder att datorerna missbrukas. Detta i sig är straffbart! Det finns säkert någon som missbrukar datorn, bevisa då detta eller låt oss som ämnar seriös tid ifred. Vi har det tuftt nog ändå. **"Kränkt & ledsen"**.

■ Hur var de med rutinen TK Ripan? **040.**

■ Det är klart att även vi på Åland talar om "finkampen" eftersom vi på alla sätt utom statsbundna frågor lever som en del av gamla moderlandet i väster! **Observer.**

■ Wha... nationalarena?? Jo pörskan heller? Sällan Finland spelar där! Misstänker nog att Olympiastadion är det! **0457.**

■ Nej dom kallar den rätt och slätt för landskampen eller maaottelu. **040.**

■ Nu får ni tok-cyklister lära er trafikvett! Man cyklar inte i en rondell när det finns cykelväg. Ni varken ser eller hör något när ni har simdräkten på. **T.S.**

■ Om vi är så insnöade på städ men vi behöver inte gå via tidningen. **0457.**

■ Visst har jag tid och messa om jag vill men inte med och om sånt onödigt dravel som med dig. Och varför skall jag vara en hon. Kan lika gärna vara en han. Jag bestämmer ej

om messandet men tycker det att det är dags att lägga ned innan det spårar ur helt och hållet. Men något verkar störa dig något enormt. Handlar varken om katt eller hund mera. Eller? **Katt sen 8 år.**

■ Skillnaden mellan no.1 och no.2: s ZL-1 motorer i Corvette? **040.**

■ Om nån slänger fram lite bevis på att det finns en gud, oavsett märke och modell, då kan jag tro på den. Tror ej på sagor. **Evo.**

■ Till rofjol, anledningen till att många åker på moped utan hjälm är för att man får lindrigare böter om man blir tagen av korvbukarna (polisen). **040.**

■ Jadu, miik-fan. störst chans att springa på mig är på yrkesskolan, när jag jobbar på Arken eller är på Bollhalla på träning... **040.**

■ Du man som förföljer med bilen ÅLJ-644! Du har ju mitt nummer så ring istället om du vill något! **040.**

■ Undrar om man kan kalla sånt för förhållande att ha talat 2, 3 gånger med varandra och inget mer. Sen, efter närmare 40 år dyker han upp och hotar på många olika vis, bland annat obduktion, otroligt kusligt... Lägg av såna tankar så du inte blir anmäld. **040.**

■ Marstads många lägenheter är kyliga, trots 19-20 grader varmt så är de kallt. Bor själv i en gavel lägenhet. Dåligt isolerade väggar, dragit på de flesta ställen och då räcker det inte med att se på termometern och säga att det är tillräckligt varmt i dessa lägenheter! **040.**

■ Band söker trummis, du får gärna vara 16-30 år, behöver inte kunna noter men ha ett bra gehör och gärna ha egna idéer!! Egna trummor är ett måste!! Ta kontakt på tel. 040 813 34 67. Mvh **We are gonna be big-**

■ Visst arbete och utbildning åt alla men hur ska utbildningen finansieras. **0457.**

■ Wow vilka sexiga röda lampor vid räddningsverket. Härligt att ni följer andra räddningsverk här i världen :) **0457.**

■ Ta hit personal utifrån, betala svart, det blir väl inga skatter? Så gör många. **0457.**

brorsan till en styrelsemedlem när det finns ett bra alternativ för 100.000. Kan man inte göra ganska mycket bra saker för både gamla och unga på Järsö för de 400.000 som då blir över? **Undrar två lemlänningar.**

■ Det skulle vara intressant att veta varför det kan kosta 700 euro att laga ett hål i en tand. **Wa.**

■ Antingen är man psykolog, från födseln, eller så är man det inte och inga papper i världen kan ändra på detta faktum! **Fröken Näsvis.**

■ Var kommer alla stora rättor, stora som små hundar, ifrån?! **Oroad katt.**

■ Du som äger den vita ford sierran som brukar stå i Korrvik, sugen på att sälja i så fall ring **040 034 44 87.**

■ Finns det ingen med vett och sans som kan sätta stopp för alla dumheter? Nästa verkar vara bitullar i Mariehamn, kan inte vara speciellt genomtänkt! Vad har vi för alternativ till bilen? Om vi jämför vår lilla stad med till exempel Stockholm som har tullar, där finns det infartsparkeringar man kan parkera på och sedan välja buss, pendeltåg eller tunnelbana. Vad har vi här, eventuellt buss om den passar tidsmässigt, sedan då? Dom som måste passera Mariehamn, vilka alternativ har dom? Vad jag vet finns det väl ingen kringfartsled som det finns i Stockholm? Innan vägtullar överhuvudtaget skall planeras måste hela infrastrukturen i Mariehamn byggas om, för man får väl hoppas att

det är för miljöns skull detta kommer på tal och inte bara att dra in mera skattepengar? Man undrar hur dom öst och väst om oss ser på oss Alänningar när dom får se att vi planerar vägtullar i vår "jättestora" stad. För min del så tror jag att såna här saker har en negativ effekt för Åland. **A-08.**

■ Hej! Jag undrar om någon har hittat min silvriga plånbok med ett hjärta på locket? Jag borde har tappat den utanför knorring eller vid sittkoffs garage. Hittelön ges. Hör av dig om du hittar den! Tack. looeyou@hotmail.com

■ När man messar seriöst till gamla Åland får man så fjolliga kommentarer av J P, så nu är det slutmessat dit! Den tidningen börjar likna en barnbidning! Nej tacka vet jag Nyan, den är bäst nr 1 på Åland. Mvh. **Nyanläsaren.**

■ Har nån sett liten, vit katt med svarta prickar och ett rosa halsband? **040.**

NYANS ROS

...till **Marlene Hägglund** för arbetshjälp under veckan. "delad lördag"

... till **Ann Sofi Ahlqvist** för den goda drinken. Rosar gör den din mor var assistent åt.

...och mycket tack till **er** som hjälpte mig i fredags kväll då jag fick stopp på bilen! Önskar jag i den röda pickupen.

...till **Diane** på Mattssons för den trevliga utflykten i lördags, samt till **personalen** på Silverskår för den goda maten. Vi som va mé.

HÄLGE

ZITS

” Vi är redan som urvridna disktrasor och nu vill man vrida ur oss ytterligare.

NINA WESSBERG, FÖRTROENDEMAN PÅ SVENSKA YLE, OM NYA NERSKÄRNINGAR

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

Min mening

Malin Lundberg

Den kokta korven gör comeback

Det sägs att journalister besitter en viss makt. Att vi kan påverka folk genom det vi skriver, och därför försöker vi förstås vara så neutrala och opartiska vi bara kan.

Förutom när vi skriver spalter och ledare då förstås, för då får man tycka och tänka precis hur mycket man vill.

Det var det jag gjorde här om veckan. Jag skrev en spalt om Sportkila, Sunds egen stadion, placerad i ett dragigt parti mellan Smedsbolemasten och återvinningsstationen.

Jag hyllade det faktum att på Sportkila har man roligt, vare sig hemmalaget vinner eller inte. En liten grej klagade jag dock på, och det var korven.

Under hela sommaren har det serverats grillkorv vid klubbhuset. Och inte har det varit något fel på den, men jag har ändå saknat den kokta korven som de alltid sålde förr i tiden.

Så jag gnällde, här i spalten, i ett offentligt forum. Gissa vad som hände. Grillkorven försvann. Redan på nästa hemmamatch var det kokt korv som serverades, och någon grill såg man inte så långt ögat nådde. Då börjar man ju undra, vad är det för makt man egentligen besitter!?

Nu var det faktiskt så att regnet öste ner under de två senaste hemmamatcherna. Att grilla korv var kanske ett mission impossible. Men ändå, jag vill nog gärna tro att jag hade ett finger med i spelet när den kokta korven gjorde comeback.

Och med tanke på den makt jag kanske besitter borde jag nog önska mig lite andra saker, nu när jag ändå håller på att uttrycka mig här i det offentliga forumet.

Så hör upp ni på Sportkila. Hädanefter vill jag bara ha matcher där hemmalaget vinner, gratis inträde, värme på toaletterna, tak över läktaren och vindskydd från alla håll.

Dags byta lönesystem inom skärgårdstrafiken

Skärgårdens landsvägar. Så har färjorna kallats. Men till skillnad från landsvägarna kräver de personal för att vara farbara, dagar som nätter, kvällar som helger. Detta har med åren lett till ett lönesystem, som inte ens de invigda alla gånger klarar av att tyda. Måste det vara så? På bilden Alfågeln på norra linjen. Foto: ERKKI SANTAMALA

När det är så krångligt att räkna ut lönen att proffs inte klarar av det, då är det dags att göra något radikalt. Byta till ett enklare system.

Landskapets lönekontor sitter som bäst och sliter med att korrigera löner, som har betalats ut till landskapets färjanställda sedan 2002. Lönerna har blivit för låga och nu måste man gå igenom alla arbetsjournaler för alla anställda ombord för en femårsperiod.

Verkar det riktigt klokt?

Klokt är det på så sätt att de som jobbar har rätt till sin lön. Vilken den lönen skall vara har man däremot inte varit på det klara med innan Högsta domstolen gav besked för ett par år sedan. Då gällde det en matros på en av vägverkets förbindelsebåtar på rikssidan, men samma knöliga system gäller på Åland.

I det protokoll som landskapsregeringen och sjöfacken skrev under i somras ges exempel på hur en lön räknas ut för en AT-matros.

Själva lönen är i det här fallet 1.909 euro. För beredskap – ett fast månatligt tillägg – tillkommer 116 euro. Så finns helgersättning enligt timjournal 177 euro, skifteställning kväll enligt timjournal 22 euro, skifteställning natt enligt timjournal 7 euro.

Och så vederlagsersättning för 17,5 dagar 354,54 euro.

Vad är detta sista? Det var nämligen där det gick fel. De ombordanställda får vederlagsledighet som ersättning för overtidsarbete. För den ledigheten betalas förhöjd lön med 18 procent. Den förhöjningen skall också ges på helgersättningar och skiftestil-

lägg.

Månadslönen på 1.909 euro stiger till 2.585,54 euro när allt är rätt räknat.

Det finns säkert historiska förklaringar till det märkliga systemet för löneuträkningen, men rationellt verkar det inte vara. När lönerna har räknats ut på Åland så har det dels blivit för få vederlagslediga dagar, dels har något av tilläggen inte beaktats när vederlagsersättningen har beräknats.

Begrunda detta: "Till de under en månad uttagna vederlagstimmarna adderas ledig tid under lördagar, söndagar och helgdagar. Helt ledig lördag, söndag eller helgdag räknas som åtta timmar ledig tid. Vid arbete under åtta timmar sådan dag minskas antalet lediga timmar i motsvarande grad. Sådana dagar före helg då ordinarie arbetstid är tre timmar räknas i detta hänseende som åtta timmar ordinarie arbetstid. Semester räknas till den sista semesterdagen," Och så vidare.

Eftersom detta finns avtalat så har någon förstått vad det handlar om. Men man gör det inte lätt för sig.

För drygt två år sedan, i samband med att avtalen förlängdes med två år, kom man överens om att se över systemet. Som det är nu, med en låg grundlön och massor av tillägg, är det svårt för såväl arbetstagare som arbetsgivare att överblicka slutresultatet. Från landskapsregeringens sida sneglade

man så smått på det system som tillämpas inom utrikessjöfarten, där det är flexiblere. Man kanske inte rakt av kan jämföra arbetet på Knipan mellan Svinö och Föglö med arbetet på Ålandsfärjan mellan Mariehamn och Kapellskär eller Eckerö mellan Berghamn och Grisslehamn, men så väldigt stor skillnad kan det inte vara.

Vad har hänt sedan dess? Det har varit väldigt tyst, men det brukar ju sägas att det som stort sker, sker tyst. Vågar vi hoppas på det?

Vem förlorar på ett enklare system, där var och en själv kan kontrollera att den lön som betalas ut är rätt uträknad?

Det enda man behöver komma överens om är hur mycket grundlönen skall höjas för att de mest krångliga tilläggen skall kunna skalas bort.

Det är väl där problemet ligger.

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2006:
7.279 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS
eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning: Posten:
vard kl 6.30-14, tfn 636 752,
lörd kl 11-12, tfn 0400 229 927.
Nya Åland: vard kl 8.30-16.15,
tfn 23 444.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Ansvarig nyhetschef:
Ulf Weman
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2007
Fortlöpande helår..... 164 €
halvår..... 88 €
kvartal 45 €

Publiceringsdag	Etter text & mindre annonser	Annonsstorleken 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket. © lantmateriverket, tillstånd nr 364.

TURLISTA 17.9 – 20.12 2007		
M:HAMN 01.50 ²⁾ → 08.00/09.00 ¹⁾ → 11.00 ³⁾	ÅBO 12.55 L	M:HAMN 23.20 L
M:HAMN 23.55 → 09.55/17.00 → 04.15	H:FORS 04.25 → 09.30/17.00 → 13.05 L ¹⁾ → 18.15/19.15 ¹⁾ → 23.30 L ³⁾	M:HAMN 23.45 → 01.40 → 10.50

L = Långnäs K = Kapellskär
Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck/bilj.försälj. ej kan garanteras Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.tallinksilja.fi

1) Ej 27.9-4.10 2) Ej 28.9-5.10
3) Ändrad turlista Silja Europa 23-27.9, kontakta Silja Line för info eller www.tallinksilja.fi

TALLINK	
Stöhm - Mariehamn - Tallinn	1) Romantika inställd pga dockning 18/9, 20/9, 22/9, 24/9
18.00 ²⁾ -00.50 → 01.00 ³⁾ -10.00	2) Inställd 19/9, 21/9, 23/9, 25/9
10.00 -05.00 ²⁾ ← 04.50 -18.00 ¹⁾	3) Inställd 20/9, 22/9, 24/9, 26/9

Torggatan 14, tel 16 711, www.tallinksilja.fi
Check-in senast 30 min. före avgång

ÅLANDSTRAFIKEN 20.8-31.12.2007			
MARIEHAMN – KAPELLSKÄR		Fredag – söndag	
Måndag – torsdag	MARIEHAMN	KAPELLSKÄR	MARIEHAMN KAPELLSKÄR
08.00	09.30	07.00 ¹⁾	08.30
16.00	17.30	13.00	14.30
15.30	12.00	19.00	20.15
22.30	19.00	12.30	09.00 ¹⁾
		18.30	15.00
		00.05	20.30

1) Ej söndagar. Jultrafiken: kontakta vår bokning!
Buss Sto-Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Aven buss Kapellskär-Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen		ÅLAND-FINLAND dagligen	
ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO H:FORS
01.10 L	06.30	03.30 L 3)	07.35
04.35 M	09.40	14.25 M 2)	19.50
10.15 M 5)	15.30	23.45 M	10.00
14.25 M 3)	18.55	14.10 M	08.45 3)
14.10 M	07.45 2)	01.00 L	21.00
23.35 M	16.45	04.25 M	17.30 6)
07.45 M	18.00 5)		
03.20 L	20.10 4)		

2) Ej 19.9 3) Ej 4-19.9 4) Ej 4-18.9 5) Reservation för charteravgång
Reservation för charteravgångar, kontakta vår resebutik för info. 6) Julkryssning med annan avgångstid, kontakta vår resebutik. Jultrafiken: kontakta vår bokning!

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i M:hamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00) före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storag. 2)-Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs-Mariehamn, 10 EUR/person.

M=Mariehamn L=Långnäs
Boka alltid din resa!
VIKING LINE
Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

LEDIGT ANNONSTRYMMME

Kontakta Nya Ålands annonsavdelning
tel. *23 444
annons@nyan.ax

Nya Åland

Turlista t.o.m. 23.9.2007

OBS! Lokala tider

	Från Eckerö	Från Grisslehamn
Dagligen	8.30 13.30 18.30	10.00 15.00 20.00

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm (1) Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8 och 13 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.

Extra båtut: från Eckerö söndag 23.9 kl. 23.00 (ej bussanslutning till Stockholm)

ECKERÖ LINJEN

Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckerolinjen.ax

BIRKA PARADISE

Alla dagar M:hamn 10.00 → Sto 15.45

Sönd-tisd 18.00 → Sto 02.00
Onsd-lörd 18.00 → M:hamn 03.30

BIRKA CRUISES

ÖESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

STADSBUSSEN

20 augusti - 1 februari
Måndag - fredag

06.50	AB		15.10	ABCD
07.20	ABCD		15.40	ABCD
07.50	ABCD	lörd	16.10	ABCD
08.20	ABCD	B	16.40	ABCD
08.50	ABCD	A	17.10	ABCD
09.20	ABCD	B	17.40	AB
09.50	AB	A	18.20	B
10.20	AB	B	18.50	A
10.50	AB	A	19.20	B
11.20	AB	B	19.50	A
12.10	AB	-	20.20	B
12.40	AB	B	20.50	A
13.10	AB	A	21.20	B
13.40	AB	B	21.50	A
14.10	AB	A	22.20	B
14.40	AB	B	22.50	A

A = norrut, motsols B = söderut, motsols
C = norrut, medsols D = söderut, medsols

RING SÅ KÖR VI! DAGLIG LASTBILSTRAFIK till och från Åland. Tel. 24 111 **SAMTRANS**

MÅNDAG 17 SEPTEMBER 2007

dagens ålänning

“Kul att prata med folk”

Dagens ålänning heter **Ronnie Facius** och kommer från Saltvik. Vi träffar Ronnie under Djurens dag på Torget. Ronnie är där eftersom han säljer Husseprodukter.

- Hund- och kattmat, och kattsand och sånt, säger han.

Ronnie påpekar dock att han i dag är på Torget för att stödja djurskyddsföreningen.

- Det ligger inte någon big business i att stå på Torget och sälja. Men det är kul att träffa folk och prata med dem som kommer hit, och så är det ett bra tillfälle att synas, säger han.

Har det varit mycket folk här då?

- Jo det har varit rätt mycket. Ronnie kanske har en fördel mot andra försäljare tack vare sitt stora röda tält. När regnet öser ner står man nämligen mer än gärna och pratar bort en stund inne i Hussetältet.

Har du några planer för resten av helgen?

- Nej, inte egentligen. Jag

Djurvän. Ronnie Facius var på Torget och sålde Husseprodukter under Djurens dag i lördags. Syftet var att stödja djurskyddsföreningen och Ronnie var nöjd även om han inte gjorde så stora slantar.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

gon. Vem går din hälsning till?

- Till Elin i Borgboda. Hon fyller tjugo år på måndag (läs i dag), så jag hälsar och gratulerar.

skall väl ta igen mig efter det här på söndag. Ronnie berättar att hans fritid annars mest går åt till att vara hemma med familjen eller till att pyssla i trädgården.

Till sist får dagens ålänning alltid hälsa till nå-

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

vädret

Måndag
17/+9 Stockholm 1,5m 15/13 2,5m
11 1,5m 14/12 0,3m 15/12
13 1,5m 15/13 2,5m
8/5 temperaturen på dagen/nästa natt 1,7m våghöjden

Tisdag
12/+5 Stockholm 1,1m 1,4m
6 0,9m 12/10 0,2m
12/+7 Åbo 1,4m

Onsdag
13/+8 Stockholm 1,1m 1,4m
6 0,9m 12/10 0,2m
11/+8 Åbo 1,4m

I går kl 15

	temp.	vind	moln.
Jomala	+9	VSV 6	6
Åbo	10	SV 7	7
Helsingfors	10	V 4	4
Stockholm	10		

Max/min temp. 9.9 - 16.9. klo 9

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+15,5	9.9.	+1,8	14.9.
Åbo	+16,8	9.9.	+0,5	14.9.
H:fors	+15,4	12.9.	+3,0	14.9.

För ett år sedan

	temp.	moln.
Jomala	15	☀
Åbo	16	☀
Helsingfors	15	☀

Utomlands i går

	temp.
Köpenhamn	18
Oslo	+8
Wien	20
Bryssel	20
Madrid	28
Berlin	19
Rom	28
Moskva	12
Aten	28
London	19
Las Palmas	24

Vattenståndet i går kl 15

Föglö +33 cm Åbo +38 cm

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	7:11	19:56
Helsingfors	6:51	19:36
Stockholm	6:20	19:04

METEOROLOGISKA INSTITUTET
Vädertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +1sa

dagens rätt

Korvsoppa

- 6-7 potatisar
- 3 frukostkorvar
- 1 purjo
- 7 dl köttbuljong, tärning
- 3-4 msk tomatpuré
- ev salt, svartpeppar
- oregano
- olja

Skala potatisen och dela i bitar. Fräs dem lätt i oljan i en kastrull. Skiva eller tärna korven och lägg i liksom den hackade löken, den skivade purjon och resten av ingredienserna. Slå på vatten och buljongtärning och koka tills potatisen är mjuk. Servera med bröd.

TIPSA 0457-313-4444 MESSA 0457-323-4444 RING 018-23444

Nu startar lunchguidningarna i Ålands museum & Ålands konstmuseum igen!

Först ut är **Britt Marie Trensma** som guidar i sin utställning

HAN I HENNES OGN

Tisdag kl 12.00

PIUSSA-erbjudande

PÄRKA Gäller hela september

2 påsar
Morötter 1 kg
1,00
2 st

Utän Plusa-kort 0,99/st

MATHIS
Punkten

VÄSTERNÄS TFN 16 220
Öppet: vard. 9-18, lörd. 9-14
www.mathis.ax

STOR TRÄDGÅRDSREA!

-50%

- Gräsfrö
- Perenner
- Äppelträd
- Barrväxter
- Prydnadsträd
- Rhododendron
- Prydnadsbuskar
- Gardenaprodukter
- Frosttåliga blomlådor

+ Övrigt smått & gott ...

BoGrönt Blommor • Trädgård • Binderi • Blommor

Rosenblads Trädgårdsbutik Västra utfarten, tfn 23 366
ÖPPET: vardagar 9-18, lördagar 9-14

Rosenblads

Veckans produkt

BLUETOOTH HEADSET

DORO
tools for communication

Flexus 19€

Unik design för Bluetooth Headset.
Lång samtalstid och standby läge.
Utmärkt ljudkvalitet.

TeleButiken
Mariehamns Telefon Ab

Storagatan 6, tfn 27 448 www.telebutiken.ax

22-23.9 flyttar vi till Eckeröhallen & hundutställningen

Massor av **SUPER-erbjudande** på:

- jackor
- hundfoder
- hundartiklar

Häst & Fritid

Skarpansvägen 29, tel 12 890
Mån-fre. 11.00-17.30,
lörd 22/9 stängt i stan